

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 26 september 2011*§ 2 Interpellation om bättre äldreomsorg (nr 2011:11)*

Anförande nr 1

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag ska fatta mig lika kort som vanligt och ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag tackar för svaret. Jag inleder med svaret på frågan om omvandling av servicehus som borgarrådet tar upp.

Det har inträffat att Alliansen nu börjar inse att man inte kan fortsätta att omvandla servicehus i så rasande fart. Därför drar ni i bromsen en aning. Det innebär att nästa servicehus på omvandlingslistan, Skolörten i Hässelby, låter ni vara kvar, men tre andra står nu på tur – Trekanten, Axelsberg och Traneberg – detta enligt DN den 31 augusti. Ni har dragit i nödbromsen tidigare och stoppat omvandlingen.

När det gäller trygghetsboenden visar det sig nu, vilket vi hela tiden påstått, att det blir för dyrt för gemene man och kvinna att bo där. I vissa stadsdelar, till exempel Traneberg, finns inga servicehus kvar i stadsdelen om de befintliga omvandlas till trygghetsboende. Var finns då valfriheten?

Många äldre som önskar söka till ett servicehus har fått beskedet att dessa ska omvandlas till trygghetsboende, varför det inte är någon idé att söka dit. Informationen måste vara adekvat. Det blir dyrt med trygghetsboende, och det blir därför inte något rimligt alternativ för många äldre. En genomsnittspension räcker inte för att flytta in i Stockholms nya trygghetsboenden. För en tvåa i Vasastan krävs en inkomst på drygt 18 000 kronor. I Fästmanssoffan som ligger i Nälsta och betydligt längre ut från centrum kostar den billigaste lägenheten, en tvåa på 53 kvadratmeter, 7 491 kronor i månaden.

Professor Yngve Gustavsson inom geriatriken varnar för ökad segregation, ålderssegregation. På servicehusen finns de gemensamma ytorna, det är en kostnad som i trygghetsboende läggs på hyran. På servicehuset finns personal dygnet runt men på en lägre nivå och därmed lägre kostnad än i vård- och omsorgsboende.

Nu måste staden sätta stopp och utvärdera trygghetsboende och se över behovet av servicehus. Det senare är en utmärkt form av mellanboende. I många fall kan den äldre stanna på servicehuset livet ut. I sådana fall behöver inte de äldre söka sig till det betydligt dyrare vård- och omsorgsboendet med tätare dygnet runt vård.

Det sker i dag en glidning mot allt tyngre vårdbehov både vad gäller att få vård på servicehus och vad gäller vård- och omsorgsboende. Många äldre, ibland med flera

läkarintyg på att de inte klarar av att bo hemma, får avslag på ansökan om vård- och omsorgsboende. De äldre hänvisas till hemtjänsten.

När det gäller stadens förfrågningsunderlag, min fråga två, svarar borgarrådet att det har blivit bättre; efter ett par upphandlingsrundor är det väl genomarbetat. Det är bra att det har blivit bättre.

När det gäller lex Sarah, som också nämns i svaret, finns en viss återhållsamhet hos anställda att anmäla upplevelser eftersom de blir betraktade som obekväma och illojala. Personalen måste ges rätt att ha synpunkter på vårdens kvalitet utan att riskera bestraffning oavsett om vården är i privat eller i kommunal regi.

Det finns ett problem med att brukarna inom hemtjänsten inte alltid får den service och personliga omvårdnad som vi har beslutat om. TV4 hade inslag om detta i våras. Det kommer upp två interpellationer om detta lite längre fram.

Personalen, min fråga tre, och personaltätheten är en stor utgiftspost, och det kommer förmodligen att krävas mer personal framöver. Socialstyrelsen skärper nu reglerna för bland annat demensvården inför nästa år. Det blir krav på att ingen demenssjuk ska kunna lämnas ensam på grund av bristande bemanning.

Vidare kommer Socialstyrelsen med nya riktlinjer för att ned undernäringen bland de äldre. I höst kommer en föreskrift som gör vårdgivarna ansvariga att se till att undernärda får behandling. Vårdförbundet påtalar att nedskärningar kan påverka om undernärda får hjälp eller ej. Det kan innebära att personaltätheten behöver ses över.

Anförande nr 3

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, ledamöter! Jag vill tacka för interpellationen och för svaret, och jag vill kommentera svaret när det gäller trygghetsboenden och personalen. Lite grann har vi redan hört. Eivor Karlsson lyfte fram en del saker när det gäller trygghetsboende.

Vänsterpartiet är för trygghetsboenden med hyresrätter. Vi har varit lite tveksamma på en del punkter, och nu ser vi att de här tveksamheterna bekräftas vara befogade. Vi vill se trygghetsboendena som ett komplement till servicehusen och omsorgsboenden. I dag kan vi se att servicehusen mer eller mindre verkar fasas ut av majoriteten och ersätts successivt av trygghetsboenden.

I Eivor Karlssons interpellation finns formuleringen: Många äldre med låg pension kommer i begränsad omfattning att få råd att bo i trygghetsboenden. Vi i Vänsterpartiet har ungefär en likartad formulering i bland annat vår senaste budget. Vi vill att pensionärer med låg pension också ska ha råd. Vi är oroliga för att pensionärer med låg pension inte kommer att få råd.

Verkligheten överträffar alltid dikten, och i dag vet vi att pensionärer med en genomsnittlig pension inte heller har råd alldeles uppenbarligen. Det saknas

nationellt investeringsstöd både för nybyggnationer och för ombyggnader, och det är ett av problemen. Det måste vi våga se och ta tag i. Som det är just nu är det för dyrt.

Joakim Larsson beskriver i sitt svar att det finns ett tryck på att få flytta till trygghetsboenden, och det tror jag. Det är nog helt sant. Men det här trycket kanske inte går att möta därför att många av pensionärerna helt enkelt inte kommer att beviljas ett förstahandskontrakt i trygghetsboende därför att de inte har tillräckligt höga pensioner.

Det här innebär att en pensionärs möjlighet att välja ett boende begränsas kraftigt. Många kommer att tvingas bo kvar i sina bostäder därför att det har blivit svårare att få bistånd till servicehusen. Servicehusen är inte heller på den nivå de borde vara, och trygghetsboendena är för dyra. Många gamla som känner sig otrygga i sina bostäder och som bor i obekväma och oanpassade bostäder kommer att få bo kvar i sina bostäder.

Det andas en viss uppgivenhet i den här frågan, tycker jag. Majoriteten borde ta tag i den mycket kraftigare.

Anförande nr 4

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Viss uppgivenhet tycker jag mig höra från vänstersidan i den här frågan. Jag vill faktiskt ta vid där Torun slutade.

Frågan om kostnaden för trygghetsboenden, alltså kostnaden för den som väljer att flytta till ett trygghetsboende, hyreskostnaden, beror helt enkelt på den standard som finns i det trygghetsboende man väljer. Vän av ordning kan undra vad det är för modell som Vänsterpartiet är ute efter. Om det är ett nyrenoverat hyreshus, som trygghetsboendet innebär i olika fall, kommer kostnaden för en nyrenoverad lägenhet att märkas för dem som flyttar in för första gången. De som väljer att bo kvar på trygghetsboendet och inte flytta till ett annat servicehus, de som redan har beviljats servicehus, slipper alla de kostnadshöjningarna. De som väljer det för första gången får en kostnadsökning.

Man undrar: Vilken modell hade ni tänkt er?

Det viktiga måste väl ändå vara att staden kan erbjuda olika typer av trygghetsboenden och olika hyresnivåer. Problemet är att ingen majoritet, inte ens då Toruns parti har suttit i majoritet, i tillräckning stor omfattning renoverat fastigheterna. Det är väldigt mycket som sker nu, det är väldigt mycket nyproduktionsstandard som levereras. Det sätter naturligtvis sina avtryck på hyran.

Vi kan ändå glädjas åt att vi har exempel där man inte behöver göra lika stora renoveringar och som gör att hyresnivåerna ligger lägre. Bland annat har vi ett där de ligger på 4 000 kronor i månaden för ett trygghetsboende.

Det är bra, för det är viktigt att vi har olika nivåer i staden. Det är framför allt det som inte riktigt har kommit fram i diskussionen.

Sedan kan man undra hur Miljöpartiet har tänkt sig när det gäller Trekanten och Axelsberg. Ni säger att vi ska stoppa omvandlingen. När vi står inför vite från Arbetsmiljöverket, är det bättre att betala miljoner kronor i viten för dessa boenden och låtsas som att det regnar och invänta att frågan diskuteras mer här i salen? Det tror jag inte är rimligt. Däremot bör vi nog prioritera de boenden där det finns vitesföreläggande gentemot fullmäktiges beslut. Det vore inte så dumt, tror jag. Viten känns det lite onödigt att behöva betala.

Faktum är att många servicehus inte är fullbelagda i dag, och vi har några år framför oss där det blir färre äldre. Då är det viktigt att vi ser till att passa på att göra de renoveringar som är möjliga och samtidigt se till att de som absolut vill bo i servicehus också får möjlighet att göra det i de servicehus som kan vara kvar och där det inte föreligger vite.

Anförande nr 5

A b d o G o r i y a (S): Fru ordförande! Mycket har redan sagts, men låt mig lyfta upp en fråga utifrån det svar som borgarrådet lämnat, specifikt svar två. Bland annat säger borgarrådet att när det gäller bemanningen ställs det krav på att tidigare bemanning upprätthålls.

Då är min fråga till dig, Joakim Larsson: Ser verkligheten ut så? Är det inte så att när man privatiserar minskar man personalen, och arbetsbördan på den befintliga personalen ökar? Finns det någon form av uppföljning för att se om personalen som jobbar inom äldreomsorgen stannar kvar?

En annan fråga som jag vill lyfta fram i det här sammanhanget är meddelarfriheten. Hur är det egentligen med meddelarfriheten hos de privata aktörerna när man minskar personalen? Det finns en del av personalen som inte vågar säga ifrån eller berätta för oss politiker vad som sker i deras verksamhet. Vad gör majoriteten för att leva upp till den meddelarfrihet som man står för och utgår ifrån?

Jag vet att det finns ungefär 50 miljoner kronor avsatta till de dementa, en pott där man kan söka pengar. Utifrån erfarenheter finns det en del privata aktörer som söker pengar ifrån denna pott på 50 miljoner och återställer personalstyrkan till den man tidigare haft. Är det meningen att dessa 50 miljoner ska finnas för att återställa personalstyrkan, eller ska det vara en resurs för att utveckla verksamheterna över huvud taget? Jag hoppas att jag ska kunna få svar på frågorna.

Anförande nr 6

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag skulle vilja ge en bild av äldreomsorgen och utvecklingen av äldreomsorgen i ett tidsperspektiv och varför det är så viktigt att stanna upp och göra en utvärdering av servicehusen. Det talas ofta om att de äldre över 80 år blir allt färre de närmaste åren. Därför behövs det inte så många vård- och omsorgsplatser eller servicehusplatser. Men det måste delvis ses i ett historiskt perspektiv.

Det har skett stora förändringar i hela vårdkedjan. Antalet vårdplatser på sjukhusen har minskat drastiskt under de senaste decennierna, skrev Socialstyrelsen 2010. De äldre anses färdigbehandlade allt tidigare. Det blir billigare för sjukvården men dyrare för kommunen. Samtidigt har antalet vårdplatser på sjukhem och äldreboenden minskat.

I Helsingborgs Dagblad den 11 augusti i år fanns en artikel från Mats Thorslund, en professor i Karolinska Institutet. Han sade bland annat: För tjugo år sedan var Sverige världsledande när det gäller äldreomsorg. Sedan dess har äldreomsorgen genomgått enorma förändringar. I början av 1980-talet upptäckte man att det var väldigt dyrt med platser på äldreboende, skriver Mats Thorslund.

Ibland hör man att de äldre har blivit friskare. Det skulle i så fall kunna motivera en neddragning av antalet vårdplatser, men det stämmer inte enligt Thorslund. De yngre äldre har blivit friskare. Dagens 75-åringar är friskare i dag än på 1970-talet. Men i gruppen över 80 år bland äldre syns inga tecken på att de skulle ha blivit friskare. Det verkar som att man blir sjuk och skröplig när man kommer upp i en viss ålder. Thorslund talar om att skröplighetsåldern varar längre eftersom vi inte dör av hjärtinfarkt och stroke i samma utsträckning som tidigare. De dementa lever också mycket längre med sin demens.

En annan aspekt av svensk äldreomsorg är att vi har väldigt få sjukhusplatser. Vi är i botten i ett europeiskt perspektiv, sade Thorslund och instämmer därmed med Socialstyrelsens slutsats.

Av Socialstyrelsens svar på SOU 2008:113 framgick att man såg med stor oro på de senaste årens minskning av antalet platser i särskilda boenden liksom en ökad satsning på trygghetsbostäder. Det kan få som konsekvens att utbyggnaden av vård- och omsorgsboenden minskar. Det drabbar de äldre med stora och tilltagande vårdbehov. Det drabbar därmed också korttidsvården. Det händer att en del stadsdelar i Stockholms stad numera i vissa situationer inte alls beviljar korttidsplatser, ibland med motiveringen att de inte har korttidsvård. Det är en utgångspunkt som torde resultera i att det inte blir någon formell ansökan som utreds och utmynnar i ett beslut, bifall eller avslag. I klartext: Finns det inget beslut finns det inte heller någon möjlighet att överklaga. På så sätt blir statistiken inte tillförlitlig, och rättsosäkerheten för den enskilde ökar.

Det behövs ett stopp i omvandlingen av servicehus och en utvärdering.

Anförande nr 7

T o r u n B o u c h e r (V): Jag är inte någon expert i byggpolitik, så jag ska inte förirra mig i de diskussionerna. Men jag vet att vi på nationell nivå har ett par pigga förslag på hur man skulle kunna både bygga och renovera billigare med bland annat hjälp av ROT.

Jag tänkte också kommentera personalfrågorna något. Man kan ha lite olika åsikter om ifall personalen räcker eller om personalbemanningen är för låg. Alldeles oavsett

vad man tycker om den saken kommer vi att få stora rekryteringsproblem. I början av 80-talet sökte över 18 000 ungdomar till vård- och omsorgsprogrammet som då hade 5 000 platser. I dag har vård- och omsorgsprogrammet knappt 3 500 platser, och 400 av dem som sökte gjorde det inte som sitt förstahandsval.

Det här är alarmerande i sig. Vad jag vill ha sagt är att det, förutom att det är tråkigt för dem som söker, uppenbarligen inte uppfattas som en attraktiv framtid att jobba inom äldreomsorgen över huvud taget. Vi vill inte bara ha personal; vi vill ha utbildad och motiverad personal. Äldreomsorgen i dag präglas inte av någon framtidstro, och det är uppenbart för ungdomar. Det tror jag är någonting som man måste ta med i beaktande.

Jag vill ha en personal som är motiverad och som har valt att arbeta inom äldreomsorgen därför att de tycker att det är viktigt att arbeta där. Jag vill ha en äldreomsorg där man känner att utvecklingen går framåt och där man varje dag vet att man gör skillnad och att man får uppskattning och erkännande för det arbete som bedrivs. Det haltar betänkligt. Jag trycker nästan inte ens att det är en politisk diskussion, utan det här är någonting som vi måste ta upp och lägga på bordet och börja fundera över: Hur kan vi göra den här arbetsmiljön mer attraktiv? Vi måste göra den mer attraktiv, för vi kommer att behöva mer personal oavsett om vi vill öka bemanningen eller inte. Vi har ju som mål att vi ska ha en utbildad personal.

Anförande nr 8

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag är lite fascinerad över svaret. Allt i vår äldreomsorg framställs som så fruktansvärt bra. Uppenbarligen lever ansvarigt borgarråd i en värld där det regnar pengar över äldreomsorgen, där hemtjänst och servicehus och trygghetsboenden fungerar perfekt, där inga som helst problem finns, för varken personal eller brukare, upphandlingarna fungerar numera klanderfritt. Det finns inga problem med vare sig lex Sarah, lex Maria eller meddelarskydd. Det är helt fantastiskt! Alla är lyckliga kort och gott. Det är en text värdig gamla sovjetiska paparazzi i det närmaste.

Samtidigt vet vi att stockholmarna sjunkit rejält i de nationella rankningarna på äldreomsorgen. Vi parkerar numera runt 260:e plats bland landets kommuner. Jag vet inte hur det är för er, men när jag är ute och träffar personal och äldre är det inte i första hand en hyllningskör jag hör. Från de äldre hör man ganska mycket om svårigheterna med att över huvud taget komma igenom nålsögat och få en plats i ett servicehus. Man hör fortfarande mycket om oron för ombildningar till trygghetsboenden.

Nästan jämt när man hör personalen tala hör man om stressen, om svårigheten att få ihop schemat för att över huvud taget kunna göra ett vettigt jobb. Jag träffade en kvinna som visade mig sitt schema och sade: Från en dörr ska jag gå 600 meter till nästa dörr och på sammanlagt 11 minuter klara av promenaden och arbetet som består av att hjälpa en av mina gamla ur säng, göra mat, ha social samvaro. Så sade hon: Titta här: ge dos 1, vänta 10 minuter, ge dos 2, allt under dessa 11 minuter som inkluderar en 600 meters promenad!

Men för det ansvariga borgarrådet i Stockholm lyser solen hela tiden. De här problemen finns inte. Jag förvånas lite hur fruktansvärt nöjda ni är på den borgerliga sidan.

Anförande nr 9

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Vi har nu en interpellationsdebatt, och jag svarar på de frågor som interpellanten har ställt. Det som du tar upp, Roger Mogert, är kanske en av de viktigaste detaljerna att diskutera, nämligen: Var är vi just nu inom äldreomsorgen? Var har vi varit, och vart är vi på väg? Det är en mycket större diskussion än vad som möjligen kan inrymmas i en interpellationsdebatt.

Saken är att det är varken svart eller vitt. Det finns saker som har blivit betydligt mycket bättre under de år som du och jag har varit aktiva i politiken. Under de åren har det hänt väldigt mycket, skulle jag vilja säga, inom äldreomsorgen. Det finns naturligtvis också saker som inte är så bra. Men vi har gått från en period, som vi har lämnat bakom oss, där man pratade om långvård, där det mänskliga värdet inte var på topp inom äldreomsorgen till dagsläget där man ser individen och åtminstone försöker se till att verkligen anpassa omsorgen efter den enskildes behov. Där har vi fortfarande väldigt mycket att göra.

Det vi kan göra är att se till att vi har en kvalitetsuppföljning, se till att vi har en riktig sådan där vi ser om det går fel i någon riktning inom olika delar av äldreomsorgen. Kvalitetsuppföljningen är viktig. Vi måste se till att de äldres synpunkter från de olika undersökningar som vi gör tas med när vi utvecklar äldreomsorgen.

Vi måste anpassa äldreomsorgen för morgondagens behov. Det är där vi kommer in på diskussionen om trygghetsboenden i fastigheter som inte har renoverats vare sig under den tid då du satt som ansvarigt borgarråd eller ännu tidigare. Man har inte sett till att renovera i den omfattning som man borde ha gjort. Det gör att vi står inför att vi måste gå in med viten i ryggen och se till att hantera ett antal fastigheter. Det gör vi i en tid när det är färre äldre som är i behov av olika typer av vård och omsorg under några år, skulle jag vilja säga. När vi förhoppningsvis har hunnit med alla renoveringar står vi inför att det blir fler och fler som eftersöker olika typer av omsorg.

Vård- och omsorgsboenden kommer att bli än mer viktigt att fokusera på de närmaste åren. Folk blir allt äldre och friskare förvisso, men i takt med att man blir äldre drabbas man ofta av demens. De här extra pengarna, 50 miljoner per år, som vi har avsatt är just i syfte att det ska bli fler händer i demensvården. Det är viktigt att det innefattar alla aktörer, oavsett om det är privata eller kommunala. Där ser vi nu att utdelningen börjar ge resultat.

Jag tycker att vi ska glädjas åt de ljuspunkter som finns och det som påvisar att vi har en god äldreomsorg. Men vi ska aldrig blunda för att vi har en del att göra och en bra

bit att gå. Men det tycker jag inte att vi gör. Jag försöker hålla mig till de frågor som interpellanten har tagit upp.

Anförande nr 10

T o r u n B o u c h e r (V): Jag glömde bort en sak i mitt förra inlägg. Vi har fått ett brev, och det har ni säkert också fått, från servicehuset Trekanten med en väldig massa underskrifter apropå detta att servicehusen fasas ut: Vi pensionärer på Trekantens servicehus har erfarit att ni överväger att omvandla vårt servicehus till trygghetsboende, vilket gör oss oroliga. Vi protesterar högljutt däremot. Lönerna under vår yrkesverksamma tid var inte sådana att de räckte till något pensions-sparande, varför vi inte har pensioner i dag som räcker till de av er föreslagna kostnadsökningarna. Låt oss leva i lugn och ro den sista tiden vi har kvar i livet. Vi protesterar mot era förslag, och vi vill behålla vårt servicehus. Pensionärerna i Trekanten, i september 2011.

Sedan är det en massa underskrifter. Jag ville bara vidarebefordra detta.

Anförande nr 11

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, ledamöter! Ingen har väl ifrågasatt att man ska rusta upp servicehus som har blivit gamla och som inte har underhållits. Men problemet är att samtidigt som ni rustar upp där rustar ni ned på så sätt att dessa servicehus omvandlas till så kallade trygghetsbostäder. Det är alltså en nedrustning samtidigt som ni rustar upp.

Man kan se på Skärholmen. Där fanns det ett helt kvarter som är servicehus, men så gjorde ni så att ni gjorde om en del till så kallade trygghetsboenden. Vad hände? Ja, nu måste de gamla gå ned i entrén för att hämta posten. De får alltså inte posten utdelad, såvida det inte finns någon personal som gör detta. Men det är en klar och tydlig försämring.

Frågan är: Trygghetsbostäder, är det inte en falsk varubeteckning? Vad är det för trygghet man får? Du får rätta mig, borgarrådet, men jag nämner några exempel. Trygghetslarm får man när man är gammal och bor hemma eller var som helst. Det är ingen skillnad. En vaktmästare kanske kommer till det här trygghetsboendet, men man kan ju ringa till fixar-Malte om man bor hemma. Frågan är: Vad är poängen med detta? Möjligen finns det i bästa fall en gemensamhetslokal. Det är inte säkert att den ligger i huset utan kanske långt borta, och då blir det lite problematiskt.

Vi kan inte bortse från att folk blir äldre och äldre, och enligt statistikerna blir det ett litet stopp nu när det gäller dem över 80 år. Men de blir allt fler. Det är då servicehusen behövs, Joakim Larsson. Det är då de behövs, eller hur? Din matematiska förmåga i det här fallet verkar vara lite baklänges inriktad på något sätt. Det är i alla fall svårt att hänga med i ditt resonemang.

Anförande nr 12

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Nej, det är inte falsk marknadsföring, men låt oss reda ut några begrepp. Servicehus och trygghetsboende är två helt olika saker. Det är helt riktigt. Jag trodde att Miljöpartiet tyckte att det var bra att få trygghetsboenden i Stockholm som ett komplement, som ni brukar säga. Men med den beskrivning av trygghetsboenden som Åker Askensten gör här förstår jag inte varför ni vill ha trygghetsboenden över huvud taget. Det låter som att trygghetsboende bara är skräp. Det var inte riktigt tanken. Trygghetsboendet är nämligen inte biståndsbedömt. Från det att du fyller 75 har du möjlighet att flytta in i en hyresrätt där du bor tillsammans med andra äldre, där det finns vissa gemensamhetsytor och där det finns viss service i de lokaler som tidigare kanske har varit gemensamhetslokaler eller annat. Det ska finnas en närhet till detta, det ska finnas en värd. Men det är absolut inte ett servicehus. Det är inte alls samma personalstyrka som det finns på ett servicehus. Det är någonting helt annat, men det är till för dem som vill bo där. De är till för de individer som känner att de inte är trygga och inte vill bo hemma med hemtjänst utan vill bo tillsammans med andra. Då ska trygghetsboenden kunna vara ett alternativ för dem.

De som har aktivt valt att flytta in i ett trygghetsboende, och som gör att kön till trygghetsboenden är så pass lång som den är, är väldigt nöjda. De som inte är nöjda är de som upplever omvandlingen som ett problem och som känner att det blir en försämring gentemot det som var tidigare. Deras oro ska vi ta på allvar och se till att vi gör detta på ett sådant sätt att människor inte upplever det såsom du beskriver, att man får någonting annat än vad man trodde.

Det handlar inte om att servicehus light eller liknande finns kvar, utan vill man bo på ett servicehus som man är biståndsbedömd för och servicehuset inte finns kvar måste man i praktiken flytta till något annat servicehus. Men om man känner att boendet där är tillräckligt tryggt med det nya trygghetsboendet kan man bo kvar. Man får ingen kostnadsökning över huvud taget i detta fall. Hyran sätts utifrån den hyreskostnad man har haft i det tidigare servicehusboendet. Du ska inte få några försämringar, men det är absolut inte samma personalstyrka, för det är en annan typ av boende.

Vi kan inte acceptera att stå inför att vi har tomma platser och inte göra någonting åt det. Vi kan inte stå inför att vi har arbetsmiljövitnen på våra fastigheter och inte gör någonting åt det, som det verkar att Åke Askensten och Miljöpartiet tycker att vi ska hantera frågan.

Det handlar inte om falsk varudeklaration, det handlar om att vi måste vara bättre på att beskriva vart vi vill nå och se till att det kommer att finnas äldreomsorg för olika önskemål och olika behov även i framtiden. Det gör att servicehus kommer att finnas kvar så länge människor efterfrågar det. Men det behövs också trygghetsboenden för dem som efterfrågar det.

Anförande nr 13

Å k e A s k e n s t e n (MP): Jag får försöka att komma med en verklighetsbeskrivning i stället för att ställa några frågor. Det sägs att Alliansen måste bli bättre på att tala om vad man vill. Men Alliansen har mycket tydligt i budgeten talat om att de ska ta bort alla servicehus. Det var väl under en tioårsperiod, eller hur? Det är alldeles tydligt och uppenbart.

Vad det handlar om är att spara pengar på våra gamla. När utredningen om trygghetsboenden kom undslapp det från politiker i berörd kommun att i deras kommun skulle man spara ungefär 30 procent genom det här. Jag tror att i Stockholm blir det just det, och kanske lite till.

Anförande nr 14

K a r i n R å g s j ö (V): Jag kan i alla fall ställa en fråga även om nu ingen kan svara. De som bor i ett servicehus som ska omvandlas till trygghetsboende får behålla sin låga hyra, men hur blir med till exempel mina äldre släktingar som bor i innerstan? Ni kanske kan fundera på den frågan. Hur ska de kunna flytta till Väderkvarn och få betala en hyra på 9 000 göra om de inte klarar av att plocka tomflaskor längre? Har ni funderat på det?

Anförande nr 15

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag kom att tänka på att vi måste se till de äldres skröplighet. Många av dem blir och är skröpliga som skrivs ut från sjukhuset. Forskaren Mats Thorslund i Stiftelsen Äldrecentrum har bland annat sagt att Sverige hamnar på bottenplats när det gäller sängplatser på sjukhusen. Det innebär kortare vårdtider. Det påverkar också kommunens äldreomsorg. Det måste man vara medveten om.

Studier visare enligt Thorslund att många äldre skrivs ut från sjukhus i ett sådant skick att det för en lekman framstår som att de i stället skulle behöva skrivas in. Vad händer de med dem? De skrivs ofta ut till hemmet. De skulle behöva en korttidsplats eller en plats i servicehus. Men det är en mycket hård prioritering numera.

§ 3 Interpellation om höga mål och minskade resurser inom socialtjänsten (nr 2011:13)

Anförande nr 16

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag vill hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 17

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag tackar för svaret. Av svaret framgår att borgarrådet inte direkt delar min oro för utvecklingen inom socialtjänsten. Sedan många sjuka friskförklarats av Försäkringskassan har stora grupper hamnat på socialbidrag eller försörjningsstöd, många, alltför många, har hamnat i utanförskap. Samtidigt har inte antalet socialsekreterare ökat. Det kan ha bidragit till den pressade situationen som socialsekreterarna upplever.

Det står att interpellanten har utgångspunkten i att det råder bristande resurser i socialtjänsten och grundar den på den medlemsenkät som fackförbundet SKTF har genomfört. Det stämmer inte helt. SKTF i Stockholm skrev ett brev till socialborgarrådet. Men i SKTF i Stockholms stad ingår också i Akademikerförbundet SSR, och de har tvärfackligt samarbete. SSR varnar i Dagens Samhälle nr 3 2011 för att landets socialsekreterare arbetar under hård press. Det riskerar att gå ut över kvaliteten och rättssäkerheten i socialtjänsten. I SSR:s larm ingår också Stockholms stads socialsekreterare eftersom det gäller alla medlemmar.

I många kommuner i landet, i varje fall några, har fackförbundet SSR anmält kommunen till Arbetsmiljöverket. Anledningen är densamma: brister i arbetsmiljön, stress, långa utredningstider, bristfällig dokumentation. Det är allvarligt. Svåra beslut ska fattas utifrån socialtjänstlagen under alltför kort tid. Hot och våld förekommer också. Arbetsbördan har ökat, men man har inte fått mer resurser för att klara arbetet.

Det var det som SKTF:s huvudskyddsombud i Stockholm tog upp i samband med kampanjen Nu bryter vi tystnaden som startade under vecka 10 med det öppna brevet till socialborgarrådet från 150 socialsekreterare.

Huvudskyddsombudet sade bland annat: Om man minskar resurserna måste man också modifiera målsättningen. Då kommer vi in på min fråga två: Anser borgarrådet att definitionen av uppdraget ”att ta hand om hjälpbehövande utsatta” bör formuleras om? Går det att göra med vår socialtjänstlag?

När det gäller arbetsmiljön för socialsekreterarna är svaret på interpellationen att staden genomfört omfattande medarbetarenkät NMI, Nöjd medarbetarindex, som visar på nöjda medarbetare. Utifrån denna återkommande undersökning kan vi inte se några betydande förändringar gällande medarbetares uppfattning om arbetsmiljön i socialtjänsten, skriver man. Enligt undersökningen ansågs alltså också socialsekreterarna vara nöjda. Stämmer det? Varför skrev de då ett öppet brev till

socialborgarrådet? Överdriver de problemen, eller vågar de inte påtala hur situationen var?

Socialarbetarna i Stockholms stad fick till och med stöd från utlandet. Det var EPSU, den europeiska samarbetsorganisationen för offentliganställda i Europa, som i ett brev gav sitt stöd till socialarbetarna i Stockholms stad. EPSU skrev: Precis som andra anställda har ni rätt till att ha tillräckligt med personal, tid och resurser både till hjälpbehövande klienter och för att ni ska klara jobbet utan stress. De uppmuntrade socialarbetarna i deras kampanj.

När det gäller min fråga två: Har du planer på att skjuta till mer pengar är svaret att du återkommer när budgeten presenteras i höst för 2012? Men jag skulle gärna vilja att du svarar angående medarbetarenkäten NMI, Nöjd medarbetarindex, om socialsekreterarna var nöjda med sin arbetsmiljö.

Anförande nr 18

K a r i n R å g s j ö (V): Det här är en ganska stor fråga bland socialarbetarna i Stockholm när det gäller hur de har på sin arbetsplats och vad de kan ge för någonting till sina klienter. Det är inte bara före detta SKTF, numera Vision, utan också Saco som drivit frågan. De har drivit den under hela den period då Ulf KristerSSon rådde över socialtjänsten, din företrädare.

Under den förra mandatperioden och den vi glidit in i nu har en socialtjänst i världsklass övrigt att önska. Bland annat är det många socialarbetare som undrar hur de ska hinna med att utreda alla anmälningar som kommer in. Det är väldigt allvarligt. Anmälningar som kommer in ska man titta på direkt. Annars kan det bli otroligt obehagliga jobbiga konsekvenser för till exempel det lilla barn som drabbas, familjen och så vidare. Det ska vara direkt koppling, men det är det inte i Stockholms stad, dess värre. Jag tycker att ni ska fundera på det.

Vi lever i en stad där socialarbetarna känner att de inte hinner med det förebyggande arbetet. Det kan vara allvarligt i en stad där droganvändningen ökar alarmerande. Det är ingenting som jag säger av en svartsyn, utan det finns undersökningar som visar att det är ett väldigt allvarligt läge. Då behöver man ha en robust socialtjänst. Man behöver socialarbetare som är taggade, som känner att de kan göra ett bra jobb. Så är det inte nu. Det har facken drivit och driver på fortfarande.

Interpellanten har förstås helt rätt i att med de höga mål och minskade resurser som man har blir det ingen måluppfyllelse. Det drabbar dem som arbetar, men främst drabbar det förstås de klienter som ska ha den hjälp de behöver så snabbt som möjligt, specifikt barn.

De frågor som interpellanten har ställt, Eivor Karlsson, borde kanske besvaras i en mer ödmjuk ton, tycker jag.

Anförande nr 19

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Självklart skriver jag som socialborgarråd under på att vi ska ha en god arbetsmiljö i staden, där socialtjänstarbetare ska känna att de har delaktighet i och inflytande över sina arbetsuppgifter och att de också trivs i arbetet. Det arbetar vi med på olika sätt. Att generalisera och utgå från en enkät som SKTF, eller numera Vision, har gjorts där 80 personer har svarat och säga att den bilden där 40 personer enligt enkäten känner missnöje väger tyngre än stadens årliga medarbetarenkäter tycker jag är att gå till överdrift.

Självklart måste vi ta signalerna på allvar som är ett tecken på att man kanske önskar sig mer tid att ägna sig åt arbetsuppgifter. Då handlar det om ett lokalt ledarskap i verksamheterna, att man som chef och ledare i varje förvaltning och på varje arbetsplats tar ansvar för att de anställda som finns har möjlighet att påverka arbetsuppgifterna och ha tid att hinna med sina arbetsuppgifter.

Vi måste komma ihåg att Stockholm är en stor stad med väldigt många anställda. Det här är en utmaning för alla som arbetar här. Vi ska ha möjlighet att alltid prioritera barn- och ungdomsärenden. Det gör vi. Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare. De socialtjänstarbetare som är nyexaminerade ska känna att när de kommer till Stockholms stad kommer de till en bra arbetsplats.

Därför har vi de senaste åren satsat på vidareutbildning. Vi har ökat möjligheterna att läsa vidare och få högskolepoäng. Vi fortsätter nu arbetet genom att stärka samarbetet med högskola och socialtjänstförvaltning, just för de socialsekreterare som jobbar med barn och ungdomsärenden. Vi upplever att det är viktigt att det finns mer av arbetslivserfarenhet när man kommer ut som nyexaminerad och att man har en möjlighet att tidigare ha deltagit i ett traineeprogram eller haft praktik. Det kan vara ett sätt att förbättra arbetsmiljön för nyexaminerade inom socialtjänsten.

Självklart måste vi fortsätta att arbeta för att barnutredningar görs i tid. Ett problem som inte har tagits upp är att anmälningar kan komma från olika håll. Därför kan det se ut i statistiken som att det rör sig om många anmälningar, men i praktiken kan det röra ett och samma barn. Det måste man ha kunskap om.

När det handlar om resurser måste jag få återkomma senare i höst. Vi är mitt uppe i en budgetprocess, och jag förstår att oppositionen gör allt för att försöka få fram frågor om hur mycket som man ska satsa på olika områden. Jag kan konstatera att vi satsade 25 miljoner i förra årets budget. Vi får återkomma när det gäller 2012 års budget.

Anförande nr 20

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag vet inte om jag har lite svårt med läsningen eller om det är så pass illa att jag har klenst förstånd. Jag måste faktiskt fråga: Vad menar du egentligen? Det är naturligtvis riktigt att interpellanten utgår från att vi har bristande resurser i socialtjänsten, inte i betydelsen att man aldrig kan göra nog, utan i betydelsen att vi flera år i rad har minskat de reella resurserna till

socialtjänsten i Stockholm. Det är så det ser ut. Det är inte bara SKTF som säger det. Det kan de flesta vittna om som agerar inom den sociala sektorn i Stockholm, andra fackliga organisationer eller privata aktörer.

Du hänvisar till mer anonyma andra informationskällor och till att man ska utreda det eventuella behovet av mer resurser. Jag förstår inte vad du menar. Jag har naturligtvis full förståelse för att du inte har någon som helst lust att berätta för oss vad som kommer i nästa budget, det förstår jag absolut. Men menar du på fullt allvar, efter bland annat SKTF:s rapporter, att du går runt och funderar om det verkligen finns behov av mer medel för det sociala arbetet i Stockholm? Har jag verkligen förstått dig rätt?

Anförande nr 21

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Det är inte bara SKTF i Stockholm utan även Akademikerförbundet som varnar i Dagens Samhälle för att socialsekreterarna arbetar under hård press.

Min fråga tre löd: Hur har du tänkt utreda hur en socialsekreterare ska prioriteras? Du svarar: När det gäller prioriteringar och arbetsuppgifter och arbetsbeskrivning är det frågor för arbetsledningen i respektive stadsdelsförvaltning. Jag har stort förtroende för stadens chefer som jag anser gör ett mycket bra jobb, skriver du.

Det gör de säkert, men ytterst är det väl ändå socialborgarrådet som har ansvaret, eller? Jag kan inte någonstans i svaret läsa att du förstår och säger att socialsekreterarna gör ett mycket bra jobb. Cheferna får beröm men inte socialsekreterarna som i början av året öppet protesterade mot minskade resurser. Alla problem är som bortblåsta i interpellationssvaret.

När det gäller fråga fyra svarar du att det finns ett argument för större spridning mellan nyexaminerade och erfarna socialsekreterare. Det är inte bara ett argument, vill jag säga, utan en nödvändighet om socialsekreterarna ska avgöra svåra ärenden inför beslut som ska fattas utifrån socialtjänstlagen. Det ansvaret får inte överlåtas till en nyexaminerad. Äldre erfarna måste gå bredvid eller finnas till hands. Finns de resurserna i dag?

Stockholms stad måste också se utvecklingen i ett större perspektiv. Då tornar orosmolnen upp sig här liksom i hela landet. Intresset för att utbilda sig till socionom har minskat kraftigt i landet. Höstterminen 2009 ansökte 8 208 personer, antalet sökande 2010 var 6 680, alltså en minskning med 19 procent. Även lönerna är låga för socionomer i jämförelse med andra yrken med lika lång högskoleutbildning. Det är allvarligt om så många väljer bort ett yrke där de egentligen skulle vilja jobba.

Det krävs adekvat dokumentation, ett tydligt beslutsunderlag och erfarenhet för att socialsekreterarna till exempel ska kunna jobba tillfredsställande med tunga fall bland annat omhändertagande av barn och andra känsliga personnära ärenden enligt socialtjänstlagen. Anser du att detta och arbetsmiljökraven i övrigt uppfylls i dag i Stockholms stad utifrån det brev som socialsekreterarna skrev till dig?

Anförande nr 22

K a r i n R å g s j ö (V): Det har varit nedskärningar under ett antal år sedan ni kom till makten, 60 miljoner ett år, 20 nästa år och 20 miljoner året därpå. Nu pratar jag om den centrala socialtjänsten, social- och arbetsmarknadsnämnden, som det heter. Jag tror att det sammanlagt blev 100 miljoner. Det sätter sina spår på dem som arbetar i organisationerna med hemlösa, med barn som far illa, alla dem som har ansvaret i den sociala infrastrukturen som vi ska ha i Stockholm där nätet har blivit större och större och folk faller igenom. Det har förekommit enormt många manifestationer och demonstrationer från socialtjänsten under den här perioden. Det är inte så att de har tigit.

Det är inte bara de som har undrat vad som händer med socialtjänsten i Stockholm, för det har också organisationerna gjort, alltså frivilligorganisationerna, som Stadsmissionen och Frälsis. De kan se det här, för de möter de klienter som inte får plats inom socialtjänsten längre, som inte får någon tid där väntetiden kanske är en månad för att få försörjningsstöd och man behöver akut hjälp. Då går man i stället till Stadsmissionen eller Svenska kyrkan som har haft en väldigt bra verksamhet. Alla kan där vittna om vad som har hänt inom socialtjänsten. Det är inte bara 60 socialekreterare utan också frivilligrörelsen och Svenska kyrkan och alla de som får ta emot de personer som socialtjänsten inte har tid med. Så ser det ut i Stockholm.

Anförande nr 23

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag börjar med att rikta mig till Eivor Karlsson. Jag vill understryka att jag anser att detta att vara utredande socialekreterare, som har att göra med barn som far illa, utreda fall om barnmisshandel och annat, måste vara bland det svåraste att göra. Den yrkeskåren får ta väldigt stort ansvar, och det handlar om en oerhörd press. Det måste vi verkligen ha förståelse för. Det kan vara fruktansvärda människoöden som man får möta. Självklart vill man göra allt man har i sin makt för att hjälpa. Det har jag stor respekt för.

Samtidigt vill jag måla upp en bild av att vi måste titta på de medarbetarundersökningar som vi gör varje år. Då kan vi inte se i dessa att det skulle finnas något utbrett missnöje som oppositionen vill påskina. Det ser inte ut som att det finns så stort missnöje. Däremot är det sant att många gärna skulle vilja kanske ha en större delaktighet på arbetsplatserna, och det är någonting vi får jobba med. Jag vet att staden har insatser som rör just hur vi kan öka stadens medarbetares delaktighet i arbetsuppgifterna. Det har gett effekt på arbetsmiljö och minskat sjuktal.

Att det är många som faller genom nätet är en mörk bild som målas upp. När man går igenom USK:s siffror över utförsäkrade ser man att det rör sig om 20–30 personer per månad. Det är klart att man gärna vill måla upp en bild att människor vallfärdar till frivilligorganisationerna när socialförsäkringssystemen inte räcker till. Men det finns inga belägg för detta, utan det är alldeles för mörka moln som oppositionen än en gång vill måla upp.

När det gäller SKTF och den kritik som kommer fram är det helt rätt att det inte bara är Stockholms stad som får kritik. Det är många olika kommuner, däribland Norrköping där kampanjen startade. Där styr Socialdemokraterna, där styr Vänsterpartiet och där finns ett utbrett missnöje hos socialsekreterarna, som jag har tagit del av i sociala medier och olika tidningar. Det är klart att det här missnöjet finns i många olika kommuner. Jag hoppas att Roger Mogert kan ta kontakt med sina kolleger där för att se hur man arbetar.

När det handlar om satsningar ber jag att få återkomma till den budget som vi kommer att lägga fram senare i höst. Det är som att man inte ser att 2011 tillfördes 25 miljoner till just barn- och ungdomar, till stadsdelarnas arbete med detta. De behöver också få ett erkännande, upplever jag.

Jag vill säga så här: Vi känner en ödmjukhet inför att fler måste trivas på sitt arbete, med sina svåra arbetsuppgifter, men vi genomför insatser som utbildningar, vi stärker samarbetet med högskolan, och vi kommer att följa upp detta. Vi vill ha en stad där många medarbetare känner sig delaktiga.

Anförande nr 24

Borgarrådet M o g e r t (S): Det var glädjande att du har tagit del av missnöjet i andra kommuner och upplever att det finns problem i andra kommuner. Då kanske vi kan förflytta oss en bit sedan och börja ta del av problemen i vår kommun och lyssna på missnöjet här.

Sedan tycker jag att det är lite lustigt när du säger att jag bör åka till Norrköping för att lära mig av andra kommuner som också har problem. Vad lär vi oss av det? Det verkar vara bättre att åka till kommuner där man löser problemen.

En del andra lustiga saker är bland annat sättet du räknar på och säger: Vi satsade 24 miljoner förra året på socialtjänsten. Men det är sant bara om man läser halva budgeten. Läser man också utgiftssidan ser man att ni lade in effektiviseringar, en på 16 miljoner och en, om jag kommer ihåg rätt, 8 miljoner. Det summeras väl till ungefär 24 på minussidan. I bästa fall, om ni inte höjde någon lön under förra året, slutade det på plus minus noll. Om man har höjt någon lön och kanske fått en kostnadsökning är det en minskning också innevarande år.

Att hänvisa till medarbetarenkäten blir också lustigt. Du säger att socialsekreterare gillar sitt jobb, därför har vi inga problem med verksamheten. Ska vi analysera budgeten efter medarbetarenkäten och se på de ställen där medarbetarna är missnöjda och säga att där behöver vi mer pengar? Då tror jag möjligen att kulturborgarrådet skulle bli väldigt nöjd, för där finns det många missnöjda anställda. Jag tror inte att det finns en rak koppling till budgetsituationen; jag tror att det är lite mer komplicerat än så.

§ 6 Muntlig frågestund

Fråga nr 1. Varför så lång remisstid gällande skrivelse till kommunstyrelsen om allvarlig händelse?

Anförande nr 25

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Detta gäller en skrivelse som inlämnades till kommunstyrelsen den 24 augusti. Den handlar om en allvarlig händelse på en förskola i Sköndal. Som vi alla tyvärr kan minnas hände detta den 11 augusti. En sprängladdning detonerade i en sandlåda på en förskola, och en fyraårig flicka blev allvarlig skadad. Sprängladdningen blev väldigt uppmärksam i medierna. Senare kom ytterligare explosiva ämnen att hittas i olika delar av Sköndal. Det var uppslaget i rikspress och överallt.

Detta har förstås lett till en stor oro i området. Oron kommer sig av att fritidsgården lades ned 2009. Man tror att ungdomar får illa, och därför lade vi fram en skrivelse om skyndsamma åtgärder. Vi föreslog att man skulle betala ut 750 000 kronor för att stärka ungdomsverksamheten i Sköndal.

Min fråga till Sten Nordin är: Varför har man valt att skicka ut detta på remiss och begära in svar till den 30 december 2011? Anser Sten Nordin att det är en skyndsam hantering av ärendet?

Anförande nr 26

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Det är självklart att en sådan här allvarlig händelse kräver snabba åtgärder, och det har också skett från de myndigheter – både staden, polisen och andra – som har att hantera den akuta situationen. Det är viktigt att komma ihåg i detta.

När det sedan gäller skrivelsen, som hanteras av socialroteln, har man just därför att detta är en sådan allvarlig fråga valt att gå ut på remiss lite bredare än vad vi kanske många gånger gör med skrivelser. Många skrivelser som läggs fram i kommunstyrelsen kommer till stadsledningskontoret. Här har man valt att lägga ut skrivelsen till tre stadsdelsnämnder och till socialnämnden och stadsledningskontoret för remissbehandling.

Man kan möjligen tycka att en remisstid på fyra månader kan te sig onödigt lång; det kan jag hålla med om. Men anledningen är inte att försena svaret på skrivelsen utan att ge det hela en chans till en bredare belysning. Syftet med remitteringen har varit det allra bästa – det kan jag försäkra Tomas Rudin om.

Anförande nr 27

Borgarrådet R u d i n (S): Ärendet har en sorglig historia. I samband med att fritidsgården lades ned 2009 protesterade vi mot detta och sade att det är en mycket

känslig miljö där man nu upphör med ungdomsverksamhet. Ändå lade man ned. Därefter har Stena fastigheter, som nu förvaltar området, larmat och sagt att skadegörelsen har skjutit i höjden. Vi har också fått rapport från närpolisen om att man är orolig för att ungdomar inte har någonting att göra. De driver omkring, och det händer obehagliga saker av olika slag.

Sedan de här händelserna, som är mycket uppseendeväckande, har inträffat, har föräldrarna börjat gå föräldravandringar i området kväll efter kväll. Man är kort och gott väldigt orolig för hur ungdomarna har det. Samtidigt har fritidspersonal och fältassistenter tagits undan från området, och ungdomarna blir lämnade helt vind för våg.

Jag är orolig för att något allvarligt kan hända igen. Mot bakgrund av att staden har 1,2 miljarder i överskott vore det väl inte särskilt svårt att slanta upp 750 000 kronor för aktiviteter i förstone. Jag kan respektera att man sedan behöver remittera ärendet till alla dessa instanser för att få reda på om de håller med om att det är kris i Sköndal.

Frågan är vad du som finansborgarråd vill göra för att stärka ungdomsverksamheten i ett område som bevisligen är illa drabbat.

Anförande nr 28

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag har svårt att riktigt ställa upp på Tomas Rudins beskrivning av området och att alla resurser är undandragna och alla ungdomar är vind för våg. En sådan här allvarlig händelse förtjänar naturligtvis i sig att man analyserar vilken verksamhet, vilken vuxennärvaro och vilket stöd som finns. Sedan kanske man ska vara försiktig med att dra alldeles för raka samband mellan en sådan här tragisk händelse och förändringar i strukturen för ungdomsverksamhet.

Jag menar att det som berörda nämnder– stadsdelsnämnden, socialnämnden och andra – bedömer behöver göras inte behöver vänta på att er skrivelse behandlas. Där är vi helt överens. Den diskussionen kan föras med en gång. Nu befinner vi oss mitt inne i arbetet med budget för 2012. Jag har mig veterligt inte fått in några äskanden från nämnderna om extra resurser till detta.

Men vi är som sagt överens om, Tomas Rudin, att dessa två arbeten – svaret på er skrivelse och de direkta åtgärderna – lämpligen sker parallellt.

Anförande nr 29

Borgarrådet R u d i n (S): Jag tycker att det går alldeles för långsamt, och jag tycker också att du underskattar de problem som finns i området mot bakgrund av vad som har inträffat och mot bakgrund av hur föräldrarna i området mår just nu. Du har möjlighet att göra någonting snabbt, men du väljer att inte göra det utan att vänta på en massa remisser och byråkratiskt arbete. Det gör du i stället för att agera. Jag tror att det är allvarligt.

I området fanns det tidigare sex fältassistenter. Nu finns det en och en halv. Det fanns en hel fritidsgård med personal som hade kontakt med ungdomarna. Den är nu helt borta. Det är fakta. Om detta hade funnits på plats med alla vuxenkontakter med ungdomarna hade vi naturligtvis haft en föraning om att det finns många ungdomar i området som mår dåligt. Man hade säkert också haft kontakt med dem som sysslar med pyroteknik och den typen av saker som nu har gått åt pipan.

Nu har vi ingen kontakt med ungdomarna alls, och föräldrarna är oroliga. Vår fråga är: Kan vi tänka oss att göra någonting akut för 750 000 kronor? Då skickar du frågan på remiss på ett antal nämnder och ber dem svara till nyårsafton. Hela hösten ska alltså gå, föräldrar ska fortsätta att vara oroliga och krisen ska fortgå – en kris som är orsakad av er politik. Jag tycker att det är långsamt och senfärdigt.

Anförande nr 30

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag tror att Tomas Rudin missförstår hur vi bedriver arbetet. Vi inväntar inte svar på socialdemokratiska skrivelser i sig för att vidta åtgärder och för att agera. Här finns ett tydligt uppdrag till stadsdelsnämnden, till socialnämnden och till andra berörda nämnder. Det uppdraget har de, och det uppdraget är jag också helt övertygad om att de tar på största allvar. De sitter inte ned och väntar på svaret på Tomas Rudins – eller vem det nu var som signerade den – skrivelse. Det är en process för sig. Man kan möjligen tycka att den har fått generöst med tid, men det är alltså en process för sig. Den andra processen startade självklart i samband med att denna tragiska händelse inträffade.

Fråga nr 2. Kompensation för kostnader för försörjningsstöd

Anförande nr 31

A w a d H e r s i (MP): Stadsdelarna behandlar den här veckan tertialrapport 2. En stor majoritet av stadsdelarna visar underskott i försörjningsstödet. För många stadsdelar är läget bekymmersamt. Frågan är hur stadsdelarna ska hantera underskottet i försörjningsstödet.

Det finns två olika sätt att angripa problemet. Ett sätt är att staden kompenserar stadsdelarna för de ökade kostnaderna för försörjningsstödet, det vill säga att man skjuter till mer pengar till de stadsdelar som har underskott. Det andra sättet är att man tar pengar från kärnverksamheterna som äldreomsorgen eller förskolan för att kunna finansiera lagstadgat försörjningsstöd.

Frågan är nu: Vilket sätt väljer finansborgarrådet Sten Nordin?

Anförande nr 32

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag tackar Awad för frågan. Jag delar inte bilden av att många stadsdelar har underskott när det gäller försörjningsstöd.

Bilden ser nu annorlunda ut. Det finns någon nämnd som har betydande problem, som vi vet, och som man arbetar för fullt med.

I tertialrapport 1 lade vi ut ytterligare pengar när det gäller ekonomiskt bistånd beroende på att den prognos som låg till grund för budgeten inte visade sig stämma överens med verkligheten. Då fyllde vi på med pengar i tertialrapport 1.

Nu avvaktar vi nämndernas tertialrapport 2 och att denna rapportering kommer in. Sedan kommer jag att lägga fram ett förslag i tertialrapport 2, som dessutom går till fullmäktige eftersom det också är halvårsbokslut. Där kommer vi att ta ställning till vad vi behöver göra när det gäller stadsdelarna i ekonomiskt bistånd.

Jag gav besked i medierna den 7 juni, vilket jag har påmint om ibland, om att jag inte förväntar mig att man ska vidta besparingar på andra områden i stadsdelarna för att lösa ekonomiskt bistånd. Man ska arbeta inom ramen för ekonomiskt bistånd för att klara denna budget. Vi har visat att vi är beredda att fylla på med pengar när så behövs, och det beskedet kvarstår även den 26 september.

Anförande nr 33

A w a d H e r s i (MP): Nu är vi där, och majoriteten av stadsdelsnämnderna visar att de har röda siffror i försörjningsstöd. Det gäller i alla fall de flesta som har lagt ut sina rapporter på nätet. Av dem finns det bara en nämnd som visar överskott på området.

Den kompensation som stadsdelarna fick efter tertialrapport 1 har inte täckt underskottet. Underskottet är inte något tillfälligt underskott. Det är permanent, och det har varit så under de senaste fyra åren. Det är alltså ett permanent underskott, och det är fråga om att verksamheten från början är underfinansierad.

Frågan är: Varför kan man inte från början budgetera vad man tror att den faktiska kostnaden kommer att vara?

Anförande nr 34

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Vi har en ordning som vi har arbetat in när det gäller budgeten; vi följer de prognoser som finns för vad ekonomiskt bistånd kommer att behöva. Där lägger vi nivån i budgeten. Jag tycker att det är en rimlig ordning just därför att vi vill att stadsdelarna ska ha de pengar de behöver till ekonomiskt bistånd.

Vi har en i grunden positiv utveckling i Stockholm. Den andel av befolkningen som behöver ekonomiskt bistånd är sjunkande. Vi ligger runt 10 000 hushåll, men då ska vi komma ihåg att staden växer kraftigt. Den andel av befolkningen som behöver ekonomiskt bistånd är alltså sjunkande.

Vi svarar självklart för att stadsdelarna kan svara upp till behovet och hjälpa dem som behöver försörjningsstöd. De ska också kunna göra det utan att behöva gå in och

lägga besparingsbeting på andra verksamheter i stadsdelarna. Det är därför vi fyller på med pengar under året. Det gör vi inte på så många andra verksamheter, som du vet.

Anförande nr 35

A w a d H e r s i (MP): Jag har uppfattat att finansborgarrådet Sten Nordin har lovat att detta kommer att innebära att man kompenserar stadsdelarna för de ökade kostnaderna. Det känns tryggt. Vi får se var vi hamnar och om löftet infrias.

Anförande nr 36

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag skulle aldrig drista mig att till fullmäktige avge besked som jag inte tänker hålla. Så är det naturligtvis; om vi bedömer i tertialrapport 2 att det finns behov av ytterligare pengar kommer vi också att anslå ytterligare pengar. Det är alldeles för tidigt att nu svara på vilken nivå det landar på. Vi måste först sammanställa hela tertialrapport 2.

Det är viktigt att stadsdelarna jobbar inom ramen för ekonomiskt bistånd och att de kan hålla sin budget. Det handlar om hur man tillämpar regelverket och på andra sätt följer detta. Vi ser ju ändå skillnader mellan stadsdelarna som inte härrör sig till socioekonomiska faktorer – för sådana skillnader finns naturligtvis.

Detta är ett klart besked: Jag kommer att vara beredd att fylla på denna budget en gång till om så behövs.

Fråga nr 3. Social överbudspolitik

Anförande nr 37

K a r i n R å g s j ö (V): Anna! Det känns nästan som att det är ett socialt tema i dag. Du och jag har haft en liten debatt på DN:s nätsida Stockholmsdebatt där vi har sagt att det är fel att skära ned på Maria Ungdom när narkotikamissbruket ökar. Det är sammanfattningen av vår debattartikel. Du pratar där om överbudspolitik. Det vore intressant att veta vad du menar med det i detta hänseende.

Är det överbudspolitik att vilja satsa på Maria Ungdom i stället för att skära ned? Eller är det överbudspolitik att vilja stärka det förebyggande arbetet? Är det detta som räknas som överbudspolitik? Vi undrar verkligen över detta eftersom vi tycker att vår politik rimmar mer med den verklighet vi lever i i Stockholm än vad er politik gör.

Anförande nr 38

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag tackar Karin för frågan. Det jag hänvisade till är vad jag upplever och även har upplevt i riksdagen. Det är den härligt långa traditionen av Vänsterpartiet som lovar mer till alla oavsett konjunkturläge och oavsett ekonomi. Man har alltid satsningar att göra och alltid mer

pengar än någon annan trots att man saknar finansiering. Trots detta har Vänsterpartiet alltid någonting som man kan dra upp och satsa på. Man ger en bild av att ingenting som görs av Alliansen är något vidare, utan Vänsterpartiet har egna satsningar trots oklar finansiering. Det är alltid ett likhetstecken mellan mer resurser och bättre resultat, och det finns ingen nyanserad diskussion om vilka metoder man använder och huruvida de leder rätt.

Jag hänvisar alltså snarast till de erfarenheter jag har sedan tidigare, men det är klart att jag också välkomnar en konstruktiv diskussion om vad man kan satsa på för att förebygga droger bland unga i Stockholm.

Anförande nr 39

K a r i n R å g s j ö (V): Anna! Vi på den här sidan är oroade över drogutvecklingen i Stockholm – riktigt rejält oroade. Det här har man sett sedan 2008; det är ingenting som vi såg först 2010. Vi kan se en trend från 2008 med en otroligt ökad droganvändning. När 12 procent av ungdomarna i årskurs 2 använder narkotika regelbundet är man ute på ett ganska sluttande plan.

Därför menar vi med vår så kallade överbudspolitik att det kanske vore bra att inte skära ned på Maria Ungdom utan i stället satsa på dem. Det är en guldgruva för Stockholm. Det vore väl häftigt om vi exempelvis kunde skriva till regeringen och säga att Maria Ungdom kan bli ett nationellt centrum för det förebyggande arbetet mot droger, åtminstone. De är superduktiga!

Vi tycker att det förebyggande arbetet i stadsdelarna inte riktigt är på topp. Ni har satsat 2 miljoner i 14 stadsdelar. Det är 142 857 kronor per stadsdel. Vi gick med ett överskott på 1,7 miljarder. Jag säger bara att det inte var så mycket med tanke på den situation vi har.

Anförande nr 40

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Karin Rågsjö sätter fingret på någonting som även vi inom Alliansen är väldigt oroade över, nämligen den ökade droganvändningen bland unga i Stockholm. Den är numera nere på den nivå som vi kunde se i början av 2000-talet. Också då hade vi höga siffror som man lyckades få ned.

Därför har vi sagt att vi kommer att fortsätta att driva ett preventionsarbete ute i varje stadsdel, men också på Maria Ungdom, till dess att vi har lyckats vända denna oroväckande utveckling. Det kan handla om att det behöver tillföras mer resurser, vilket vi också till viss del har gjort.

Men jag tycker inte att man ska fokusera enbart på beloppen. Östermalms stadsdelsförvaltning och andra har visat att man kan göra mycket genom att använda det man redan har – genom att nå ut till föräldrar i preventionsarbetet. Varje stadsdel har en preventionssamordnare. Man kan göra mycket tillsammans med skolor, genom riktad utbildning och så vidare som vänder sig till föräldrar. Maria Ungdom kommer under

hösten att genomföra en föräldrautbildning som är inriktad just på information om cannabis till föräldrar, bland annat. Det går alltså att göra mycket med de verktyg man redan har.

Anförande nr 41

Karin Rågsjö (V): Maria Ungdom har inte ens resurser att åka ut till stadsdelarna längre. De får massor med förfrågningar om det. Men de har inte personal till det längre, för den har ni nämligen skurit ned på. Maria Ungdom ligger ganska risigt till just nu. De skulle kunna göra mycket, mycket mer. Ett tips inför budget 2012 är att se till att bredda Maria Ungdom. De gör ett hästjobb, och de har lång tradition och bra metoder.

Jag undrar över de 142 857 kronor som varje stadsdel har fått. Vad ska man göra av det? Det är en satsning som man nästan inte vet vad man ska göra med ute i stadsdelarna. Det är på något sätt nada om man tittar på det, precis som jag har skrivit i artikeln.

Vi diskuterade sprutbyte här den 23 maj. Då var ni väldigt noga med att man skulle satsa främst på de förebyggande insatserna. Satsningen på 2 miljoner ter sig lite märklig med tanke på hur det har skurits ned i stadsdelsnämnder och just på Maria Ungdom i fem år. Då ter sig inte 142 857 kronor till stadsdelarna som så mycket med tanke på situationen.

Anförande nr 42

Borgarrådet Koenig Jerlmeyer (M): Herr ordförande! Jag kan bara konstatera att 13 av 14 stadsdelar gick med överskott förra året, om vi tar delen med nedskärningarna inom stadsdelarna som man hänvisar till.

Jag håller med om att Maria Ungdom är oerhört efterfrågade just därför att de är så kompetenta. Alltfler efterfrågar Maria Ungdom när man läser i medierna och annat om ökad cannabisanvändning bland unga. Självfallet ska vi använda Maria Ungdom. Men vi ska också använda det lokala arbetet med preventionssamordnare. Vi har tryckt just på att man ska rikta sig till föräldrar genom utbildning, genom information till skolor och genom att samarbeta tillsammans med föräldrar. Det är då man kan komma åt cannabisanvändning på sikt.

Tillbaka till Maria Ungdom, som vi ständigt hör om från Vänsterpartiet och Karin Rågsjö: Jag tycker som sagt att det är en väldigt bra verksamhet. Men den stora förändringen skedde ändå 2005, när Vänsterpartiet satt vid makten och man gick från dygnet-runt-öppet och gjorde en stor omorganisation. Om man ska titta på förändringen bland personalstyrkan skedde den faktiskt under ett år då Vänsterpartiet självt satt vid makten. Vad drar Karin Rågsjö för slutsatser av detta?

Fråga nr 4. Trafikkaoset kring Söderledstunneln

Anförande nr 43

J a n V a l e s k o g (S): Vi kan skåda denna höst vilket stort kaos det är kring Söderledstunneln på grund av den ombyggnation som sker den här hösten och sommaren. Det har drabbat tiotusentals hushåll och massor med företagare samt kollektivtrafik. Det är samhällskostnader på säkert flera hundra miljoner kronor för alla dessa berörda.

Samtidigt vet vi att detta inte hade behövt ske. Vi hade kunnat dela upp det på två sommarperioder i stället, 2010 och 2011. Då hade vi sluppit hela detta kaos som kostar enorma belopp och som drabbar enormt många människor.

När borgarrådet nu ser detta kaos undrar jag om hon inte ångrar att hon lade upp det hela på en period av både sommar och höst i stället för att dela upp det på två perioder som vi alltid har gjort tidigare.

Anförande nr 44

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Välkommen tillbaka på trafikområdet, Jan Valeskog! Det var en liten kort sejour på utbildningssidan som du ägnade dig åt.

Jag ska svara på din fråga. Det kan tyckas att det hade varit smartare att dela upp det hela, men när vi nu gör allt på en gång uppgår arbetet till ungefär sex månader till skillnad från om man skulle ha delat upp det på två tillfällen. Då skulle det ha varit två fyramånadersomgångar. Det är två månader kortare tid som vi hanterar när vi nu gör alltihop på en gång. Dessutom kan man konstatera att kostnaderna har minskat med nästan 100 miljoner kronor när vi gör alltihop på en gång, vilket inte är att förakta i sammanhanget.

På det stora hela är jag övertygad om att det är en bättre användning av pengarna och bättre för hela staden att göra detta på det sätt som vi har valt att göra det nu.

Anförande nr 45

J a n V a l e s k o g (S): Jag väntar på mängder av interpellationssvar på utbildningsområdet som jag aldrig får. Därför får jag under tiden ta någonting annat.

Detta är en allvarlig fråga. Det påstås nu att det ska ta två månader att avetablera och etablera en byggarbetsplats. Det tror jag inte att så många tror på. Att det skulle kosta 100 miljoner kronor, vilket motsvarar 10 procent av entreprenaden, för att avetablera och etablera byggnationen tror jag inte heller att man tror på. Vi frågade när det begav sig för att få belägg för dessa påståenden. Det var bedömningar som gjordes, och vad jag förstår ganska mycket mellan tummen och pekfingeret.

Självfallet måste man i den andra vågskålen lägga hur mycket detta kostar medborgarna. Det handlar om hundratals miljoner kronor för dessa hushåll och företagare. Det går 85 000 fordon normalt sett genom Söderledstunneln. I dag är det ett fåtal. Nära hälften av dessa är säkert nyttotrafik eller försörjningstrafik av olika slag. De siffror vi hörde här kan man nog ta med en nypa salt; det tror jag var och en som hör dem inser.

Varför inte dela upp det? Jag tror att det finns en annan förklaring, och den ska jag återkomma till.

Anförande nr 46

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Om Jan Valeskog hade suttit kvar i trafikinämnden skulle han också ha läst tertialrapport 2, som vi har till nämnden på torsdag. Där framgår det tydligt att det har blivit mycket billigare att göra alltihop detta på en gång.

När man ställer frågor om och tittar på de renoveringar som gjordes i det andra röret ser man att det var under tidsperioden juni till september. Det är fyra månader. Två gånger fyra är åtta. Juni till november är sex månader. Åtta minus sex är två månader, det vill säga två månader kortare tidsperiod – och billigare.

Det är lätt att sitta i opposition, och det är lätt att sitta i utbildningsnämnden och betrakta de här frågorna på distans. Men det har faktiskt hänt en del på området sedan du lämnade det. Det är tydligt att arbetet har blivit billigare. Det hade kunnat gå ännu snabbare om vi inte hade haft dessa bullerrestriktioner, som gör att man inte har kunnat jobba treskift hela tiden. Under vissa perioder har man varit tvungen att låta bli att jobba treskift på grund av de bullerregler som vi har i staden.

Anförande nr 47

J a n V a l e s k o g (S): Man kan naturligtvis inte jämföra två olika projekt som omfattar två olika typer av ombyggnationer. Var och en inser att det inte kan ta två månader att avetablera och etablera en gång till i extra tid. Det är knappast rimligt. Däremot tar det självfallet längre tid. Det handlar självklart också om pengar; det har jag inte förnekat. Jag tror säkert att man tjänar ett tiotal miljoner på detta. Men några tio procent av entreprenaden – några hundra miljoner – är knappast seriöst att tala om. Det har man inte heller lyckats bevisa när det begav sig och när ärendet var uppe.

Som jag ser det handlar det om att det råkade vara valår. Det var olämpligt att ha denna ombyggnation 2010 när det var val, för det kunde störa och irritera medborgarna om det hade skett under augusti och september när valet hölls. Där är förklaringen. Det är ganska trist att behöva konstatera att man hellre tar en samhällskostnad på flera hundra miljoner kronor bara för att vara valtaktisk. Sedan presenterar man siffror som inte är rimliga som förklaring. Även om de vore rimliga motsvarar de inte kostnaderna. De kommer inte i närheten av vad detta kostar stockholmarna. Jag tycker att ni ska ha skäl för detta, och det ger jag er mer än gärna.

Anförande nr 48

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag kan konstatera att två månaders längre arbetstid också innebär kostnader för stockholmarna. Detta är den information som trafikkontoret har lämnat. Det är precis denna skillnad som råder mellan de två olika uppläggen av arbetet. Dessutom innebar det faktum att man kunde göra hela arbetet på en gång en lägre kostnad på totalentreprenaden.

Visst kan man stå här och skälla på att det är bökigt just nu. Men då ska man också jämföra det med hur det hade varit om man hade haft två somrar med den här typen av arbeten och den påverkan som det skulle ha haft. En sak är vi helt överens om, och det är att det är svårt att göra olika typer av infrastrukturarbeten i vår täta, snåriga stad utan att det märks. Därför är det delikat hur man lägger upp det. I det här fallet valde vi från majoriteten att göra pinan så kort som möjligt och försöka få ut så mycket av pengarna som möjligt. Det tycker jag att vi har lyckats bra med, även om det alltid är väldigt rörigt när man gör ombyggnationer i Stockholm.

Fråga nr 5. Brandstationen i Midsommarkransen

Anförande nr 49

M a t s B e r g l u n d (MP): Ordförande! Joakim Larsson! Vår motion, som jag var med och skrev, om att bevara brandstationen i Midsommarkransen har fortfarande inte behandlats trots att det var rätt länge sedan vi skrev den. Därför vill jag nu fråga dig hur läget är i exploateringsplanerna.

Brandstationen ingår i LM-staden, som är grönklassad och ett riksintresse för kulturmiljön. Ni överförde detta för en tid sedan till exploateringskontoret, vilket inte kan tolkas som annat än att ni planerar att exploatera fastigheten. Ännu har inte ärendet kommit upp i nämnderna, men frågan är hur planerna för området ser ut och i synnerhet om du är beredd att med hänvisning till det kulturhistoriska värdet lyfta bort brandstationen från exploateringsplanerna.

Anförande nr 50

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Jag tackar för frågan. Det är så med området kring brandstationen och den fastighet som du lyfte fram och motionerade om att det har utsetts en planhandläggare som håller på att gå igenom de olika idéer som finns för fastigheten. Det har kommit en rad olika idéer för hur man kan göra med fastigheten. Man kan bibehålla den och fylla den med innehåll efter ombyggnation. Det finns också flera aktörer som har velat bygga boende på platsen.

Detta håller just nu på att utredas av planhandläggarna, och förhoppningsvis kommer det ett ärende fram under början av året som behandlar frågan.

Anförande nr 51

M a t s B e r g l u n d (MP): Tack för svaret, även om det inte var helt uttömmande! Vi får väl se vad som händer. Sedan vi skrev motionen har en lokal opinion bildats för att bevara brandstationen. En aktionsgrupp och så vidare har bildats. Vi har också visat att lokalerna kan användas såsom de är i dag, och det gör de också. Gymnastiksalen har använts. Förskolorna i området och en äldreverksamhet har använt den. Man kan använda den för idrottsverksamhet, samlingslokal, kulturverksamhet och så vidare.

Det är svårt att tolka detta att ni har lyft ut det till exploateringskontoret på annat sätt än att ni har tänkt riva fastigheten. Återigen: Planerar ni fortfarande att riva fastigheten, eller hur ser du på frågan?

Anförande nr 52

Borgarrådet L a r s s o n (M): Du får inget uttömmande svar eftersom vi just nu är inne i det skede då man håller på att sammanställa alla de olika synpunkter som finns på vad som ska göras på platsen.

Däremot är jag inte alls beredd att gå lika långt som du och redan i dag bestämma mig för att man absolut inte ska göra någonting annat än att fylla själva brandstationen med innehåll. Det kan finnas andra idéer som tjänstemännen kommer fram med nu under resans gång som kan vara väl så nödvändiga att titta på. Det kan vara bostäder och annat, där man kanske också kan inrymma en del i befintliga lokaler. Man kanske ska kompletteringsbebygga och så vidare.

Det blir ett ganska hypotetiskt resonemang om vad vi kan komma att se. Men vi vill inte låsa oss vid detta, utan vi har dörrarna öppna för de olika förslag som kommer. Det är egentligen det enda sättet att få in en massa bra förslag. Om vi låser in oss i ett hörn och säger att vi bara kan tänka oss någonting som bevarar allt exakt som det är kommer vi inte så långt.

Anförande nr 53

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag kan tillägga här att det viktiga i motionen, som heter *Bevara brandstationen och fyll den med kultur!* var förledet – att bevara den därför att den är viktig för kulturmiljön. Den ingår i LM-staden och så vidare. Vad man sedan gör av den är en annan fråga. Jag håller med om att man kanske inte ska låsa sig när det gäller detta. Vi kan tänka oss bostäder, och vi kan tänka oss annan föreningsverksamhet, som jag tror är lämpligare. Men man ska inte riva fastigheten.

Det hölls ett möte på Tellus i förra veckan där Björn Ljung från Folkpartiet var med. Alla i panelen inklusive Björn Ljung var eniga om att fastigheten skulle bevaras, som jag förstod det. En rivning skulle innebära att det blir en konflikt och att du går emot Folkpartiet. Är du beredd att gå emot Folkpartiet om det skulle bli ett sådant förslag från exploateringskontoret, fastighetskontoret och stadsbyggnadskontoret?

Anförande nr 54

Borgarrådet L a r s s o n (M): Detta är en ganska intressant diskussion. Det är uppenbarligen mycket som skulle kunna hända i och med olika förslag som skulle kunna lyftas fram. Jag tycker att det enda seriösa att göra i det här fallet är att låta kontoren arbeta med den handläggare som är utsedd ta fram ärendet. Man ska sammanfoga de olika förslag som kommer och se vad som är bäst för Stockholms utveckling. Då får vi ett förslag som vi politiskt ska ta ställning till. I det läget kommer Alliansen att ena sig, precis som i alla andra fall.

Fråga nr 6. IT-Volvo

Anförande nr 55

A n n M a r i E n g e l (V): Sten Nordin! Jag skulle vilja fråga när vi får se en utvärdering av denna jättelika centrala upphandling i staden till IT-Volvo. Det är många förvaltningar och bolag som har fått höga kostnader och som tycker att de har fått sämre service. Denna stora upphandling föregicks inte av någon analys av vad detta skulle innebära för staden. Jag har frågat dig förut om det här, och då har jag fått beskedet att det kommer att göras en utvärdering.

Nu undrar jag: Pågår utvärderingen? Hur går den till? Och när kommer vi att få se ett resultat? Det är ju ganska viktigt, till exempel inför nästa års budget.

Anförande nr 56

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack för frågan! Vi är kanske inte riktigt överens om bilden att detta inte föregicks av någon analys. Men när det gäller utvärdering pågår det två stycken sådana, och den ena sköter revisorerna. Den kan inte jag svara mer för än så, utan det är revisionen som tittar på detta. Jag vet inte när de tänker vara klara med det.

Den andra görs av stadsledningskontoret, som gör en stor utvärdering av detta. Precis som Ann Mari Engel säger är det många förvaltningar och bolag som är berörda av det här. Det ska bli en seriös och ordentlig utredning som vi har nytta av att få på bordet. Det handlar om att utvärdera beslutet, men det ska framför allt ligga till grund för framtida bedömningar. Stadsledningskontorets utredning kommer att vara klar efter årsskiftet så att vi får den i vår.

Men det blir alltså två av varandra oberoende ordentliga utvärderingar av detta. Jag utgår ifrån att också revisionen gör en djupgående analys.

Anförande nr 57

A n n M a r i E n g e l (V): Såvitt jag har förstått gör revisionen en analys av själva upphandlingen, där de har ett och annat att säga. Och det kan man förstå. Det gjordes ingen analys av vad det skulle innebära att outsourca detta. Det fanns en

analys av datorbehoven i staden, men det fanns ingen analys av vad det skulle innebära att man lade ut alltihop.

Det är jättebra att SLK har börjat med detta, men det blir ju så att man utvärderar sitt eget beslut. Det kanske skulle vara ännu bättre om man hade någon oberoende utvärderare. Men jag skulle tycka att det var intressant att veta hur utvärderingen går till. Pratar man med de förvaltningar och bolag som är inblandade? Man har ju inte hört någonting från dem, utan man har bara hört att de fortfarande är frustrerade av alla de problem som har uppstått. Är det en stor, öppen utvärdering där alla ska komma in med synpunkter – eller hur går det till?

Anförande nr 58

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Om jag ska redovisa exakt hur det ska gå till får jag nästan be att få återkomma med detta. Det är en stor utvärdering. Den tar ordentligt med tid. Självfallet kan inte jag tänka mig annat än att det i den också ligger en kommunikation med förvaltningar och bolag om detta. Så får man också in synpunkter.

Det är många steg i en sådan här utvärdering. Det handlar om upphandlingen, det handlar om hur det fungerar och det handlar om ekonomin i det hela. Det är alltså en tung och stor utvärdering. Jag har inte på mitt bord just nu vilka man tar till hjälp. I så fall får jag be att få återkomma i frågan.

Anförande nr 59

A n n M a r i E n g e l (V): Du sade att utvärderingen kommer efter årsskiftet. Det kan man förstå. Men frågan är om det påverkar nästa års budget, och det får vi väl se när budgeten kommer. I år fick alla reduceringar i budget med hänvisning till att de skulle spara pengar. Men i själva verket har det kostat mer för de flesta. Man har alltså inte kunnat ta hänsyn till resultatet i den kommande budgeten, vad jag kan förstå.

Vi ser verkligen fram emot utvärderingen, men den kanske hade känts ännu mer tillförlitlig om det inte hade varit SLK själv som hade gjort den.

Anförande nr 60

Borgarrådet N o r d i n (M): Åjo, jag har fullt förtroende för att våra förvaltningar utvärderar de beslut som fattas här och effekterna av dem. De ger självfallet en korrekt information tillbaka. Om man inte har detta förtroende ska man byta ut förvaltningarna.

Det är fullt möjligt att man tar in externa krafter i detta. Men jag har inte suttit med i själva upplägget av utvärderingsarbetet. Vad jag har sagt är att det är viktigt att man gör en gedigen och ordentlig utvärdering. Det har jag fullt förtroende för att stadsledningskontoret kommer att göra.

Fråga nr 7. Regional samordning av låncykelsystem

Anförande nr 61

Emilia Bjuggren (S): Ordförande, borgarrådet! Jag har en väldigt enkel fråga. Det är alltför många som nu väljer att cykelpendla – något som vad jag har förstått både du och vi välkomnar. Vi vet att hela länet växer med ungefär två SL-bussar varje dag, vilket vi gläds åt. Men det skulle vara helt ohållbart om alla dessa människor valde att bilpendla mellan bostad och arbete. Det är oerhört positivt att fler och fler väljer att cykla. Men man skulle önska att det skulle utvecklas ytterligare så att man kunde cykla till kollektivtrafiken, åka med den och sedan cykla till jobbet.

Då har vi problemet med att de olika kranskommunerna upphandlar sina egna låncykelsystem, vilket gör att man till exempel inte kommer att kunna ta pendeln till Karlberg, cykla till Solna och lämna cykeln. Hur planerar ni att lösa detta problem?

Anförande nr 62

Borgarrådet Ankersjö (C): Herr ordförande! Tack för frågan, Emilia! Det är kul att få en fråga om cykling. Cyklingen har fördubblats i Stockholm under de senaste 15 åren. Alliansen har arbetat aktivt för cykling och har nu bestämt sig för att arbeta ännu mer aktivt med det. I det nya förslag till miljöprogram som är ute på remiss just nu pratar vi också just om att öka andelen cykling i Stockholm, både i innerstad och ytterstad. Jag vet också att borgarrådet Hamilton och trafikkontoret håller på att fram en cykelplan.

Ett sätt att arbeta med frågorna är det rundabordssamtal om cykling som vi har haft, då stadsmiljörådet var med. Du var också med. Vi tyckte att det var viktigt att ha med oppositionen på mötet. Aktörerna i cykelfrågan i staden var också med och pratade runt samma bord om utmaningar och om vad vi ska göra framöver.

Jag har testat låncykelsystemet, som du pratade om. Jag kan säga att det finns både plus och minus med systemet. Den testvecka jag hade renderade i att jag hade ett möte med Clear Channel, Stockholm City Bikes, som driver systemet. Vi pratade just om vad man kan göra bättre, vilka behov de har och så vidare. Ett stort önskemål är självklart att man skulle kunna använda cykelsystemet mer både i innerstaden, i närförort och i ytterstaden. Om det skulle gå att samordna regionalt vore det förstås jätteroligt. Det är lite svårt, bara. Socialdemokraterna gjorde upphandlingen av cykelsystemet. Den vanns av Clear Channel, som har ett avtal som sträcker sig fram till 2017. Det är alltså ganska långt. Där får man inrikta sig på att göra det bästa vi kan med det avtal vi sitter med. En samordning skulle kanske ha skett innan man skrev detta avtal, i så fall.

Nu får vi se vad vi kan göra. Detta är svårt. Vi gör vår upphandling, och den är redan gjord. Andra kommuner gör sin upphandling, vilket de har full suveränitet att göra. Det är inte helt lätt att få detta att funka. Det får i så fall bli med mjuka samtal där man pratar med varandra. Varje kommun måste få skriva sitt avtal med den entrepre-

nör som bäst svarar upp mot de krav som finns i varje kommun. Jag tror mycket på det kommunala självbestämmandet.

Anförande nr 63

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag kan absolut förstå att detta inte är enkelt. Man ska självfallet respektera det kommunala självstyret. Men min fråga gäller hur ni försöker lösa problemet. Jag känner att jag mest fick problemet beskrivet, och det är jag redan medveten om.

Jag undrar: Vad gör ni för att trots att detta inte är helt enkelt försöka se till att man kan cykla så mycket som möjligt även över kommungränserna? Kommunerna ligger ju på många sätt i en och samma stad.

Anförande nr 64

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Om det bara handlar om att cykla kan man ju också cykla utanför lånecykelsystemet och använda sin egen cykel. Det är många som gör det i Stockholm. Det finns ett sådant uppdrag tidigare redovisat till stadsmiljörådet från trafikkontoret som arbetar med cykelplanen. Man ska titta på frågan om samordning av cykelbanor och sådana saker också. Arbetet pågår alltså.

Lånecykelsystemet är lite svårt, som jag sade. Vi, eller snarare Socialdemokraterna, gjorde en upphandling som vi sitter med till 2017. Den kan man inte gå ur utan att betala en massa skadestånd. Vi bestämmer inte heller över kommunerna runt omkring. Vi får försöka prata ihop oss och se om det finns några möjligheter att samverka. Men vi kan som sagt inte tala om för kranskommunerna vilka entreprenörer de ska ha för sina lånecykelsystem.

Anförande nr 65

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag förstår att vi inte kan tala om det. Men man kan ändå hoppas. Det är ju trots allt era kamrater som styr även i vissa av våra kranskommuner, så jag hoppas att ni åtminstone tänker göra ett ordentligt försök att se till att man kan underlätta för fler att kombinera cykel- och kollektivtrafik på enklast möjliga sätt.

Anförande nr 66

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Absolut! Jag hoppas att det är någonting som alla partier här kan skriva under på – att på olika sätt öka och förenkla cyklingen i Stockholm. Ibland kanske vi kommer överens om hur vi ska göra det, och ibland kanske vi inte kommer överens.

Men som du sade inledningsvis kommer vi att behöva öka cyklingen i Stockholm. Det är en del av att lösa de trafikproblem som vi har i Stockholm. Vi växer, och vi kommer att växa med många människor i hela Mälardalen. Alla kan inte åka bil.

Cyklingen måste bli en större del av lösningen i Stockholm, och det arbetar vi för i Alliansen också.

När det gäller låncykelsystemet generellt kan man alltså växla mellan kollektivtrafik och låncykel. Det är lite grann det som är meningen med cykelsystemet. Där handlar det också om att få fler stationer runt om inne i staden så att man kommer åt överallt. Jag vet att man arbetar med detta på många ställen runt om i staden och i stadens organisation för att få det att funka.

Fråga nr 8. Hur arbetet med Ny Gemenskaps nya lokaler framskrider

Anförande nr 67

K a r i n R å g s j ö (V): Jag har gått in på den sociala banan i dag, som du ser, Anna. Jag tar de sociala frågorna. Jag tänkte höra med dig vad som händer med Ny Gemenskap. Det är ett daghärbärge som ligger mitt i City. Studentbostäder äger byggnaden. Ny Gemenskap hyr av dem och kan inte vara kvar längre. Jag tror att det är ett år eller något liknande kvar av avtalstiden. Det finns en stor oro. Det gäller dels, självklart, brukargruppen på Ny Gemenskap, dels personalen. De undrar vad det är som händer.

Min lilla modesta fråga till dig är: Vad händer med Ny Gemenskap? Hur långt har man kommit?

Anförande nr 68

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Tack, Karin Rågsjö, för frågan! Sedan det tillkom en ny ledning på SSSB upplever man att det har blivit en god dialog mellan SSSB, fastighetskontoret och Micasa. Det rör möjligheter till en bytesaffär. Vi får hoppas att denna möjlighet också blir verklighet. Men man måste som sagt jobba med parallella spår. Därför jobbar vi också från socialförvaltningen med att titta på alternativ om denna bytesaffär inte skulle bli av.

Även om Ny Gemenskap får vara kvar i befintligt hus måste huset genomgå en renovering. Det tror jag att alla är överens om. Då tittar man också på alternativ. Om det skulle bli en renovering – vart skulle man då under tiden kunna flytta till dess att renoveringen är klar?

Just nu jobbar man alltså med flera parallella spår, men mot ett och samma mål – att hitta en långsiktig lösning för Ny Gemenskap.

Anförande nr 69

K a r i n R å g s j ö (V): Det låter lite hoppingivande. Problemet är att både brukarna och personalen har hört det här väldigt länge. Frågan har varit på rull i årtal, känns det som. Det vore intressant att höra om någon tidsplan. Vad tror du är rimligt? Tiden går, och vi vet hur svårt det är att hitta bra lokaler – åtminstone inne i

stan där många av dessa personer rör sig. De kanske inte vill åka ut till Skärholmen och liknande, och de kanske inte heller har åkkort. Jag är lite nyfiken på en tidsplan för Ny Gemenskap.

Anförande nr 70

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Nu fick vi till stånd en förlängd hyrestid, så vi hade möjlighet att få lite utrymme att föra en dialog. Det har blivit betydligt bättre samtal i och med den nya ledningen, skulle jag vilja säga. Vi får hoppas på denna bytesaffär och på att den verkligen blir av. Då handlar det om en centralt lokaliserad lokal. Det är bra.

Vi får också hoppas att vi tittar på parallella alternativ som också är centralt belägna – allt enligt önskemål från Ny Gemenskap. Men jag tror att Karin Rågsjö har förståelse för att jag inte här i dag kan utlova någon exakt tidsplan. Jag har ändå varit öppen med den process som är i gång, och även jag känner att det hela är hoppingivande.

Anförande nr 71

K a r i n R å g s j ö (V): Jag har en sista liten fråga: Hur kommunicerar man detta med brukarna? Det finns en väldigt oro hos brukarna, som rör sig nere i kvarteren vid Odengatan upp till McDonalds och runt detta område. Det här är deras hem på dagarna, och då pratar vi verkligen om *hem*. Därför skulle de behöva höra detta kommunicerat. Jag vet inte om du har varit där och pratat med dem. Andra kanske har gjort det.

Anförande nr 72

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det stämmer; det har varit personal från socialförvaltningen där och fört en dialog. Man har också varit där från socialroteln och fört en dialog med brukarorganisationerna om Ny Gemenskap. Man har tagit in önskemål och synpunkter men också varit öppna med var i processen vi ligger. Vi har ständigt en kontakt och dialog, och vi hoppas att detta också förs vidare till alla.

Fråga nr 9. Långtidsarbetslösheten bland unga i Stockholm

Anförande nr 73

A b d o G o r i y a (S): Ordförande! Vi vet att långtidsarbetslösheten bland unga ökar i Stockholm mycket snabbare än i övriga landet. Vi vet också att andelen av de arbetslösa ungdomar i Stockholm som är långtidsarbetslösa är större än i riket i stort.

Som bekant är långvarig ungdomsarbetslöshet en oerhörd kostnad både mänskligt och samhällsligt. Vi vet att de unga som är långtidsarbetslösa söker sig till något annat än att göra rätt för sig.

Min fråga till borgarrådet är: Vilka planer har ni för att minska långtidsarbetslösheten bland unga stockholmare?

Anförande nr 74

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Abdo Goriya säger: Vi vet, vi vet och vi vet. Men om man tittar på hur det faktiskt ser ut när det gäller långtidsarbetslösa ungdomar mellan 18 och 24 år i Stockholms stad ser man att vi i augusti hade 410 ungdomar som är långtidsarbetslösa, det vill säga i öppen arbetslöshet i mer än sex månader. Det är för många; det kan jag hålla med om. Men samtidigt kan man konstatera att det var ännu fler i december. Utvecklingen är alltså på väg åt rätt håll. Man kan jämföra ungefär 410 ungdomar i en kull som kanske omfattar totalt 60 000 ungdomar.

Om man tittar på hur många som är i program och arbetslösa ser man att antalet har sjunkit i augusti 2011 jämfört med augusti 2010. I augusti 2011 hade vi 3 733 ungdomar som är öppet arbetslösa och i program. Då kan man konstatera att av dessa är det alltså 410 som är långtidsarbetslösa.

Vi jobbar i staden med olika typer av lösningar för att försöka hitta dessa ungdomar och stödja dem på bästa möjliga sätt. Det finns en mängd olika typer av projekt och program inom ramen för arbetsmarknadsförvaltningens arbete. Vi kan konstatera att 224 ungdomar fick nystartsjobb i augusti i år. 64 har fått instegsjobb. Det pågår alltså en mängd olika arbeten för att se till att även de 410 ungdomar som är öppet arbetslösa i mer än sex månader ska få en bra lösning så att de inte faller utanför systemen på det sätt som Abdo Goriya befarar.

Anförande nr 75

A b d o G o r i y a (S): Jag har inte samma siffror som du har, Ulla Hamilton. Det du beskriver är att det är positivt att det går åt rätt håll. Men vi har för många långtidsarbetslösa ungdomar, framför allt i ytterstaden. När jag träffar personal i jobbtorgen, bland annat i filialen i Kista, säger de: Dessa ungdomar har varken ett jobb att gå till eller någon utbildning! De är inte inskrivna i stadsdelen och inte heller hos oss, utan de försörjer sig genom rent ut sagt kriminella handlingar.

Det är därför oerhört allvarligt och viktigt att politiken och politikerna i det här fallet gör något för just de ungdomar som är långtidsarbetslösa så att de har något att göra i stället för att uppehålla sig framför tunnelbaneutgångarna i Stockholms stad, framför allt i ytterstaden.

Anförande nr 76

Borgarrådet H a m i l t o n (M): De siffror som jag just nämnde är Arbetsförmedlingens offentliga statistik. Förhoppningsvis stämmer siffrorna; det får man väl tro.

När det gäller jobbtorgen är det precis som du antyder. De jobbar med ungdomar som har försörjningsstöd. Det finns ju också de som inte har stöd. Det är naturligtvis

otroligt viktigt att på olika sätt jobba tillsammans med Arbetsförmedlingen för att hitta dessa ungdomar. En viktig del i detta arbete handlar om att vi inom arbetsmarknadsförvaltningens ram nu har fått uppföljningsansvaret för 16–19-åringar. Det är jätteviktigt att fånga upp dem redan så tidigt som möjligt för att se till att de inte faller utanför. Det är viktigt att man har möjlighet att hitta vad dessa ungdomar är intresserade av och att se till att de kan få hjälp med den utbildning och stöd som de behöver för att sedan i nästa steg kunna försörja sig själva. Detta kräver att Arbetsförmedlingen, stadens olika verksamheter och kanske också skolan jobbar mer tillsammans än vad vi har gjort hittills.

Anförande nr 77

A b d o G o r i y a (S): Jag ifrågasätter absolut inte de siffror som du nämner. Jag har sagt att jag inte har tillgång till dem. Men faktum är att de här ungdomarna inte existerar i vare sig stadsdelen i egenskap av försörjningsstödssökande eller på jobbtorgen. De finns någon annanstans. Enligt personalen är det en del av dessa ungdomar som försörjer sig genom kriminella handlingar. Förr i tiden hade vi ett speciellt projekt som kallades Navigatorcentrum där man uppsökte de ungdomar som inte finns hos de myndigheter som vi har ansvar för och försökte fånga upp dem och erbjuda dem någon form av utbildning eller praktik.

Min fråga är: Avser ni att genomföra något liknande så att de här ungdomarna får något vettigt att syssla med under vardagen?

Anförande nr 78

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det var bland annat det som jag nämnde alldeles nyss, uppföljningsansvaret för 16–19-åringar. Det finns ett sådant arbete.

Det handlar också om att Arbetsförmedlingen har ett ansvar att hantera de här frågorna. Det krävs, som jag sade nyss, samarbete. Jag tror att det är viktigt att vi blir duktigare på att fånga upp de här ungdomarna mycket tidigare än vad vi har gjort hittills. Man kan se ganska tidigt vilka som är i farozonen, redan i skolåldern kan man se vilka som är i farozonen. Därmed behöver man vidta åtgärder för att fånga upp dessa ungdomar.

Inom ramen för arbetsmarknadsförvaltningen finns det väldigt många typer av projekt där man jobbar med ungdomar och där man under åren som har gått har lärt sig otroligt mycket. Det pågår ständigt ett arbete för att se till att så många som möjligt fångas in och inte faller utanför på det sätt som det finns risk för att de annars gör.

§ 7 Minnesord

Anförande nr 79

O r d f ö r a n d e n : Jag skulle vilja säga några ord med anledning av att vår landshövding Per Unckel nyligen avlidit.

För många av oss var Per Unckel en god vän och kollega. Hans bortgång lämnar oss i en djup sorg och med ett stort vakuum att fylla.

Vi kan alla, oavsett politisk färg, beundra hans gedigna arbete och dedikation till Stockholm och Sveriges unga. Hans bortgång kom plötsligt för oss. Han arbetade så hårt in i det sista att vi inte trodde att det var möjligt att hans sjukdom hade påverkat honom. Detta var en påminnelse för oss alla hur dedikerad han var till sitt arbete att göra Stockholm bättre för oss alla.

Per lyfte utbildnings- och forskningsfrågor på den politiska agendan. Hårt dedikerad arbetade Per för att våra unga skulle få en bättre utbildning än generationerna innan. För de framsteg vi gjort i den svenska skolan har vi mycket att tacka honom för.

Per Unckel blev mycket passande utsedd till hedersdoktor vid Kungliga Tekniska Högskolan dagen innan sin bortgång. Det gläder mig att han hann få denna utmärkelse som säkert betydde mycket för honom.

Vi håller en tyst minut.

§ 13 Tilläggsavtal till avtal mellan svenska staten och Stockholms kommun avseende stabilisering av grundvattennivån under riksbyggnaderna på Helgeandsholmen.

Förslag från exploateringsnämnden

Villkorat av kommunfullmäktiges godkännande senast den 1 oktober 2011

(utl. 2011:127)

Anförande nr 80

Åke Askensten (MP): Ordförande, ledamöter! Vi har inga invändningar mot avtalet. Det är bara bra att dessa byggnader, som är av riksintresse i dubbel bemärkelse, kan räddas och så att säga stå på egna ben. Men det finns anledning att ställa någon fråga angående den nya dammluckan. Det talas om att den ska hantera vattenavrinningen från Mälaren. Visst är det så. Men kan de här dammluckorna stå emot stigande havsnivåer, det vill säga stigande vatten i Saltsjön? Vad händer om vi om ett antal år kommer i en situation att vi riskerar att vattnet från Saltsjön ska rinna in i Mälaren, och där går vår dricksvattentäkt, ja, inte bara vår för den delen? Jag hittar inte någonting om detta i utlåtandet.

Frågan är till det ansvariga borgarrådet om den relativt nya dammluckan skyddar från framtida intrång av vatten från Saltsjön?

Anförande nr 81

Borgarrådet Larsson (M): Fru ordförande! Åke Askensten ställde ett antal frågor som jag möjligen kan besvara. Utifrån exploateringsnämnden har man tittat på de internationella studier som handlar om det som Åke tar upp, nämligen ifall landhöjningen inte fullständigt kompenserar den vattennivåhöjning som klimatförändringarna hypotetiskt kan ge i Saltsjön. Vad kommer det att ge i resultat? Därför tar man höjd för det självklart när man planerar för de olika fysiska förändringarna dels i det här området, dels vid andra regleringsmöjligheter runt Mälaren.

Det är svårt att sia om vad som exakt kommer att hända om 100 år. Å andra sidan kan man ändå säga att om 100 år är det nog dags att se över de fysiska förändringar vi gör i dag. Då har SMHI och de internationella studier som har gjorts kring nivåförändringarna konstaterat att det kommer att kunna täckas med marginal så att man inte behöver göra mer än vad som framstår i de olika regleringsalternativen.

Anförande nr 82

Stellan Hamrin (V): Fru ordförande! Vi har inte heller något annat förslag till beslut, men det kan finnas anledning att reflektera lite över det här. Hela det här arbetet med att rädda Riksdagshuset och Helgeandsholmen startade därför att landet steg. Nu stiger havet, och då kan man till och med konstatera att vi kanske inte alls hade behövt vidta de åtgärder som vi har vidtagit. Hade vi varit lite mer förutseende hade vi antagligen rent tekniskt och ekonomiskt hanterat det här på ett helt annat sätt. Nu gjorde vi inte det, så arbetet är gjort, och det här är en följd av det.

Man hänvisar i konstruktionen av dammen till vattendomen. Det är en sak som vi med säkerhet vet: när vi bygger om Slussen får vi en ny vattendom. En fråga jag har är: Är den nya anordningen anpassad till de förhållanden som kommer att gälla i framtiden? Är det klokt att riva det vi har? Är det alldeles självklart? Jag har inga synpunkter på det, men jag hoppas att man har reflekterat över det eftersom som sagt landet nu inte längre stiger, utan nu stiger havet och hela situationen är helt förändrad.

Det Joakim sade – jag ska inte föra en diskussion om vad olika experter säger – förvånade mig lite. I svaret på den senaste rapport som har kommit från Arktiska rådet sägs att havet stiger betydligt mer än vad man hade förutsett när man bygger Slussen. Vi kan inte ha en vetenskaplig diskussion nu, men det förvånar mig lite att man utan vidare går på tidigare bedömningar och inte utnyttjar den senaste vetenskapliga bedömning som finns. Man gör det dessutom utan att man på ett skriftligt sätt redovisar varför man gör en annan bedömning än vad internationella experter gör.

Jag tycker att man bör titta på det igen och åtminstone komma med en skriftlig redovisning om varför man inte tror på de senaste rapporterna.

Slutligen vill jag säga att jag hoppas att man i det här systemet också bygger in en fiskväg, som vi har sagt. Det kan låta lite trivialt, men det är till för att se till att alla de djur som finns i vatten och som måste vandra upp och ned verkligen kan göra det under alla tider på året. Det här är ett mindre problem vid Slussen eftersom vattennivåskeende är ganska litet, men till exempel norsbåtarna har försvunnit i stort sett helt. Det beror på att vi har reglerat strömmen på ett sådant sätt att nors och annat man fiskade från de här båtarna inte längre finns. Vi kunde återskapa ett naturligt system, ett mycket mer attraktivt system, om vi såg till att vandringar av djur av olika slag verkligen fungerade.

Anförande nr 83

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är glädjande att det finns ett så stort intresse, särskilt från dig, Stellan, med din kunskap, i denna fråga och just vattenreglering. Det är jätteviktigt att diskutera denna fråga, särskilt inför de olika beslut som ska fattas. Men vi måste konstatera vad vi har för ärende på bordet i dag: Det handlar om ett tilläggsavtal som ska slutreglera förhållandet med staten kring detta. Den diskussion som du är på väg att dra upp nu kommer vi att ha all anledning att återkomma till. Det är en otroligt viktig fråga, inte bara för Stockholm, att behandla, och var vi landar kommer att påverka en rad olika kommuner.

Anförande nr 84

Borgarrådet R u d i n (S): Jag håller med Joakim om att ärendet som sådant kanske inte är märkligt. Men det som möjligtvis är lite märkligt är hur lätt man tar på den här typen av vattenfrågor från majoritetens sida. Vi har sett flera yttranden som har rört havsnivåförändringar och över huvud taget grundvattennivåändringar i olika sammanhang, inte bara i fallet Slussen utan även i Norra Djurgårdsstaden och den

vattenreglering som ska göras där. Hela tiden hänvisar man till den expertis som har tillfrågats och säger att vi ännu så länge ligger inom rimliga gränser.

Jag vill göra kommunfullmäktige uppmärksam på att det här är en fråga som vi kommer att få ha med att göra väldigt mycket framöver. Det enklaste sättet att förstå det är att titta på SMHI:s prognoser över havsvattennivåhöjningarna för de kommande åren och se vilka prognoser de har lämnat år för år bakåt i tiden. Under de senaste sex åren har de vid varje revidering ökat vattenhalten i Saltsjön. Vid flera av de anläggningar vi planerar för att genomföra i Stockholm är det bara en halvmeter kvar tills marginalen är borta. SMHI har alltså höjd havsvattennivå i prognoserna vid varje tillfälle. Det är bara att dra ut en kurva med en vanlig blyertspenna för att se att det kommer att sluta med att vi kommer att få hantera de här frågorna på ett mycket mer allvarsamt sätt.

Vi är på väg att byta om hela vår kustlinje till en kustlinje som motsvarar den vi hade långt före sekelskiftet 1800/1900, till en kustlinje där vi helt enkelt har öar där det i dag uppfattas som land, där flera av de bostadsområden vi har i Stockholm byggda på sjöbotten kommer återigen att bli sankmarker eller till och med öppna vatten. Det kommer att påverka flera av de byggnadsprojekt som vi står inför att åstadkomma i vattennära lägen.

Jag tror inte att det är så enkelt att säga att vid prognostillfällena har det sett okej ut och att sedan planera för att göra saker och ting. Vi måste ta höjd för de dramatiska förändringar som klimatet står inför. Så sent som i veckan fick vi på tv se och höra hur Kebnekaises topp har sjunkit med 4 meter på ett enda år. Alla forskare står helt förbluffade inför hastigheten i denna avsmältning.

Det är självklart att vi alla har anledning att grubbla på detta. Det är en stor tillgång att vi har Stellan Hamrin i fullmäktige som har en så stor sakkunskap i denna fråga. Vi kommer att få anledning att återkomma många gånger framöver.

Anförande nr 85

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Tomas Rudin inledde med att säga att ärendet egentligen inte hör hemma i den här debatten; i dag ska vi fatta beslut om ett tilläggsavtal. Sedan kommer han och angriper Alliansen för att vi minsann inte tar till oss den expertis som finns när vi pratar om vattenreglering. Det är ganska märkligt. Utöver SMHI är det den holländska Deltakommittén, det norska Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap och studier från Arktiska rådet som ligger till grund för stadens beräkningar. Vill du ifrågasätta allt detta genom en diskussion på den här punkten är det dig fritt, men jag tycker inte att det hör hemma när vi pratar om ett tilläggsavtal.

Den här frågan är viktig, och den ska vi diskutera. Vi fattar beslut i ett helt annat ärende i dag, men det är viktigt att ta höjd för detta. Det gör man inte genom att prata om en del genomförandebeslut i denna stad.

Anförande nr 86

Borgarrådet R u d i n (S): Jag trodde helt enkelt att det här ärendet handlade om hur man ska säkra de byggnader som ligger vid Helgeandsholmen för att i framtiden klara behovet av den pålning som ska ske eller inte ske vid den platsen. Vi har nu turen, skulle man kunna säga, att grundvattennivån inte kommer att sjunka i den delen. Så långt kan man säga att det här ärendet är utrett och klart.

Jag tyckte att du i ditt svar till Stellan och till mig inte ville diskutera den här frågan. Vad jag säger är att om ni tittar på de prognoser som SMHI har gett till staden de senaste fem sex gångerna kan ni se att de vid varje tillfälle reviderat upp sina prognoser. Nu är det bara en halvmeter kvar till den gräns som finns för flera av de byggnader som vi planerar i staden för hur högt vattennivån kan tillåtas stiga under den närmaste 50-årsperioden. Det är någonting som vi måste ta tag i. Oavsett när den debatten förs förväntar jag mig att majoriteten orkar med att intellektuellt höja nivån i varje ärende.

§ 14 Förnyad centralupphandling av programvarulicenser och licensadministration (utl. 2011:128)

Anförande nr 87

D a n i e l S o m o s (M): Sedan 2007 har staden ett avtal med ett företag, PC-Ware, om upphandling av programvarulicenser. Då funkar det så att om det är någon förvaltning i staden som behöver köpa in en programvara kontaktar man PC-Ware genom en portal, och så sköter de inköpen av licens. De senaste två åren har det rört sig om 210 miljoner i licensköp för staden, så det är en ganska stor verksamhet. Den 15 september nästa år rullar detta avtal av, och det här ärendet handlar om en förnyelse av detta avtal. Självklart tar man tillfället i akt att försöka förbättra avtalet och se vilka brister det haft fram till nu.

Det har genomförts intervjuer med ett flertal förvaltningar, och överlag kan man säga att de flesta är väldigt nöjda med det upplägg som finns. Det som har efterfrågats i stor omfattning är en licenspool. Som vi kan se i ärendet skriver SLK att det kommer att ingå i den mån det är möjligt i avtalet. En licenspool är någonting väldigt praktiskt. Det är så att om en förvaltning har ett licensavtal och man av någon anledning inte behöver använda avtalet under hela perioden går licensen tillbaka till en pool som andra förvaltningar sedan kan nyttja. För att få maximal effektivitet och stordriftsfördelar vill man att bolagen ska ta med detta i centralupphandlingen.

Kort och gott kan man säga att resultatet av genomlysningen av avtalet har visat på att de flesta är nöjda med det upplägg som finns, det har funkat ganska bra, men man har tryckt på att få en licenspool. Det kommer man att försöka införa.

När jag läser oppositionens svar ser jag att vi i grund och botten är överens om att det är bra att samordna licenshanteringen i staden och få de effektivitetsvinster som det medför.

Anförande nr 88

M a t s B e r g l u n d (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det finns ingen anledning att vara nöjd med de it-förhandlingar som har gjorts i Stadshuset. Tvärtom finns det anledning att vara påtagligt kritisk till en hel del. Är det någon här inne som begriper hur det trådlösa nätverket i rådssalen fungerar? Förmodligen är det några som gör det, men jag märker att de flesta som sitter med sina datorer använder sina egna lösningar. Det är 3G och telefoner och så vidare.

En annan fråga: Varför ska jag som Macanvändare tvingas sitta kvar på jobbet där det finns en pc på måndagskvällarna för att kunna följa fullmäktiges sammanträden via webb-tv? Funkar inte Mac? Det är en dålig upphandling.

Ett tredje exempel är de enorma kostnaderna och problemen med Volvo IT. Det är en debatt som har potential att bli minst lika volyminös som Boulbeedebatten här i fullmäktige.

Det är några exempel på upphandlingar, men det finns många fler. I brevlådan damp det ned för några dagar sedan en interpellation av min partikollega Jonas Eklund som visar att vi inte klarat av miljökraven i upphandlingarna. Det är knappast någon överdrift att säga att vi vad gäller stora upphandlingar inte alltid varit helt mitt i prick i staden. Det gäller upphandlingar om it.

Jag vill hänvisa till Miljöpartiets särskilda uttalande i kommunstyrelsen där vi påpekar vikten och betydelsen av att alltid överväga fri programvara och öppna licenser. De stora aktörerna ska inte ha företräde, utan vi måste ge samma möjligheter till de små, kanske till och med lokala, programvarutillverkarna och distributörerna. Stora upphandlingar kan göra att priserna sänks, och det är bra. Men det är lätt att fastna i fel programvaror. Vi måste låta verksamheterna var flexibla i sina inköp så att vi använder de mest lämpade programvarorna. Då kan arbetet bli effektivt och också kostnadseffektivt.

Jag har märkt att det alltsomoftast är gammal programvara i stadens datorer. De bör uppgraderas och bytas ut, inte minst av säkerhetsskäl. Längre ned på dagordningen i dag finns en motion som jag har skrivit om hur man kan komma till rätta med åtminstone några av de it-problem som vi upplever och står inför i dag. Om vi hinner dit i dag eller om det blir senare i höst vet jag inte, men då finns det möjlighet att återkomma till den här diskussionen.

Tills vidare hänvisar jag till vårt särskilda uttalande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 89

D a n i e l S o m o s (M): Precis som du säger finns det en motion längre ned på listan som handlar om programvara. Men det här ärendet rör programvarulicenser, och du tog upp en del problem som kanske har funnits i andra delar av stadens it-policy. Du nämnde ingenting om programvarulicenser, och det tror jag har att göra med att nöjdheten är ganska stor. Vi har läst den behovsanalys som har gjorts, och där fanns det väldigt lite kritik mot hur det fungerar i dag. Man ser fram emot licenspooler och de förbättringar som har föreslagits.

I det här ärendet tror jag att vi är eniga.

Anförande nr 90

M a t s B e r g l u n d (MP): Ja, vi är eniga i det här ärendet, Daniel. Vi kommer att gå på förvaltningens förslag, men vi har ett särskilt uttalande som berör de delar som jag tog upp tidigare. Jag har själv jobbat tidigare lite grann med licenshantering, och jag vet vikten av att ha pooler och uppdaterade register inte minst, som nämns i ärendet. Det är värt att påpeka att det är positivt om staden kan utveckla det arbetet.

Anförande nr 91

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande, ledamöter! Det är svårt att upphandla ibland, allt hänger ihop, tycker vi. Att spara pengar och få det hela effektivt är målet

för den här typen av upphandlingar. Jag har också arbetat med upphandlingar, men då av stora reklamtjänster.

För att återgå till datavärlden: Upphandlingen av Volvo IT, som ni inte gärna pratar om och det kan man förstå, var ingen hit riktigt, varken för oss som sitter här, för de skolor som har megaproblem eller för brukarna. Det har kostat en hel del, och många samtal blev det till ”goda gubbar och gummor” i Göteborg från oss alla. Det kan vi väl komma ihåg.

Nu går vi in i det varvet en gång till, och då kanske vi har någonting att lära, eller ni, av upphandlingen av Volvo IT. Vi har fortfarande inte sett någon genomlysning av den. Hörde jag Sten Nordin tidigare rätt ska man göra en egen utvärdering. Det kanske är värt att titta på det när man gör nästa race så att vi inte landar i samma trista affär som vi gjorde med Volvo IT. Vi kan se att bara på socialtjänstnämnden, där man var osäker på vad det här kostade för nämnden, var det typ 10 miljoner, tror jag, till slut. Om man lägger ihop skolor, förvaltningar, bolag och så vidare blir det en ganska rejäl peng.

Det vore väl himla käckt om ni kunde få fram hur mycket det var, tycker vi. Det är väl någonting som man kan begära när det gäller skattebetalarnas pengar? Det tycker vi är en självklarhet.

Nu ska vi in på nästa varv. Vi hoppas verkligen att ni tittar på de väldigt dyrköpta erfarenheter vi gjort av upphandlingen med Volvo IT. Det handlar inte bara om pengar utan också om funktionalitet.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation. Se till att det blir en upphandling som är transparent den här gången!

Anförande nr 92

D a n i e l S o m o s (M): Jag diskuterar gärna Volvo IT-ärendet som berör detta. Precis det som du efterlyser, en genomlysning av det som har varit och vilka förbättringar som bör göras i avtalet, är det som har skett i upphandlingen av programvarulicenser. Jag vet att utbildningsförvaltningen var den som hade störst representation i referensgruppen för programvarulicenser. Det du efterfrågar har skett. Man har gått igenom vad som var bra och vad som var dåligt och lägger fram ett förslag om att förnya men också förbättra.

Anförande nr 93

K a r i n R å g s j ö (V): Vi får väl hoppas på det bästa men också att man efter det att man har slutat avtalen kan se vad det kostar – med Volvo IT kunde vi inte se vad hela affären har kostat. Om Volvo IT ska göra en analys av vad det har kostat lär vi aldrig få se det. Var lite mer transparenta och se till att sköta staden affärsmässigt!

Anförande nr 94

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Det är väl i grunden som Daniel Somos antydde, att vi inte är så fruktansvärt upprörda över detta ärende. Dock är det tyvärr så att er track record inte är så imponerande på it-sidan. Det har blivit väldigt fel och väldigt dyrt. Jag tänker naturligtvis på GSIT.

Om jag ska komma med en gnutta beröm för det du säger är det att ni har dragit lärdom av den förra upphandlingen på det här området och ändrat efter det. Jag hoppas innerligt att ni kommer att orka göra det med nästa upphandling efter det att GSIT-avtalet går ut att ni vågar erkänna de uppenbara fel och brister som har blivit. Det fanns onekligen en hel del möjligheter att se dem även innan ni drog i gång den upphandlingen. Ni valde att inte se det, och det blev ganska dyrt för skattebetalarna.

Vi hoppas och tror som sagt att det är en bättre upphandling denna gång. Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

§ 15 Försäljning av fastigheterna Kontorsskylten 2 m.fl. i Vällingby Centrum till AB Svenska Bostäder
Förslag från exploateringsnämnden
Villkorat av kommunfullmäktiges godkännande senast den 31 december 2011
(utl. 2011:129)

Anförande nr 95

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Vi tycker att det är bra att Svenska Bostäder köper de här fastigheterna. Det är väldigt sällan som jag är överens med Sten, men i det här fallet är jag det. I fortsättningen kanske det inte blir lika gulligt, för vi är lite oroliga. Vi tycker att det är bra att staden kommer att äga centrumet, att man kan göra en utvecklingsplan som är bra för centrumet och inte kommer att belasta hyresgästerna. Jag har tidigare frågat Sten om han tänker upprepa Boultheeskandalen och sälja Vällingby Centrum. Då har Sten sagt att det tänker han inte göra. Jag ville bara få det konfirmerat att ni inte har ändrat er utan fortfarande tänker behålla Vällingby Centrum i stadens ägo.

Anförande nr 96

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Av ren reflex när Ann-Margarethe Livh anmälde sig tryckte jag på knappen för att få ordet. Så kommer hon och säger att det är ett utmärkt förslag! Vi har egentligen samma utgångsläge i detta. Vi tror att det är bra för Svenska Bostäder, det är bra för företaget att få dessa delar av fastigheten och kontroll över verksamheten och utveckla området. Det tror jag blir bra.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Men jag kan möjligen replikera på så sätt att vi tror också att det är viktigt att de här pengarna kan frigöras till förvaltningssektorn. Det är inte helt fel heller. Det gläder mig att du stöder detta.

När det gäller din fråga är vi alla väldigt besvikna, som du vet, på hur hela affären Boulthee utvecklades och hur den sköttes från bolaget. Självklart har vi dragit lärdom av det.

Anförande nr 97

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag vill ha bekräftat det jag tog upp i min fråga. Ni tänker väl inte sälja Vällingby Centrum? Sten lovade i en interpellationsdebatt att ni inte skulle göra det, men jag vill ha det fastslaget, för det är förutsättningen för att vi tycker att det är bra att man köper de här tomterna och bildar ett stort och kraftfullt centrum som staden kan utveckla och att det inte säljs à la Boulthee.

Anförande nr 98

J a k o p D a l u n d e (MP): Fru ordförande! Miljöpartiet är inga ideologiska motståndare till att sälja fastigheter när det finns goda skäl. I detta fall ser vi inte dessa skäl, och därför ansluter vi oss till den socialdemokratiska reservationen och yrkar bifall till den.

Anförande nr 99

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag vill yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen. Vi är lite oroliga därför att man inte kan avläsa en tydlig anledning till försäljning, framför allt inte varför bolaget skulle vinna på att göra det här förvärvet och genomföra köpet. Vi delar den oro som Vänsterpartiet framförde, att om man ser till att ha allting samlat kan det också vara lättare att sälja vidare till tredje part.

Framför allt vill vi lägga in en brasklapp. Som det är just nu ser det inte ut som att Vällingby Centrum har det så himla lätt. Det är otroligt viktigt att det inte blir en ökad kostnad för de boende hos Svenska Bostäder.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 100

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är lite svårt att tro att det är sant att Ann-Margarethe Livh och Vänsterpartiet stöder Alliansen i denna fråga, Socialdemokraterna är tveksamma och Miljöpartiet likaså. Men all right, jag tror att det här är väldigt bra för Svenska Bostäder. Precis som Ann-Margarethe Livh sade får man en helt annan förfoganderätt över det som är fastigheten och det som icke är bebyggt. Man får en helt annan möjlighet från Svenska Bostäders sida.

Sedan är det faktiskt ett antal hundra miljoner som i praktiken överförs genom att man säljer detta till förvaltningen. Det är icke att förakta, eftersom vi har en del infrastrukturella kostnader i staden, som också påpekas i ärendet.

Det är två skäl som jag tycker är så gott som några. Men därutöver finns i grunden ett ärende som ni kanske inte ställer er bakom och som handlar om försäljningspolicy för exploateringsnämndens fastigheter. Vi tycker att det är rimligt att man tittar över sitt innehav när det gäller det som är kärnverksamheter, fastigheter som ligger utanför staden och ibland utanför till och med kommungränser. Det ifrågasätts emellanåt. Det är inte det första ärende av det här slaget som vi behandlar. I det här fallet handlar det om Svenska Bostäder. Det här har gjort många glada, en del förbryllade möjligen. Det får vi försöka reda ut framöver.

Som svar på Ann-Margarethe Livhs konkreta fråga om vad som ska hända om si och så många år kan jag säga att den här majoriteten tar ansvar för det som är en mandatperiod, och så brukar det vara. Man tar ansvar för de kommande fyra åren. Sedan ställs man under prövning och konkurrensutsätts som politiker vart fjärde år. Därför talar jag om bara de fyra år som vi har som mandatperiod. Under den tiden kommer det i alla fall inte att ske någonting. Vad som händer sedan får andra sia om.

Anförande nr 101

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag vill få det än en gång förtydligat: Ni kommer inte att sälja Vällingby Centrum under den här mandatperioden – ja eller nej?

Anförande nr 102

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nej, det kommer vi inte att göra.

*§ 16 Finansiering av teknikutvecklingsprojekt inom avfallshantering
Förslag från trafik- och renhållningsnämnden (utl. 2011:130)*

Anförande nr 103

Stellan Hamrin (V): Vi tycker att det är bra att man utvecklar de olika teknikerna för att ta hand om våra sopor på ett bättre sätt. Vi tog initiativet till biogasproduktion redan på 90-talet när vi bildade Ecoferm. Det är nu sålt som så mycket annat, och möjligheten att påverka utvecklingen har minskat, så det här är ändå ett steg åt rätt håll.

Att det skapar problem när man inte själv äger sådana här anläggningar är ganska tydligt. Jag kan bara nämna att i mitt eget bostadsområde deltar jag i en försöksverksamhet med biogasproduktion, extra ren biogas. Det måste transporteras till Uppsala för att man ska kunna få det gjort på ett bra sätt. Det är ganska stora kostnader både för miljön och ur ekonomisk synpunkt. Vi menar att staden bör ta ett ansvar och bilda ett eget energibolag och ta ansvar för den fortsatta utvecklingen, gärna i samarbete med industrin men på våra villkor.

De föreslagna åtgärderna tycker vi alla är intressanta. Jag ska sticka ut hakan i ett avseende, och det gäller det här med ringseparering som har nämnts tidigare. Det är alldeles utmärkt vad gäller områden som saknar höggradiga reningsverk. På landsbygden är det jättebra, och i utvecklingsländer är det säkert bra både i stora och i små städer som saknar reningsverk. Det framkom inte minst under Världsvattenveckan som vi hade för ett par månader. Man måste hitta andra lösningar eftersom det blir alldeles för dyrt att bygga ut höggradiga reningsverk i 20-miljonsstäder, som dessutom växer mycket fortare än vad man hinner bygga. Där krävs det andra åtgärder. Där tror vi att ringseparering är jättebra.

Vi är mycket tveksamma till att ha det i storstäder i i-länder där man har ett existerande system för att ta hand om avfallet och där man kan plocka bort fosfor inne i reningsverket för att kunna utnyttja det på nytt, vilket är ganska viktigt att göra. Men då uppstår problemet när man ska ta hand om urinen som till 99 procent består av vatten och som transporteras ut till jordbruket, som tanken är, att det går åt oerhört mycket energi. Vi är tveksamma till om det är en så jättebra lösning för Stockholm.

Nu förväntar jag mig inte att ni tror rätt upp och ned vad jag säger, men ett förslag är att ni vänder er till Stockholm Environmental Institute som är världsledande när det gäller vatten och som har tittat på många av de här frågorna, inklusive ringseparering, och där jag tror ni kan få mycket kunskap för det fortsatta arbetet.

Anförande nr 104

Borgarrådet Hamilton (M): Fru ordförande! Årets Stockholmsmöte handlade väldigt mycket om innovation och innovationsstrategier. Jag tycker att det här ärendet är ett utmärkt exempel på hur vi kan jobba i staden för att tillsammans med näringslivet utveckla den profil som vi har i Stockholm att vara en av norra Europas

mest innovativa regioner. Därför känns det väldigt roligt att vi nu kan använda en del av de pengar som finns inom ramen för renhållningsverksamheter att utveckla och testa nya idéer tillsammans med näringslivet på avfallsområdet. Vi behöver verkligen få många nya idéer på det här området. Vi blir fler, vi får inte mer yta, utan det handlar om att vi måste bli smartare. Därför är det här ett spännande ärende.

När det sedan gäller biogas skulle jag vilja påminna fullmäktige om att vi sålde fordonsgasbolaget till Scandinavian Biogas fanns det ett väldigt tydligt utvecklings-samarbete med i det ärendet. Det handlar om att Stockholm Vatten ska få ta del av och vara delaktig i utvecklingen på just biogasområdet. Det är en viktig del i samarbetet som man inledde i och med att vi sålde gasverksamheten.

Med detta tycker jag att fullmäktige ska vara nöjda med att vi kan bidra till att utveckla avfallsområdet i Stockholm. Förhoppningsvis kommer det att bli spännande resultat av detta som vi kan ha användning av både i Norra Djurgårdsstaden och i de kommande bostadsprojekt som vi vet att vi kommer att ha i Stockholms stad.

Med det, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 105

E m i l i a H a g b e r g (MP): Ordförande, fullmäktige! Avfallshanteringen i Stockholm behöver definitivt utvecklas. Därför tycker jag att det är bra att vi har den här typen av utvecklingsprojekt. Där delar jag helt Ulla Hamiltons uppfattning. Det behövs innovativa projekt, och det kan komma en massa nya saker via det. Det behövs mer av det i Norra Djurgårdsstaden och i hela staden.

Det som tyvärr är återkommande när det gäller avfallshanteringen i Stockholm och avfallsdiskussionerna är att det är så få uppsatta mål. Vad vill man uppnå i Stockholm? Hur långt vill man gå? Det krävs oerhört hårt arbete, det krävs nytänkande, innovationer och nya lösningar. Men det krävs också att man har tydliga politiska mål. Ett tydligt exempel är insamlingen av matavfall. I dag samlas det in 2,5 procent av matavfallet från hushållen, totalt sett i staden 7,7 procent. Det är väldigt lite som samlas in separat även om det är en stor resurs. Det är väldigt lågt satta mål av majoriteten.

Vi i Miljöpartiet har ett förslag om att vi ska ha som målsättning att nå 70 procents insamling inom ett par år. Det har man gjort i till exempel Västerås, så det är ingen omöjlighet, och det fungerar väldigt väl. Exakt vilken metod man ska ha på insamlingen kan vi diskutera. Man kanske kan använda något av de nya system som används på andra ställen, men gärna nya metoder och tydliga mål. Det hoppas jag att ni kan bidra med i framtiden.

Anförande nr 106

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Att sätta upp mål är i och för sig viktigt i olika sammanhang, men det här ärendet handlar om att vi ska ha olika typer av projekt. Då tycker jag att det vore lite märkligt om man sätter upp höga mål innan

man har satt i gång projekten. Det är bra att veta om projekten är framgångsrika eller inte innan man sätter upp mål.

Anförande nr 107

E m i l i a H a g b e r g (MP): Målen är inte helt frikopplade från vad man vill använda den tekniska lösningen till. Den tekniska lösningen handlar om att ta fram metoder. Jag är helt medveten om att man inte i samband med det här ärendet fattar beslut om målen. Men det handlar också om en inriktning som man gör tydlig för sig, och den finns inte riktigt i majoritetens avfallspolitik.

Anförande nr 108

F r i d a J o h a n s s o n M e t s o (FP): Det jag har att säga kanske inte skapar den största av konflikter, och jag är inte den i fullmäktige som springer oftast uppe i talarstolen. Därför förvånade det mig när jag insåg att när jag väl pratar så pratar jag om avfallskvarnar. Det tänker jag göra en gång till.

Från Folkpartiets sida tror vi att det är viktigt att punkt 7 i den här listan prioriteras. Jag hoppas egentligen att det inte ses som en prioriteringslista, utan man kan plocka det man tycker är viktigast och lämpligast och där man hittar bästa samarbetspartner. Vi vill skicka med till nämnden att det här är ett sätt att göra just insamlingen av matavfall väldigt enkel för stadsborna i Stockholm och att det är effektivt med tanke på transportkostnaderna.

Vi vill slå ett slag för det, men vi vill också påpeka att vi i dag ser en del begränsningar i hur det fungerar, inte minst vad gäller kvaliteten på slammet som ska användas. Å andra sidan är det här ett ärende som handlar om teknikutveckling, ett pilotprojekt, och därmed vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 109

E m i l i a H a g b e r g (MP): Jag tror också att avfallskvarnssystemet kan utvecklas och vara jättebra på många områden. Däremot tror jag inte att det är den allena saliggörande lösningen för matavfallsinsamlingen. Vi behöver också andra system och insamling separat i någon typ av påsar som finns i dag. Det behöver utvecklas. Om ni är med och driver att vi ska ha flera olika system som gör att vi kan nå höga mål när det gäller matavfallsinsamling tycker jag är jättebra, gärna också avfallskvarnar.

Anförande nr 110

F r i d a J o h a n s s o n M e t s o (FP): Det finns mycket att titta på. Det handlar om fastighetsnära insamling och mycket kring det. Vad vi vill trycka på när vi prioriterar avfallskvarnar så hårt är att vi egentligen inte vill ha så mycket sophämtning som sker med bilar utan bygga ett system som fungerar. Det där behöver man utvärdera. Kommer det att fungera bara i innerstaden i Stockholm där det är tätbebyggt, eller kommer det att fungera även i ytterstaden? Det är en hel del

arbete som behöver göras, men jag tror inte alls att vi står långt ifrån varandra i de frågorna.

Anförande nr 111

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är glädjande att vi i den här salen närmar oss alltmer varandra i frågor kring det som så småningom ska bli en långsiktigt hållbar stad. Men jag tror att vi behöver lyfta blicken något och inse allvaret i hur stor omställningen är. I det här ärendet finns några teknikutvecklingsområden som man kan ta till om man har 15 miljoner kronor i överskott. Det är ingen av de här teknikerna som vi tycker det är något tok med, tvärtom är det bara bra att man gör detta. Frågan är om det är tillräckligt, och jag vill mena att det alls inte är tillräckligt som görs i staden i dag för att åstadkomma en bra avfallshantering.

Om man tänker sig västvärlden som en stor mängd med konsumenter som ägnar sina dagar åt att äta mat uppstår en enorm allokering av dessa livsmedel i och omkring städerna. Det märkliga är att av allt detta ätande som vi ängar oss åt i västvärlden tar vi inte reda på någonting av det som kommer ut i andra ändan i någon märkbar utsträckning. Det gör att vi samlar alltmer energi i städerna och tätorterna, och vad gör vi med det? Ja, vi skjutsar ut det i olika typer av avfallssystem, i värsta fall ut i våra vattendrag.

Än så länge har ingen lyckats hitta någon vettig teknik för att till exempel rötslam tas i återbruk på jordbruksarealer. Det kommer att bli ett framtida problem. Om vi hela tiden konstgödslar alla dessa jordbruksarealer som behövs för att försörja befolkningen med livsmedel kommer det förr eller senare att också bli ett stort, och alltmer växande, avfallsproblem i tätorterna.

Vi har som sagt ingen möjlighet att återbörda det till åkrar, utan i dag går det ut i olika typer av utsläpp. När man gör olika typer av insamlingar måste man ställa sig frågan hur hela kedjan hänger ihop. Den kritik vi vill framföra och som vi tycker är viktigt att ta hänsyn till är att om så lite som 10 procent av vårt matavfall kommer att insamlas för biogasrötning i framtiden, vad är då majoritetens ambition när man öppnar för de här nya teknikerna? Man nämner ingenstans i ärendet att man har för avsikt att skapa någon form av biogasrötning av matavfallet, man säger bara att det ska samlas in.

Jag tycker att det är viktigt att man skriver upp hela kedjan. Det finns så många exempel på där vi samlar in olika typer av energislag och fraktioner för att sedan inte använda det till det som är lämpligast. Jag tycker att majoriteten har vaknat alltför sent. Vi har i dag en alltför liten biogasframställning, och det skulle kunna rättas till med en mycket mer effektiv insamling av matavfall, vilket det står om i det här ärendet, men också biogasrötning av avfall.

Anförande nr 112

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag vill tacka Tomas för att han lyfte blicken lite. Ibland glömmer man det. Det du sade, Tomas, är jätteviktigt.

Det slog mig att det ger ytterligare anledning att kontakta Stockholm Environmental Institute. De har kunskap på något plan, jag vet inte hur detaljerat, om hur man tar hand om fosfor från rötslam, vilket i så fall kanske är första gången man lyckas göra det. Det är ur strategisk synpunkt oerhört viktigt att om vi kan plocka fram en metod för att plocka ut fosfor från rötslam vet vi att det är vettigt att satsa på den storskaliga lösning som många intuitivt är lite kritiska mot. Men det förutsätter att vi på sikt verkligen kan göra detta.

Jag vill åter uppmana staden att kontakta SEI och titta på möjligheterna att utveckla den här tekniken, som i grunden är viktigare än någonting annat att diskutera just nu inom det här området.

§ 17 Motion om byggande av gästhamn vid Norr Mälarstrand (utl. 2011:57)

Anförande nr 113

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att frågan är väldigt spännande. Stockholm växer på olika sätt och attraherar människor både att flytta hit och att få fler barn. Det visar hur attraktivt Stockholm är. Men vi ser det också när det gäller besöksnäringen. Turisterna kommer hit i stora kryssningsfartyg, med bussar och med tåg. Men de kommer också med mindre båtar. Det är klart att vi måste tillgodose behovet av gästhamnar i Stockholms stad så att man kan komma hit tillfälligt också med sin båt.

Frågan i motionen är just att man så tydligt utpekar en speciell plats där gästhamnen skulle vara. Det är det som kommunstyrelsen inte vill godkänna, utan den föreslår ett annat beslut. Jag vill bara tydliggöra – och Stockholms Hamnar är också tydliga med detta – att man ser efter platser där nya gästhamnar kan ligga, men inte just som det ser ut i förslaget från motionären.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 114

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, kommunfullmäktigeledamöter och åhörare! Jag är en havsförälskad person som rör mig mycket ute i Stockholms skärgård men också, i de fall jag har tid att göra det, till andra länder med segelbåt. Jag har haft möjlighet att åka till olika typer av städer runt om i Östersjön och runt om i vårt land.

Det intressanta när man kommer till några av de allra vackraste miljöerna är att se att de har placerat sina gästhamnar i de allra vackraste lägena. Jag ska ta några exempel. I Mariehamn har man två gästhamnar på vardera sidan av sin stad. I det ena fallet har det byggts som ett turiststråk nära deras park, och i det andra fallet har hamnen lagts nere vid det kända fartyget Pommern. Det är likadant i Åbo; där ligger gästhamnen alldeles inpå stadskärnan – mycket vackert belägen. Det är likadant i Helsingfors och i Köpenhamn.

Vi kan också gå över till Sverige och titta på hur man har gjort i sin planering här. Göteborg placerade sin gästhamn precis nedanför den fantastiska byggnaden Bommen – Läppstiftet. Man kan där i princip vandra rätt in i city direkt från gästhamnen. Men man behöver inte ta så stora städer som Göteborg. Man kan gå till Vadstena, där man kan lägga sig med båten nere i vallgraven vid klostret, som är den allra vackraste byggnaden och en av de mest historiskt vackra platser vi har i hela Sverige. Där kan man gästa platsen och ligga med båten i vallgraven vid slottet.

Jag kan fortsätta så här länge. Det jag vill få fram är att på alla de platser som jag nu nämner har gästhamnen inte bara blivit en samlingspunkt för dem som gästar dessa städer med båt, utan den har också blivit en attraktionspunkt för alla dem som

besöker staden. För vart är det man flanerar när man vill röra sig i ett område? Jo, man går nedåt vattnet. Man går nedåt hamnen. Det är där det händer. Här sker det stora i världen – i Cannes, i Nice, i San Fransisco, i New York och runt om i världen. Där lägger man sina gästhamnar i lägen där man låter människor vandra och uppleva. Det skapar folkliv, det skapar restauranger, det skapar rörelse och det skapar ett slags mjuk övergång mellan staden och havet. Detta har man fattat runt om i hela världen utom just i Stockholm.

Om man kommer till Stockholm med fritidsbåt blir man hänvisad till Galärvarvet och blir placerad i ett ganska bakomliggande läge där. Det är dessutom ett oerhört skvalpigt läge eftersom alla färjor passerar förbi. De av er som har provat att ligga där med båten vet att man gör det med ganska störd nattsömn som följd. Dels ligger Gröna Lund alldeles intill, dels har vi färjorna som passerar utanför vilket gör att det inte är någon bra plats, helt enkelt. Den är inte heller lagd på ett sådant sätt att den vare sig skapar tillgänglighet till staden för dem som besöker oss eller en trivsamt atmosfär för dem som vistas i området att flanera bland båtarna och titta på olika båtar. Så kan man till exempel göra i Sandhamn, som ni vet om ni har besökt hamnen där. I Marstrand har man också valt att utnyttja de lägen som man har.

Varför föreslår jag då Norr Mälarstrand? De lägen man har provat ute i Saltsjön hittills har inte fungerat. Man har provat att lägga en frivillig gästhamn nere vid Ränthästartrappan. Det blev ett väldigt skvalpigt läge. Även där är yrkestrafiken i konflikt med fritidsbåtarna. Likadant är det med de olika typer av slussar vi har, som ställer till med strömt vatten både till och från Mälaren. Där går det inte att lägga lämpliga gästhamnar.

Vi har Galärvarvet. Det kanske kommer att gå att lösa med någon ytterligare plats i Saltsjön. Men det man vill åt som turist och det man vill uppleva är de vackraste lägena. Mälaren är en plats som är värd att besöka. Självfallet ska vi locka besökare ända in i hjärtat av vår stad precis som man har gjort i Vadstena och i alla de städer som jag räknade upp. Jag skulle gärna se att man någonstans efter denna gigantiska strandremsa som Norr Mälarstrand är kunde lägga en gästhamn. Det är ganska lämpligt att göra det också eftersom det ligger flera båtklubbar utmed sträckan. Rålbshovs båtklubb ligger en liten bit längre ned, och därefter kommer flera andra.

Svaret andas visserligen en viss positivitet, men det faller ändå tråkigt nog på att man säger att platsen inte är lämplig. Jag tycker att Norr Mälarstrand någonstans utmed vägen kan vara en alldeles utmärkt plats för att åstadkomma en sådan internationellt hög standard som jag efterlyser för fritidsbåtsägarnas skull, men också för alla oss som älskar att flanera bland båtar i kvällssol.

Anförande nr 115

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare, lyssnare och medborgare! Vänsterpartiet tycker att detta är en bra motion. Vi tycker att det verkligen vore bra att utreda och undersöka den här saken. Vi tycker dessutom att det vore smart om vi inte bara hade en bra gästhamn utan två – en i Mälaren och en i

Saltsjön. Hamnen behöver nödvändigtvis inte ligga precis bredvid Stadshuset. På något sätt har det blivit så att man har hakat upp sig på detta. Ewa Samuelsson sade också att man har hakat upp sig på att det i motionen nämns att hamnen skulle ligga vid Stadshuset. Men Tomas Rudin tog just upp här att hela strandremsan här är väldigt lång.

I somras seglade också jag en del – kanske inte lika mycket som Tomas men i alla fall i en vecka. Jag hade kontakt med vänner som kom från Åbo. De hade inte någonstans att lägga sig med båten när de skulle in till stan med alla sina tonåriga döttrar. De ville besöka Stockholm, men de hade inte bokat plats i tid så de hade ingenstans att lägga sig med sin segelbåt. Detta visar att behovet på sommaren är stort. Inte minst kommer det också att öka med tanke på att starterna i Gotland runt delvis var här i somras, och detta kommer att öka framgent.

Jag besökte Åbo förra helgen. Precis som Tomas sade är det fantastiskt att gå längs Aura å och titta på alla möjliga båtar. Man kan också bo på en båt som är ombyggd till ett litet vandrarhem och hotell, vilket var mycket trevligt.

Det är proppfullt vid Galärvarvet. Vi måste göra någonting för att båtfolket och båtturesterna ska kunna få ett bra ställe att kunna lägga till vid. Jag tycker att man ska utreda och undersöka hur man ska lösa detta. Svaret är positivt på ett sätt, men det är i alla fall lite för svagt. Jag tycker att det här är en verkligt viktig fråga.

Med detta yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 116

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Håll i er nu – jag håller med dig, Tomas! Jag gläder mig åt att du också nämner Öregrund i motionen. Det är en stad som ligger mig varmt om hjärtat.

För att bli lite mer allvarlig: Jag har roat mig med att simma Riddarfjärdssimningen, som gick för några år sedan men lades ned igen. Det var en motionstävling där man simmade från Svanviken och gick upp här vid Stadshuset. Dåvarande idrottsborgarrådet Py Börjesson tog emot. Det var jättetrevligt att krama henne. Jag var alldeles våt, men hon tyckte också att det var kul. Varför säger jag nu detta? Jo, det handlar om skvalpet här också. Det är himla jobbigt, för det blir vad som kallas för krabb sjö i Riddarfjärden. Skälet är all båttrafik som inte är av det modernaste snittet. Våra båtar som går till Drottningholm, Birka och så vidare är väldigt vackra, men de drar upp mycket sjö. Sjön studsar mot stenkajen och ut igen. Om man simmar är det ganska knepigt. Det är det också om man ligger med någon sorts tillfällig förtöjning i en gästhamn med båt.

Just nu går det inte att fixa, men det finns faktiskt en plats vid Norr Mälarstrand som man kan pröva. Man kan se hur det blir om ett par år. Platsen är där båten Gerda ligger nu. Det är en restaurang som har tillfälligt bygglov. Den har varit stängd av många olika skäl, som säkert många känner till och som vi inte behöver gå in på här. Där tippar man också snö på vintrarna, men vi får ju inte tippa snö så länge till i

staden, utan vi har en sorts dispens. Möjligen skulle man kunna tänka sig denna plats, men det finns flera om och men.

Jag förstår varför man vid det här tillfället från kommunstyrelsens majoritet inte kan säga att vi kan hitta någon bra plats. Om man går längre efter stranden ned mot Råambshovsparken och nästa båtklubb, som ligger nästan under Västerbron, har man en väldigt vacker strandremsa. Där skulle inte jag vilja lägga en båthamn, utan där vill jag ha en annan form av liv. Det kan finnas möjligheter, och det skulle vara trevligt om vi kunde lösa det här. Men jag tycker att det skulle vara ännu viktigare att lösa problemet med platsen i det som man kallar för Saltsjön eftersom det måste vara flest båtar som kommer därifrån.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 117

H e l e n a B o n n i e r (M): Fru ordförande! Jag har ingen anledning att tycka någonting annat än övriga talare här; det är en både spännande och sympatisk tanke i motionen. Det ska utredas om det går att lägga en gästhamn någonstans. Vi fattar absolut att det kan behövas. Men – och nu kommer mitt stora men – det är en sådan gigantisk anläggning som Tomas Rudin har föreslagit. Det är restauranger, kaféer, scen, badplats och publika bryggor. Till detta måste man ha miljöstationer, septisystem och annan service. Man ska naturligtvis också ha en åtkomlighet från landsidan för att kunna klara alla transporter.

Idrottsförvaltningen har beräknat att man behöver ett vattenområde för anläggningen som är 100 meter och ett landområde som är 150 meter. Det är ganska mycket. Hamnen och trafikkontoret har redan i dag ett uppdrag att uppfylla stadens målsättningar, nämligen att nyttja Stockholms kajer på ett ändamålsenligt sätt. Däri ingår även möjligheten till en gästhamn. Uppdraget ska ses i samband med att det också innehåller att stadens kajer ska göras tillgängliga för alla, och inte bara för båtfolket. Miljöpartiet, och alla andra också i och för sig, har i sina reservationer lyft fram just detta viktiga – att kajerna är åtkomliga för andra. I hamnen lägger vi ned mycket arbete och mycket resurser på att göra kajerna attraktiva för alla olika aktörer.

Stockholms kajer är attraktiva – javisst! Självfallet gäller det i första hand båtägarna. Det innebär att vi nu har en kötid på minst tre år för att få en permanent båtplats. Men jag tycker inte att man ska misströsta helt och hållet. Vi har i alla fall två stycken gästhamnar med gästplatser i dag – Kornhamnstorg och Kungsholms hamnplan här borta. Vi har också etablerat en båthållplats för charterbåtarna, som vi inte heller ska försumma. Men det är viktigt att vi också har öppna kajer för den rörliga trafiken.

I detta ligger också att vi har ett gemensamt uppdrag som alla står bakom. Det är att vi ska se till att finna lämpliga kajer för kollektivtrafik på vatten. Kajutrymmet är begränsat – sorry! Vi har de kajer vi har, och vi kan inte bygga dem på annorlunda sätt. Av detta skäl känns det fel att ta i så enormt som man gör i denna motion.

Av detta skäl bifaller jag också kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 118

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Jag tycker att detta inlägg väl belyser det som jag tycker är problemet: Man ser detta som någonting besvärligt att åstadkomma i Stockholm. Jag ser det i stället som en fantastisk tillgång. Vi är en världsstad. Vi har tillgångar i form av vatten och stränder på ett sätt som alla de städer jag räknade upp tidigare har ont om. De städer som jag räknade upp har ont om strandyta och ont om kajyta, men de har ändå valt att placera sina gästhamnar i de bästa lägena. Vi har inte gjort det.

Min poäng är just att dra in hamnen till Stockholms hjärta eftersom det är det vi ska visa upp. Jag tror att det skulle kunna bli en internationellt erkänd, världsberömd plats att vistas på. Självfallet ska det vara någonting som är öppet för alla, precis som det är i Nynäshamn, i Mariehamn eller i Helsingfors, där man kan gå och titta på alla båtarna. Det gäller alla de städer jag räknade upp. Hamnen ska vara en tillgänglig och öppen plats. Jag tycker att det är naturligt att det tar upp si och så mycket kvadratmeteryta. Det jag önskar är en anläggning som alla ska kunna njuta av.

Anförande nr 119

H e l e n a B o n n i e r (M): Intentionen i din motion är alla eniga om: Det skulle vara fantastiskt att kunna göra det här. Men vi måste hålla oss till realiteter. Vi vet hur kajerna ser ut i dag. Vi vet vilka krav som ställs på dem. Jag var ute häromdagen med hamnens styrelse. Bland andra var Leif Rönngren med. Vi ser att vi har begränsat utrymme för detta, och många vill vara med.

Men kom ihåg att i det uppdrag som vi har i hamnen tillsammans med trafiken ingår att se över om det finns en möjlighet att bygga en gästhamn! Det är inte borta.

Anförande nr 120

I n g e g e r d A k s e l s s o n l e D o u a r o n (MP): Fru ordförande! Det är lite svårt med uttalet av mitt efternamn; le Douaron är ett bretonskt namn.

Miljöpartiet tycker att detta är ett jättefint förslag, Tomas. Också vi tycker att det ska vara en gästhamn. Nu är ju alla överens om det, så då blir det väl en gästhamn förr eller senare. Men vi ställer också lite försiktiga frågor om ifall inte Norr Mälarstrand är lite för trångt. Kommer det fortfarande att fungera så att man kan ta sig fram utmed Norr Mälarstrand?

Själv tycker jag så här: Stockholm måste inte se ut precis som alla andra städer. Vi kan vara unika. När jag själv som Kungsholmsbo alltid tar ned mina utländska gäster till Norr Mälarstrand är de helt fascinerade. Det är ju nästan som på landet, säger de. En park som samtidigt är en strand som samtidigt är en hamn – det är unikt! Och det ska vi vara rädda om. Dessutom är Norr Mälarstrand ett ställe där man rör sig ifrån de västra förorterna in till staden om man cyklar. Det är ganska trångt där redan,

tyvärr. Vi borde ha mycket mer plats för cyklister, tycker jag. Dessutom ska det bli plats för turister som kommer och hälsar på i Stadshuset. Det ska bli plats för rullstolar som rör sig. Hamnen måste inte ligga precis här. Men vi säger: Låt oss undersöka saken!

Dina kamrater i Kungsholmens stadsdelsnämnd, Tomas, föreslår tillsammans med Vänstern att man lägger en gästhamn nere vid Västerbron. Det är lite längre bort. Det tar tio minuter att gå från detta ställe ungefär vid Smedsuddsbadet. Det behöver ju inte vara precis där man badar, men alldeles intill vid brons fäste. Där skulle man kunna lägga en gästhamn. Det finns plats för allt detta som Helena pratar om. Därifrån skulle man också kunna komma lätt in till staden. Det tar tio minuter att gå – inte värre än så. Detta skulle eventuellt kunna vara ett bra ställe. Vi i Miljöpartiet påstår inte att det är det *är* det, utan vi säger: Undersök!

Men se till att vi fortfarande kan röra oss utmed Norr Mälarstrand på det sätt som vi kan göra i dag – och helst ännu bättre!

Anförande nr 121

Borgarrådet R u d i n (S): Jag begärde ordet därför att det kom upp en diskussion om hur mycket yta som var kvar och om alla de konkurrerade intressena. Det handlar om vilka som ska använda kajerna. Jag skulle verkligen vilja rekommendera den som argumenterar på det sättet att gå utmed Norr Mälarstrand just från Stadshuset ned mot detta område – för all del hela vägen ned till Västerbron om ni vill. Då kan man konstatera hur många båtar som ligger där just nu och som inte är av den Stockholmsklass som vi har pratat om i olika ärenden. Det är ganska risiga objekt som ligger här nere.

Varför ska vi ha denna typ av boenden? Det är dåligt skötta båtar – i vissa fall är de inte manöverdugliga alls – som ligger på de bästa lägena i Stockholm, i söderläge där solen är som varmast. Naturligtvis är det dit våra besökare ska få komma. Där ska inte dessa ruiner till båtar ligga. Om ni kommer lite längre ned ser ni att där dessutom ligger en bensinmack som drar in trafiken hela vägen ända ned. Dessutom finns det parkeringar runt omkring som dämmer upp allt det som ni pratar om – cykelvägar och annat. Man får i dag cykla runt det hela.

Jag förstår inte vad det är för stad ni pratar om. Jag känner inte igen mig. Ni säger att det är bättre att placera de trevliga attraktionspunkter för båtarna som jag föreslår under Västerbron, i andra änden tio minuter bort! Jag försöker få fram en idé här som handlar om att vi har någonting att visa upp – någonting för världen att beskåda. Rätt utformad skulle detta kunna bli en attraktionsnod som besökare från hela Europa skulle vilja segla till för att komma till det hjärta av Stockholm som vi alla älskar.

Jag var nere i Bryssel i förra veckan. Döm om min förvåning när jag fick se en karta över alla städer i Europa som man hade gjort för barn och som man delade ut i skolorna. Varje stad skulle illustreras med vad som var karaktäristiskt för staden. I Bryssel är det den där konstiga satellitmodellen, ni vet, som står i en park och ser lite mystisk ut men som alla vet finns i Bryssel. Och vad gestaltar man Stockholm med?

Jo, Stadshuset! Och då säger vi: Nej, alla ni som vill besöka Stockholm – kom till Västerbron!

Mina vänner! Jag skulle vilja att vi såg det som en vision att få dessa besökare hit och att man som stockholmare kan flanera i området och njuta av att vi är Nordens Venedig. Vi ska låta vackra, fungerande sjödugliga båtar komma hit på besök till hjärtat av Stockholm. Det är vad andra huvudstäder har gjort. Vi ska inte prioritera bensinmackar och vrak som ligger utanför Stadshuset framför en levande, vacker promenadstad även runt Stadshuset. Bort med rucklen!

Anförande nr 122

H e l e n a B o n n i e r (M): Tomas! Både din vision och din idé har helt klart gått fram under den här stunden. Många av oss – de flesta – ställer oss bakom det.

Jag vill bara säga något om de skruviga saker som ligger vid kajerna. Javisst – det är bedrövligt! Jag håller med dig. Vi håller nu på att försöka gå igenom varje avtal som var och en har. Kom ihåg att det är långsiktiga avtal, och det finns vissa problem som har att göra med det. Vi kommer att göra allt vad vi kan för att komma till rätta med det. Vi har också börjat med stävangöring, vilket innebär att det blir bättre utrymme för att kunna ta emot fler. Då kanske det också kan bli en plats över.

Anförande nr 123

D a n i e l H e l l d é n (MP): Tomas Rudin gick i gång här, och det är trevligt! Jag tänker på vad det är som är unikt med Stockholm. Det finns många saker. En sak är Stadshuset. Man kan se hur det ser ut här på bildskärmarna. Det kanske inte är det bästa att i detta sammanhang lägga en småbåtshamn. Vi har Stockholm Waterfront på den andra sidan, som kanske inte känns så jättemysigt, tycker jag. Men det finns ju vissa av er som tycker det. Det är inte riktigt korrekt att lägga ut en massa småbåtar här, tror jag.

Du tar upp exemplet Göteborg, där man nedanför Lilla Bom har småbåtshamnar, gästhamnar och så vidare. Där har vi en flod som rinner fram. Det är någonting helt annat. Det är jättevackert att ligga med båt vid slottet i Vadstena. Men där tar man inte ut det hela på samma sätt, för där finns inte den öppna vattenspegel som finns här i Stockholm. Om det är någonstans utländska turister är så är det kanske borta vid Riddarholmen. De kommer inte att komma med småbåtar hit in.

I stället ska vi se till att det finns gästhamnar, och då är det alldeles utmärkt att lägga dem längre bort. Björn Ljung nämnde den fantastiska prämen Gerda från andra världskriget som släpade folk till Normandie. Den ska inte vara där. Den ska vi ta bort, och så ska vi bygga småbåtshamn någon annanstans.

§ 19 Motion om satsning på mer forskning på stadens museer (utl. 2011:62)

Anförande nr 124

M a t s B e r g l u n d (MP): Fru ordförande och fullmäktigeledamöter! Motionen syftar till att stärka kompetensen inom stadens förvaltningar. I ett första steg är det våra museer det handlar om, men andra förvaltningar bör också vara med. Flera är redan i dag forskningsstyrda, till exempel Stadsarkivet och USK. Men miljöarbete, trafikplanering, stadsplanering och sådana verksamheter som redan i dag både använder forskning och själva genererar forskning i sin verksamhet bör kunna vara med.

Kompetenslyft behövs alltid. Det blir tydligt när man läser remissvaren, som alla utom möjligen Stadsledningskontorets av någon anledning, är positiva till motionen. Många är till och med mycket positiva. Motionen går ut på att staden ska knyta till sig forskare. Forskarna ska ha förvaltningarna som sin arbetsplats och forska om stadens verksamheter. De kommer in med kompetens och bidrar till att öka kunskapen på vissa områden.

Kostnaderna är låga. Budgetpåverkan är liten eftersom finansiering ska sökas externt från de statliga forskningsråden eller privata stiftelser, men också från EU. Pengarna kommer utifrån. Det är det viktiga. Motionen syftar alltså också till att stärka stadens budget och finanser. I Sverige har vi en tradition där universiteten har haft i det närmaste monopol på offentlig forskning. Så har det inte alltid varit, och så är det inte heller i många andra länder. I Danmark, till exempel, är museerna betydligt starkare forskningsmiljöer än i Sverige. Men vi har goda exempel också i Sverige. Jag nämner Upplandsmuseet i motionen. Det har lyckats dra till sig flera forskningsprojekt i mångmiljonklassen.

Det blir en viss konkurrenssituation gentemot högskolor och universitet om fler aktörer blandar sig i. Det är positivt. Det är en konkurrens som universiteten skulle må väl av, och där vi som kommun har konkurrensfördelar. Både Vetenskapsrådet och Riksbanken har till exempel sedan länge kritiserat lärosätena för deras alldeles för höga kostnader för lokaler och administration – det vi kallar för overheadkostnader. Uppemot hälften av ett beviljat belopp kan försvinna den vägen. Men där kan vi lägga oss betydligt lägre och därmed få ut mer forskning för samma pengar. Så har andra gjort. Jag vet att Institutet för framtidsforskning är ett bra exempel på det.

Men man ska inte se konkurrensen alltför strikt. Medel bör sökas tillsammans med lärosätena. Det är så vi kan locka de bästa forskarna, och så stärker vi våra ansökningar.

Jag vill med motionen inte tvinga förvaltningarna och förvaltningscheferna till något. Jag vill däremot bygga upp strukturer som gör det lättare för cheferna att stärka kompetensen på sina avdelningar. Strukturerna ska underlätta förstudier och därmed

ge starka ansökningar. Det är knappast något konstigt att en kommunal förvaltning står som huvudman för ett forskningsprojekt.

Stadsarkivet har flera forskningsprojekt. Ett handlar om tidigmoderna konkurser. Det låter lite tråkigt, men det är inte alls tråkigt utan ett mycket spännande forskningsprojekt som är finansierat av Riksbanken. De har också ett projekt som handlar om grosshandlare och grosshandlarsocieteten i Stockholm, där den privata Söderbergstiftelsen har gått in. Detta är projekt i miljonklassen som knyter upp ett par tre disputerade forskare och där pengarna kommer utifrån. Stadsarkivarien har haft stora framgångar, och jag vill ge fler förvaltningschefer samma möjligheter.

Det är framför allt två argument som framförs i borgarrådets svar för att avslå motionen. För det första: Vi har redan forskare, och vi bedriver redan forskning för över 40 miljoner kronor. Men det är väl jättebra! Vi har en miljö, och vi har möjlighet att ta emot forskare. Låt oss bygga vidare på det och stärka det vi har! För det andra: Forskning är primärt en statlig uppgift i Sverige. Förutom att detta låter som ett eko från någon kommunistdiktatur är det fel. Vi har en jättestor privat forskningssektor i Sverige. Det gäller inte minst den tekniska industrin, läkemedelsindustrin, livsmedelsindustrin och så vidare. Men vi har också en stor andel privat finansierad forskning på våra lärosäten. Wallenbergstiftelserna går in med hur många miljoner som helst – med miljarder! Det handlar om Wennergrenstiftelsen, Hjärt-lungfonden och Cancerfonden. Staden har möjlighet att vara med och söka dessa pengar.

Remissvaren har varit positiva. Staden har mycket att vinna och knappast något att förlora. Jag undrar varför ni borgerliga politiker är så negativa.

Bifall till motionen och Miljöpartiets reservation i borgarrådsberedningen!

Anförande nr 125

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande och fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen. Vi tycker att det är viktigt att bifalla motionärens att-satser 1 och 3.

Som motionären nyss nämnde i talarstolen skulle detta verkligen stärka kompetensen på olika förvaltningar, förutom på de förvaltningar och museer som redan i dag har forskningsprojekt. Det är lite sorgligt att motionen i princip avslås. Det är ännu sorgligare att det kommer från Folkpartiets borgarråd. Folkpartiet är ändå känt för att på något sätt ha patent på hur man ska stärka kunskap. Ni pratar ju om kunskap hela tiden. Nu har ni en utmärkt chans att bifalla denna motion.

Jag misstänker att ni avslår motionen på grund av att ni inte har pengar. Det beror inte på att motionen och de förslag som finns i den är dåliga.

Anförande nr 126

Borgarráðet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Jag tror inte att man behöver ha sådana väldiga skottlinjer just i denna fråga. Det handlar framför allt om mer forskning på stadens museer. Jag vill konstatera, vilket Mats vet, att vi har två museer i staden – Medeltidsmuseet och Stadsmuseet. På båda dessa ställen forskar man. Det finns alltså forskningsprojekt på de ställen som Mats efterlyser.

Problemet är att Mats säger att det ska utgå ett mer påbudsartat direktiv till andra förvaltningar att ha forskning in-house. Man ska inte bara hålla sig nära forskningsvärlden och ajour med den, köpa undersökningar och så vidare utan man ska själv börja ägna sig åt forskning. Då känner vi en viss skepsis mot att pålägga förvaltningar denna nya uppgift, vilket det ändå är. Vi har många förvaltningar som har forskare inne hos sig. Det är inte alltid jättelätt att hantera dessa frågor, av olika skäl.

Men det finns ingenting som säger att man inte ska få göra detta som förvaltning. Det är klart att man kan få ta in forskning utifrån om man känner ett behov av det i någon speciell fråga. Men när det står att forskning är statens huvuduppgift härrör det till att den offentligas uppgift inom området framför allt åvilar staten. Men det finns inget som säger att man som förvaltning inte kan ta in forskare eller bedriva forskningsprojekt. Däremot måste vi vara försiktiga med att göra det till en ny uppgift inom förvaltningarna att ägna sig åt detta. Det får i så fall vara de som ändå ägnar sig åt detta, som Stadsarkivet, Idrottsförvaltningen, Stadsmuseet och Medeltidsmuseet, som ska göra det.

Motionen avslås inte, utan den besvaras – och med ett ganska försiktigt besvarande. Det är ingen dogmatik från något håll kring det här.

Anförande nr 127

M e h d i O g u z s o y (V): Madeleine! Du säger att om behov finnes finns det ingenting som kan hindra olika förvaltningar i staden att initiera forskningsprojekt. Men om det redan finns kompetens på olika förvaltningar som kan ha glädje av detta och där det finns behov på olika områden där man kan initiera forskning är det skillnad på om det redan finns kompetens på plats eller om någon välvillig chef säger: Ska vi forska på någon specifik fråga?

Anförande nr 128

Borgarráðet S j ö s t e d t (FP): Jag är helt säker på att alla förvaltningar i Stockholms stad jobbar forskningsnära – antingen med egen forskning eller med andra som forskar. Man använder sig av den forskning som görs, man ställer frågor, man ber om uppdrag och så vidare. Att forska och titta på detta är absolut inte något främmande för våra förvaltningar. Man är oerhört van vid att läsa vetenskapliga undersökningar och också vid att ibland lägga ut uppdrag åt det här hållet.

Den motsats som du tar fram finns över huvud taget inte. Jag förstår inte vad du menar, för jag tror inte att detta är något problem över huvud taget.

Anförande nr 129

M a t s B e r g l u n d (MP): Hej Madeleine! Det är självklart att ni inte förbjuder förvaltningscheferna att dra i gång forskningsprojekt. Men det är svårt att göra det i dag. Om detta inte ligger i de direktiv de har och om de inte har resurser för det begår de egentligen tjänstefel om de avsätter resurser för sådana här saker. Det ligger i alla fall nära till hands att uppfatta det så.

Med motionen vill vi stärka strukturerna så att vi gör det lättare att höja kompetensen på förvaltningarna, att dra till sig forskare och att söka pengar utifrån. Sådana här ansökningar är ingenting som man snyter ur näsan, utan det krävs ganska stora ansträngningar. Jag laborerar i tankarna med två stycken tremånaderstjänster för att skriva sådana här ansökningar. Det ligger inte inom de flesta förvaltningscheferns möjligheter om de inte redan har sådana kontaktnätverk, vilket kanske Stadsarkivet har.

Anförande nr 130

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det kanske är det som är svaret till att man faktiskt ska dra på den forskning som redan görs och ställa de frågor som man vill ha svar på inne i den akademiska världen. Det kanske är en lite märklig prioritering att lägga tjänstemannatid på att skicka ansökningar – de kanske blir förgäves och så vidare – när vi verkligen försöker hålla oss till det som förvaltningarna ska hålla på med. Det kan finnas skäl till viss återhållsamhet på den här punkten.

Anförande nr 131

M o n i k a L i n d h (S): Fru ordförande! Motionen syftar till att stadens kompetens ska kunna stärkas genom en utvecklad forskningsverksamhet. Det kan finnas flera skäl till att det är bra. Man brukar hävda att forskningsfrågor är en statlig angelägenhet. Men kommuner, särskilt en stad som är så stor som Stockholm, har flera skäl att ägna sig åt forskningsfrågor. Det gäller också bolag och stadens förvaltningar. Vi har behov av vetenskaplig kunskap och behov av stöd av vetenskaplig forskning i verksamheterna.

Det finns också en näringspolitisk aspekt på forskningsfrågorna. En avancerad kunskapsproduktion i en så stor stad som Stockholm drar till sig mervärden och förmerar våra verksamheter. Därför blir det en ganska njugg och snål inställning att säga att förvaltningarna bara ska ägna sig åt sitt grunduppdrag. I grunduppdraget måste också finnas att utveckla och forskningsbasera sina verksamheter! Jag ser ingenting som hindrar att man jobbar med och förstärker de strukturer som gör det möjligt för förvaltningar och bolag att utveckla sina forskningsmetoder och forskningskompetens.

Anförande nr 132

P e r O l s s o n (MP): Fru ordförande! Jag blev inte riktigt klok på borgarrådets anförande. Det verkar som om ni tycker att allting i motionen är bra, men ni vill ändå inte ta några politiska initiativ till det.

Sedan har vi missförståndet om att forskning i första hand är en statlig angelägenhet. Mats redde ut det där. Jag tänkte att det kanske är den del av forskningen som är offentligt finansierad som är statlig, och det stämmer ju. Det är mindre än 5 procent av den samlade forskningen från offentlig sektor som kommer från kommunerna. Jag läste också i din text att kulturnämnden betonar att det är staten som ska finansiera forskningen. Då har jag kanske fel, tänkte jag. Då är det kanske ändå staten. Sedan läste jag kulturnämndens svar. Där står det så här: Det är otvivelaktigt så att en stor del av stadens verksamheter skulle ha mycket att vinna på en mer systematisk kontakt med forskning. Vidare står det: Det brukar med hävd sägas att staten ska finansiera det, men en stad av Stockholms storlek skulle otvivelaktigt ha mycket ut av att jobba närmare forskningen. Jag förstår inte riktigt tolkningen. Hur kan man få det till att kulturnämnden betonar statens intresse?

Detta handlar inte om att bidra till forskning. Det handlar om att utvecklas genom forskning och med forskning. Denna utveckling är inte någonting som bara är upp till förvaltningarna. Det är klart att det är en utveckling som vi här inne också måste kunna ta initiativ till. Men vi tolkar det som att ni inte vill ta detta initiativ. Det finns flera goda exempel runt om i landet på hur kommuner har utvecklats genom forskning. Inom utbildningsväsendet finns det jättemånga bra exempel på samarbete mellan akademi och kommuner. Men det finns också inom vård och omsorg, trafik, kommunikation och avfallshantering. Tidigare i dag hade vi ett ärende uppe där kommunen har ett samarbete med externa parter om avfallshantering. Det var väldigt positivt. Där var det visserligen privata aktörer, men där passade det bra med politiska insatser härifrån. Men det gör det tydligen inte när vi vill utveckla annan verksamhet tillsammans med akademien och tillsammans med forskningen.

Jag tycker att det finns all anledning att fortsätta utveckla det arbete som motionen föreslår. Därför yrkar också jag bifall till motionen.

Anförande nr 133

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Motionen och den skrivning vi har gjort handlar inte om att vi inte ska utvecklas tillsammans med forskningen och med forskningen. Det är precis det vi försöker göra. Jag skulle vilja säga att de allra flesta förvaltningar i Stockholm är måna om att både hålla sig ajour med och ha en nära koppling med den forskning som sker i Sverige. Det ska de naturligtvis också ha. Några av förvaltningarna har till och med egen forskning.

Men i er motion står det att vi ska börja bedriva egen forskning. Det är det som är problemet. Vi som sitter här har faktiskt något att bestämma om. Om vi säger att vi tycker att många förvaltningar ska börja ägna sig åt forskning så kommer alla förvaltningar att göra det. Det är inte alls säkert att det är bra. Det är mycket bättre att säga att om man behöver ägna sig åt forskning så står det en fritt att göra det. Det är otroligt mycket bättre att man ser till att samarbeta kring forskningsprojekt, precis som du säger. Men det betyder inte att man in-house ägnar sig åt mycket forskning eller att kommunen börjar skicka forskningsansökningar till olika institutioner eller sådana som bidrar med pengar till forskning.

Jag tror att det gäller att hålla isär de olika definitionerna här. Forskning är jättebra. Vi ska hålla oss ajour, och vi ska vara med. Men vi ska inte göra det alltför mycket in-house, och vi härifrån ska inte göra det som ett påbud.

Anförande nr 134

P e r O l s s o n (MP): Jag delar inte den uppfattningen. Om Stockholm ska vara en stad av världsklass måste Stockholm stå på tå. Då måste vi också våga utveckla vår verksamhet och tillsammans med den kunskapsutveckling som sker i landet på högskolor och även in-house, som borgarrådet kallar det, på våra förvaltningar. Vi måste få vara med och formulera de problem som forskningen ska hjälpa oss att lösa; det är oerhört viktigt. Då är det klart att vi också politiskt måste kunna ta initiativ och visa på riktningen. Det slår mig som lite förvånande att Folkpartiet här inne står och säger att man tycker att det är en dålig idé.

Anförande nr 135

M a t s B e r g l u n d (MP): Som avslutningsord, antagligen, i debatten återkommer jag till betydelsen av forskning i samhället. Kommunerna *måste* kanske alltmer ägna sig åt forskning. Vi ser i dag vilka städer som växer i Sverige. Det är de som har närhet till universitet. Själv har jag de två senaste åren haft en tjänst i Umeå. Det är en liten stad där universitetet betyder mycket. Det har kommunen förstått och därför försökt skapa så mycket samarbete som möjligt med universitetet. Det har gått så där, kan jag väl säga.

Jag läser egentligen inte in någon negativ syn på forskning i borgarrådets anförande och svar. Däremot menar hon att vi inte ska göra något påbud och tvinga förvaltningscheferna. Men det är inte heller det jag vill. Jag vill bygga upp strukturer och göra möjligheterna tydligare. Så gör vi ju på många andra områden. Vi bygger till exempel upp en it-struktur. Vi bygger upp strukturer och möjligheter, och vi ger förvaltningscheferna de verktyg som de behöver. Vi kanske inte behöver ge tydliga direktiv om att nu ska den ena och den andra förvaltningschefen sätta i gång forskningsprojekt. Men vi måste nog inför framtiden vara mycket tydligare med forskning och innovation. Det är också en näringspolitisk möjlighet vi har här. Det är kanske nästan ett tvång.

Vad gäller humanistisk forskning, samhällsplaneringsforskning och så vidare har universiteten haft ganska svårt att söka bidrag framför allt ur de internationella forskningsstiftelserna. Många av våra institutioner i staden, Stadsmuseet, Stadsarkivet men också kanske miljöförvaltningen och så vidare, har i dag stora internationella nätverk och många kontakter. Det är någonting som man bör kunna bygga vidare på. Tillsammans med akademiska forskare och akademiska institutioner kan man skapa sådana kluster som behövs för att lämna in ansökningar till de internationella forskningsråden, inte minst inom EU.

Jag läser i er budget att vi i alla fall för kulturen ska bli bättre i staden på att medfinansiera sådana projekt som är EU-finansierade. Jag tycker att denna forskningsmotion träffar denna ambition mitt i prick.

§ 21 Motion om en friare IT-struktur (utl. 2011:83)

Anförande nr 136

M a t s B e r g l u n d (MP): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Här på läktaren finns det inte någon åhörare, men någon kanske lyssnar via webb-radio. De stockholmare som har Windows i sina datorer kan också följa debatten via webb-tv. Det är tyvärr svårare för dem som använder Mac OS, har jag märkt. Jag har provat ett antal Appledatorer.

Det är bland annat detta som motionen handlar om. All digital information som staden producerar ska vara plattformsoberoende och fungera lika bra i Windows, Mac och Linux. Den ska bygga på fri programvara och öppen källkod. Så är det inte i dag. Webb-tv fungerar inte. Här har jag med mig en helt nyproducerad dvd-skiva från en av stadens förvaltningar. På baksidan står att den är avsedd för pc-datorer med minst Windows XP. Innehållet på skivan är dessutom gjort som en programvara som måste installeras. Programmet bygger inte på öppen källkod eller öppna standarder. Det som är bra med skivan är att den tillgängliggör rådata. I det här fallet är tyvärr rådatan inkapslad i programvaran.

Skivan kommer från Stadsarkivet. Det är en förvaltning i staden som trots allt är bra på it och på att tillgängliggöra rådata fritt via sin hemsida eller sådana här dvd:er. Det är också något som min motion handlar om. Staden ska via Stadsarkivets olika projekt Navet, E-arkiv och e-dok, som jag tror att det senaste heter, öppna upp och tillgängliggöra den rådata som staden producerar. Det är data som är offentligt finansierad och offentlig genom arkivlagen, offentlighetsprincipen och så vidare. Den ska kunna användas av vem som helst. Det vill vi underlätta. Det är en demokratifråga.

Jag är medveten om att motionen är ganska lång. Det vet ni som har läst den. Den spänner över många områden. Den kan också låta ganska teknisk. Den handlar om plattformsoberoende, öppen programvara, öppna filformat och standarder och vår egen rådata. Det är ofta lite för lätt för politiker att skygga för det tekniska och skjuta över frågorna till it-avdelningarna. Men det viktiga med motionen är att påtala att detta inte är tekniska frågor. Det är politik. En friare it-struktur handlar om demokrati. Det är vi politiker som väljer var på den demokratiska skalan vi vill placera in till exempel Stockholms kommun.

Staden använder i dag i stor utsträckning proprietär, det vill säga inlåst, programvara trots att fullgoda alternativ finns på marknaden – till exempel Open office för dokumenthantering och Mozilla för e-post och webbhantering. Genom den snäva upphandlingsprocess som vi använder bedriver vi i staden i praktiken en konkurrens-hämmande verksamhet i en känslig bransch där konkurrensen borde vara stor. Stockholms kommun, som är en så pass stor aktör, måste ta ett större ansvar. Det gäller inte minst i skolorna och inför skoleleverna – våra unga konsumenter. De ska kunna få välja.

Jag förstår svaret från majoriteten som att att-satsen om öppna standarder och publicering av egen källkod och rådata i princip bifalls, och att vi inte ska kunna kräva att externa användare, alltså allmänheten, ska ha viss programvara i sina datorer. Det är bra. Om vi lyckas genomföra det har vi kommit en bit på väg. Mac- och Linuxanvändare kommer att kunna följa fullmäktige via webb-tv framöver – bra! Men det är också avslag på fri programvara och plattformsoberoende. Vi ska alltså till exempel fortsätta att ensidigt fostra våra skolelever till att bli Microsoftanvändare.

Bifall till Miljöpartiets reservation!

Anförande nr 137

D a n i e l S o m o s (M): Då står vi här till slut! Jag tycker att ambitionen att allting ska vara i öppen källkod inte är helt dålig. Men om man ser till verkligheten är det tyvärr så att många program som används i stadens förvaltningar inte är i öppen källkod.

Om ni tycker att Volvo IT var problematiskt så kommer det definitivt att bli totalt kaos om löneadministratörer som har jobbat i ett visst program plötsligt ska gå över till exempelvis en Linuxmiljö och om alla program som används i hela stadens alla förvaltningar ska ersättas med öppna program. Jag har till exempel svårt att se att det verkligen finns alternativ med öppen källkod till många av de designprogram som finns i stadens verksamheter. Jag tror att det är orimligt att vara helt plattformsoberoende. Det man måste se på är vilka behov man har. Det är detta man upphandlar efter.

Anförande nr 138

M a t s B e r g l u n d (MP): Tack för repliken, Daniel! Det ligger mycket i vad du säger. Det finns stora problem med att fatta ett så pass krävande beslut som att vi alltid ska använda öppen eller fri programvara och så vidare. Jag tror inte heller att det är möjligt fullt ut. Jag vill också minnas att jag skriver i motionen att vi ska göra det i den mån det är möjligt. Övergången bör naturligtvis ske rätt successivt.

Men det viktiga med detta är att vi har ambitionen och att vi strävar mot målet att i möjligaste mån använda fri och öppen programvara just därför att det är en demokrati-fråga. Också arkivbeständigheten är en viktig fråga. Det vi exempelvis skriver i Word – en sluten miljö – i dag har vi ingen koll på framöver. Kan vi använda denna programvara för att läsa våra gamla dokument? Detta är alltså en viktig aspekt även ur arkivsynpunkt.

Anförande nr 139

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Mats! Det här är en angelägen motion. Den är verkligen jättebra. Det är också därför du får ett öppet svar. Det är naturligtvis ett enormt problem i staden att vi sluter våra nätverk kring en leverantör.

Jag vill bara påpeka att det har gjorts jättemycket, och det görs jättemycket. Det öppna system vi har för att boka vigslar är bara början, hoppas jag som tjtade igenom programmet. Jag hoppas att det kan visa sig vara så bra att man vågar göra många andra program med öppen källkod.

Det pågår också mycket där stadsarkivet går i förgrunden, som Mats påpekade. Chydeniusinitiativet gör att allt som vi producerar i staden ska vara tillgängligt för alla oavsett hur man vill använda det. Den öppna API:n gör att man ska kunna använda de program som vi har och till och med göra om dem. Vi ser även över om vi kan göra fler saker med öppen källkod.

Detta är en jättebra motion. Det är dock svårt att gå hela vägen ut. Men jag vill försäkra Mats att det finns en stor medvetenhet. Vi går dig långt till mötes, och jag tror att vi så småningom kommer att kunna lösa de andra frågorna också så att man inte behöver vara bunden till en enda programmakare för att klara av att ha med Stockholms stad att göra. Det händer mycket, och det händer fort. Det är roligt!

Anförande nr 140

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag tror att vi, i alla fall Folkpartiet som är ett liberalt parti och vi, i grunden är rätt överens i frågorna. Det är klart att ni som majoritetsparti måste se till de praktiska möjligheterna mer än vad vi gör. Men det viktiga med motionen tycker jag är att lyfta frågan bort från de tekniska it-avdelningarna upp till det politiska bordet. Det är där den ska ligga. Detta är en demokratisk grundfråga. Det är en viktig politisk fråga, och vi kan inte låta it-teknikerna diktera dagordningen.

Jag tror att vi alltså är överens. Du nämnde Chydeniusinitiativet, som passar som hand i handske i motionen. Där har vi egentligen dragit samma slutsats, fast från två lite olika håll. Det är så jag också läser ert svar; det är delvis positivt. Men det finns några aspekter kvar. Detta tycker jag vi kan jobba vidare med och ha som något slags slutmål och ambition.

Anförande nr 141

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag håller med om det du säger. Det här handlar om medborgarnas access till hur vi hanterar deras information. Vi i den här salen ska naturligtvis göra mycket mer för att den ska bli tillgänglig.

Anförande nr 142

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Jag tror att det är viktigt att vi i den här salen kommer ihåg att det inte bara är vi förtroendevalda, människor som arbetar eller går i skolan i Stockholm som påverkas av den här typen av beslut, utan det är mer eller mindre alla stockholmare. Mats lyfte upp exemplet med att kunna se det som händer här just nu.

Jag har själv jobbat flera år som lärare, ofta på Stockholms skolor. Jag har jobbat som musiklärare. Det är otroligt svårt att använda sig av ett annat program än det som man har råkat upphandla. Som musiklärare tänker man på ljudteknik. Det finns otroligt bra och lättillgängliga saker som man helt gratis skulle kunna använda sig av om det vore så att man hade en något mer fri och liberal inställning.

Men det som fick mig att gå upp i talarstolen nu var det som Daniel Somos sade om att det blir kaos om man går över till nya program. Det får mig att reagera. Det känns som ett otroligt utvecklingsskeptiskt förhållningssätt. Om förändring per definition betyder kaos kan vi vara emot alla förändringar i den här salen. Man ska givetvis göra saker med en viss försiktighet och noga överväga vad som händer när man gör den här typen förändringar. Det vore lämpligt att utreda det först, sätta upp en tidsplan och så vidare. Jag hoppas att vi, som i den här frågan, kan tillgängliggöra ännu mer kunskap och frihet åt Stockholms invånare på ett enkelt sätt.

Bifall till motionen!

Anförande nr 143

D a n i e l S o m o s (M): Jag tror att det är viktigt att komma ihåg att vissa av de system som staden använder, som LISA för lön, är mycket omfattande och har byggts upp under väldigt många år. Jag kan garantera att vi inte kommer att ha just det systemet om tio–femton år, men jag tror att man måste vara realistisk och se att bara för att ett system är gratis är det inte bättre än de som finns tillgängligt att köpa. Det finns en anledning till att många av de företag som gör programvara är framgångsrika. Det beror på att de gör framgångsrika program. Jag tycker att det vore dumt att helt stänga möjligheten att använda de här programmen. Att de data som produceras i dessa ska göras tillgänglig i html och pdf är självklart. Jag tycker också att det konstigt att man inte kan se fullmäktigemötena på webb-tv via Macintosh. Det kan jag hålla med om.

Anförande nr 144

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Jag hävdar absolut inte att vi ska ställa oss i vägen för någonting över huvud taget. Här handlar det bara om att ha en lite mer öppen och frihetlig inställning till hur stockholmarna och de människor som jobbar inom Stockholms stad använder den här typen av program. Jag tycker också att en sådan utveckling ska gå fram i sin egen takt och vara väl anpassad till de förutsättningar som råder i de olika förvaltningarna.

Anförande nr 145

M å n s A l m q v i s t (V): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det här är en väldigt bra motion. Den spänner över mycket, och det blir lite tekniskt. Men samtidigt finns det en poäng med att samla alla de här frågorna i ett sammanhang. Det politiserar på ett bra sätt frågor som ofta blir it-avdelningens och producenternas frågor mer än användarnas. Det har vi haft uppe i andra debatter också, till exempel när det gäller it-planer för skolan. Jag tycker också att den har fått ett bra svar. Du

kan vara nöjd med att ha fått en väldigt bra bearbetning och en bra debatt, och mycket bra är ju på gång här i staden.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen. Det viktigaste är inte hur det går i omröstningen utan att det har blivit ett bra svar och en bra debatt om de här frågorna som jag tror kommer att fortsätta.

§ 22 Motion om införande av en uppförandekod för leverantörer (utl. 2011:84)

Anförande nr 146

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande, fullmäktige och alla åhörare! I Stockholms stad är det, som vi vet, upp till varje enskild nämnd eller enskilt bolag att besluta om vilka krav som ska ställas vid en upphandling. Det är visserligen så att den upphandlande enheten ska genomföra en så kallad seriositetsprövning av leverantörerna. Man ska se till att leverantörerna som man använder är okej. Men, fullmäktigeledamöter, det här är faktiskt inte tillräckligt. I dag vet vi som sitter här i fullmäktige och har ansvar för den här staden inte vilka krav som de olika förvaltningarna och bolagen ställer på leverantörerna. Vi har ingen insyn i det. Vi har ingen överblick. Det tycker jag är väldigt olyckligt. Därför menar jag att vi behöver en gemensam uppförandekod för leverantörerna, och den ska gälla för alla bolag och alla förvaltningar.

Även om jag vet att man i svaret hänvisar till lagstiftningen tycker jag inte att det är tillräckligt. Stockholm är en stor stad. Vi handlar för ungefär 10 miljarder. Vi kan påverka, och vi ska påverka. Vi ska se till att det inte förekommer någon form av diskriminering bland våra leverantörer. Det ska finnas föreningsfrihet och organisationsrätt. Det ska absolut inte förekomma barnarbete. Det ska vara en arbetsmiljö som är värdig och hållbar. Vi ska inte acceptera att vi har leverantörer som inte lever upp till olika FN-konventioner. Det gäller barns rätt, kvinnors rätt och arbetsförhållanden.

Vi tycker att det finns en risk med den här decentraliserade organisationen utan insyn, nämligen att man går på priset. Så var det till exempel i Vantör-Enskede för ungefär ett år sedan då man upphandlade städning. Där försämrade man lönerna och arbetsvillkoren. Man tog alltså bara hänsyn till priset, och det är inte acceptabelt i Stockholms stad. Jag tycker att vi borde vara överens om att en stad som Stockholm, med våra resurser och med allt som vi handlar upp, ska se till att mänskliga rättigheter upprätthålls av våra leverantörer.

Jag yrkar bifall till motionen och till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 147

D a n i e l S o m o s (M): Jag kan hålla med om att det är bra om våra leverantörer lever upp till mänskliga rättigheter och bidrar till världsfreden, men jag tror att alla som lyssnade på P1 i morse kunde höra vilka problem som finns när man ska skriva in detta i upphandlingsunderlaget. För att det inte ska överklagas och för att man inte ska förlora måste man tydliggöra hur man ska följa upp de här kraven. I vissa fall blir det extremt dyrt om kommunen, när det gäller vissa underleverantörer av kläder eller andra produkter, ska åta sig att åka ut till tillverkningslandet och utöva tillsyn där. Kan vi inte klargöra tydligt hur vi ska se till att våra leverantörer lever upp till alla de här FN-konventionerna kommer vi att förlora vår upphandling. Det kommer att bli

dyrare för oss, och vi kommer att förlora i alla rättsliga instanser. Ambitionen är bra, men det här är en sorts drömmotion som inte är realistisk.

Anförande nr 148

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag tycker att det du säger låter väldigt cyniskt. Vi ska alltså avstå från att försöka genomföra mänskliga rättigheter, undvika barnarbete och så vidare bara för att vi kan förlora en rättslig process. Jag tycker att det är fullständigt sanslöst. Det finns fackliga organisationer och internationella organisationer för mänskliga rättigheter som man kan använda sig av vid sådana här inspektioner. Det är fullt möjligt. En stad med Stockholms kapacitet och storlek ska givetvis inte ducka för sådana problem. Vi ska se till att vi genomför de här inspektionerna på de sätt som går. När det gäller mänskliga rättigheter får man faktiskt ta risken att man förlorar en juridisk process någon gång. Det är det faktiskt värt.

Anförande nr 149

A n d e r s W a l l n e r (MP): Den upphandling som vi beslutar om i den här salen och framför allt ute i nämnderna och bolagen är ett av de viktigaste avtrycken i världen som vi gör som politiker. Hur vi väljer att använda upphandlingsverktyget har en otroligt strategisk betydelse för vår förmåga att ställa om till en hållbar värld och ett hållbart samhälle.

Miljöpartiet delar den här uppfattningen och tycker att det är ett bra initiativ av Ann-Margarethe att lyfta fram några ganska enkla sätt att ta ställning för hur vi ska använda upphandlingen. Det har hänt ganska mycket de senaste åren i debatten om hur man kan eller inte kan använda upphandling. Tidigare fanns en del frågetecken om man kan ställa den här sortens krav som kommun. I dag är de frågetecknen i princip uttraderade. Det är en ganska förlegad syn att tro att man inte får använda det här verktyget för att säkerställa att de pengar vi investerar i upphandling inte används till barnarbete eller till avtal där man inte respekterar fackliga rättigheter.

Vi i Miljöpartiet tycker också att det här initiativet borde leda till en process för att uppdatera upphandlingspolicyn på ett lite bredare sätt. Det finns fler sätt som vi kan använda den policyn och det arbetet på för att göra världen lite bättre. Problemet är att alla ute i nämnder och bolag i dag väljer sina egna regler. Det gör att vi inte har det här starka gemensamma golvet och vissa principer som gäller för all upphandling. Det gör att det blir ganska inkonsekvent. Vi saknar också en central granskning av vilka effekter dagens upphandling ger.

Några av de punkter som Miljöpartiet vill addera till den här översynen av upphandlingen är dels att återinföra antidiskrimineringsklausuler som vi tidigare har haft i den här staden, dels att se över de miljö- och klimatkrav som vi ställer i upphandlingen så att de är uppdaterade med de krav som är relevanta att ställa i dag. Vi vill också införa delade upphandlingar som standard så att även småföretag kan delta i upphandlingarna. Det är ganska svårt i dag för de allra flesta mindre företag här i Stockholm.

Vi tror att en sådan här översyn av upphandlingspolicyn med dels de aspekter som Vänsterpartiet lyfter upp, dels de aspekter som Miljöpartiet lägger till gör att vi kan använda det här verktyget på ett positivt sätt för att höja Stockholms ambitioner på miljöområdet, området för lika rättigheter och mänskliga rättigheter och på småföretagarområdet. Vi tycker att det vore synd om majoriteten inte tog chansen att få till en konstruktiv och bra process här.

Anförande nr 150

D a n i e l S o m o s (M): Det är inte vår inställning att man inte ska ställa miljökrav över huvud taget, men man måste ha en realistisk syn på detta. Jag sitter som ordförande i serviceförvaltningen som ansvarar för stadens centralupphandlingar. I praktiken ser det ut så att man måste kunna följa upp de krav som man ställer. På nyheterna i morse berättade de att nio av tio skolmatsupphandlingar, där man till exempel ställer krav på att djuren bara får transporteras en viss tid, överklagas och att kommunen förlorar eftersom kommunen inte har någon möjlighet att följa upp det kravet. Det är också viktigt att fokusera mer på vad det är man upphandlar. Vi upphandlar till exempel miljöbilar, och jag tror att det är omöjligt att säkerställa att varenda del i de här bilarna tillverkas enligt alla de här konventionerna och rättigheterna, för då skulle den upphandlingen förmodligen äta upp hela stadens budget. Det skulle bli otroligt dyrt att skicka ut kontrollanter på alla platser i hela världen där man tillverkar delar till de här bilarna.

Anförande nr 151

A n d e r s W a l l n e r (MP): Det finns en ganska lång rad kommuner som redan i dag använder upphandlingsverktyget för att säkerställa detta och lyfter in kriterier om grundläggande mänskliga rättigheter och ILO-konventioner i sina upphandlingar. Det vore väldigt märkligt om det vore helt omöjligt att just i Stockholm göra det som man gör i många andra kommuner med olika färger på styret.

Jag tror att det är en myt att man kan ha en helt neutral upphandling som inte gynnar någon sorts leverantör. Däremot finns det alla möjligheter att ställa de här kraven. Det har debatten inom juridiken på det här området visat det senaste året. Det är också en ryggrad. När en leverantör blir avslöjad med att ha kränkt mänskliga rättigheter, på andra sätt diskriminerat eller på något sätt brutit mot sådana här regler ger det oss en ryggrad att bryta de kontrakten om vi har det i vår policy att det inte är acceptabelt.

Anförande nr 152

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att vi politiker har varit lite bekväma och inte riktigt vågat ta det ansvar som vi är satta att ta när det gäller upphandlingar. När vi gör våra upphandlingar måste vi vara tydliga med de krav som ska ställas på våra verksamheter. Vi måste också följa upp de kraven och utföra kontroller och i vissa fall sanktioner när kontrollen visar att kvaliteten inte uppnås.

Det finns några exempel i staden. De här erfarenheterna har kostat staden väldigt mycket pengar. Vi har till exempel Serafens äldreboende som upphandlades. Man gav det till dem som lade det lägsta anbudet utan att följa upp det. När det sedan visade sig att kvaliteten var undermålig tvingades man ta tillbaka det i egen regi med skyhöga kostnader och enorma utbildningsinsatser som följd. Det är bevis på en dålig upphandling. De politiker som gjorde den här upphandlingen visste att det var omöjligt att bedriva verksamheten till det här priset.

Vi har Volvo IT. Det måste faktiskt få nämnas även denna gång. Det är ett exempel på en upphandling som i dagsläget kostar staden en väldig massa pengar i och med att man väljer att köpa in andra datorer vid sidan av. När sådant når våra politikeröron måste vi tänka till, tänka om och kanske tänka rätt.

Vi har skolmaten där man i vissa kommuner utför en så kallad omvänd upphandling. Det innebär att politikerna först säger hur mycket skolmaten får kosta och sedan frågar vad man kan leverera. Det vågar man inte ta till sig i den här salen.

Vi måste våga ställa politiska krav i våra upphandlingar. Det gäller miljökrav och etiska krav. Vi får inte heller glömma våra småföretagare. Vi måste våga dela på upphandlingarna för att småföretagare också ska kunna lägga anbud. Vi måste lära oss av historien och bli bättre.

Bifall till motionen!

Anförande nr 153

D a n i e l S o m o s (M): Jag trodde nästan att jag skulle få höra att Volvo IT brutit mot någon FN-konvention, men dit har vi inte kommit än. Jag tror tyvärr att det oppositionen efterfrågar här är en papperstiger. Om vi skrev in alla ILO:s åtta konventioner, barnkonventionen, arbetarskydd, arbetsmiljölagstiftning och allting som nämns här i upphandlingarna skulle alla våra upphandlingar överklagas, vi skulle förlora och tvingas göra om dem till enorma kostnader. Jag tror att det realistiska är att se vilka miljökrav som vi kan ställa som vi också kan följa upp så att vi vet att de faktiskt efterlevs och det inte blir en papperstiger. Det måste bli en verklig effekt och påverka leverantörerna att förändra sitt beteende. Jag tror att det är där man ska lägga tyngdpunkten. Den här typen av utopiska motioner där man vill få in varenda FN-konvention i våra upphandlingar är helt orealistisk. Det kommer aldrig att fungera i praktiken.

Anförande nr 154

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Erkänn i stället att du inte vill ha mer krav i upphandlingarna, Daniel. Du vill inte att politikerna ska ställa högre krav och lägga ribban på en högre nivå för att vi ska kunna tillgodose bättre miljökrav, bättre etiska regler och se till att våra småföretagare har en möjlighet att bli upphandlade av staden. Vi måste våga lägga upphandlingarna på en nivå som gynnar oss alla. Vi vet att det gynnar oss alla om vi inte handlar från företag som sysslar med barnarbete till

exempel. Det är då vi går mot en värld där vi kan ha upphandlingar där vi sätter regelverket och följer upp och sanktionerar om kontrollen visar att det inte fungerar.

Anförande nr 155

E w a S a m u e l s s o n (KD): Har du inte sett de förändringar som skett när det gäller upphandlingar, Karin? Det du säger att andra ställen gör är precis vad vi har gjort, inte minst inom äldreomsorgen men också i andra sammanhang. Vi talar om vad det får kosta och frågar vilken kvalitet man kan erbjuda.

Dessutom har vi förfinat kontrollerna för att kunna följa upp verksamheterna. Jag tror absolut att vi kan gå vidare med ytterligare steg, men det går inte att bara kasta ur sig miljöskäl, sociala skäl och så vidare. Vi måste vara otroligt tydliga och gå framåt i små steg. Det är inte, som du verkar tro, att vi inte har kommit någon bit på vägen när det gäller upphandlingar. Och vi har förfinat kontrollen. Tro inte att politiker inte vågar ta ansvar och gå steg för steg framåt när det gäller upphandlingar! Det har vi redan gjort, och jag tror att vi kan förfina det ytterligare.

Anförande nr 156

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det vore trevlig, Ewa, om det du säger skulle framgå i svaret från borgarrådet. Det framgår inte i svaret att ni på något sätt har tagit till er motionärens synpunkter. Det är snarare tvärtom så att ni har avslagit den här motionen väldigt drastiskt.

Jag måste skicka med dig, Ewa, att jag inte delar din uppfattning om allt. Ni vågar inte gå framåt. Ni vågar inte ställa ytterligare krav i upphandlingsprocessen. Vi måste våga sätta ned foten och säga att det här inte är okej. Det är inte okej att vi inte ställer hårdare miljökrav och ställer upp hårdare etiska regler. Vi vet att företag kan leva upp till detta. I dag slår vi ut seriösa företag med våra upphandlingsregler.

Anförande nr 157

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag trodde inte att jag skulle säga att jag tycker att Ann-Margarethe Livh har väckt en seriös motion även om jag inte delar hennes syn på hur man ska genomföra de här sakerna, Karin Wanngård. Du börjar tala om gamla upphandlingar i ett system som det var väldigt länge sedan man använde, vilket Ewa också hänvisade till. Du talar om att vi politiker har varit för fega. Det viktiga i vilken upphandling det än handlar om är att vi nogsamt läser upphandlingsunderlagen när vi beslutar om dem. Där har vi ett jättestort ansvar. Det är viktigt att man får utbildning i nämnderna. Det är där det ligger.

Jag har varit med om så många gula ärenden i så många nämnder. Det är sällan jag har sett att dina kompisar i ditt parti har haft sådana här detaljerade synpunkter. Jag har aldrig hört att någon har frågat efter en sak som fattas, utan då har det hetat att det har varit så himla dåligt med den här upphandlingen för detta ska inte konkurrensutsättas. Och har det varit något man brukar upphandla har det bara gått igenom. Jag skulle nog vilja säga att ni har en läxa att göra.

Anförande nr 158

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag började med att prata om vi politiker har ett ansvar i upphandlingsfrågor. Du får jättegärna, i din majoritetsposition, skylla på att Socialdemokraterna inte har tagit ansvar. Vi har inte makten. Jag är lika upprörd som du över detta uppenbarligen. Vi har inte makten att besluta. Våra förslag blir nedröstade. Det är så läget är i den här salen tyvärr. Jag tycker det är synd. Men om det vore så att man ville ta till sig det som motionären pratar om borde man i synpunkterna på motionen visa att man tar till sig att det finns problem med upphandlingarna i dag. Det finns goda exempel, men det finns alltför många dåliga exempel också. Det måste vi politiker ta till oss.

Anförande nr 159

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): De sakfrågor som tas upp i den här motionen kan man faktiskt inte vara emot. Frågan är på vilket sätt man bäst kan lösa detta. Man måste lägga tyngdpunkten på olika saker beroende på vilken upphandling det är. Det vore bra om det vore så enkelt att man kunde besluta om en sådan här kod och alla problem därmed var ur världen i Stockholms kommun, men så ser det inte ut. Man måste kunna följa upp det här, som Daniel sade. Och man går hela tiden vidare och försöker se hur man kan göra det bättre.

Jag vill också hävda att alla vi som sitter i nämnderna har ett jättestort ansvar. Även om man är i opposition kan man ha synpunkter. Det är väldigt sällan det finns en reservation när det gäller de här gula ärendena där man frågar efter de här sakerna eller har noterat att de inte finns med. Det försöker vi jobba efter. Man måste lusläsa de här sakerna. Det är vi som beslutar om upphandlingsunderlagen. De saker som Ann-Margarethe Livh tar upp här är sådant som är grundläggande och som borde gälla för alla, men de berör olika upphandlingar olika mycket. Det beror på om man upphandlar utomlands ifrån eller i närmiljön. Det är kanske inte så stor risk för barnarbete i Sverige. Det är olika saker man måste kontrollera. Man måste lägga tyngdpunkten på olika saker. Därför måste det vara olika upphandlingsunderlag, men det betyder inte att vi inte tycker att de här frågorna är viktiga. Man går också vidare hela tiden. Vi tittar också på de här frågorna.

Anförande nr 160

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker den här debatten blir väldigt lik många andra debatter vi har haft, till exempel om romers rättigheter och diskriminering. Då säger ni på den här sidan att det är jättebra och att det är viktiga frågor. Ni håller med och säger att det är så viktigt vi lyfter upp de här frågorna, men de är omöjliga att göra någonting åt. Det blir alltid svaret. Jag har aldrig någonsin sagt att det här är lätt. Det är inte lätt. Det är jättesvårt. Men vi kan till exempel börja med att skaffa oss en överblick över hur vi upphandlar. Det vet vi inte eftersom varje enskild enhet upphandlar själv.

Det är inte något försvar att man inte kan kontrollera om varenda liten skruv i en miljöbil har kommit till på rätt sätt. Det här är svåra frågor, men Stockholms stad har bannat mig ett ansvar som en stor upphandlare att se till att vi försöker införa de här

koderna. Vi kommer att misslyckas ibland. Vi kommer inte att nå 100 procent, men det är vårt ansvar att se till att vi lever upp till de mänskliga rättigheterna och följer FN-konventioner. Vi kan inte bara ducka så fort vi inte vet om en skruv har blivit producerad enligt alla konstens regler.

Anförande nr 161

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag hävdar envist att det vore enkelt om vi fattade ett beslut och det blev på det sättet, men du vet ju också att verkligheten inte ser ut så. Du hävdar att vi inte gör något åt detta. Du vet själv att det inte ser ut så. Det har skett framsteg hela tiden. Upphandlingar har förekommit länge. Jag kan hålla med om att det fanns mycket övrigt att önska för länge sedan, och det finns det säkert fortfarande. Vi lär oss mer hela tiden. Det viktigaste är de uppföljningar vi gör. Det handlar om de upphandlingsunderlag som vi tar fram och vilken uppföljning vi gör. Vi måste våga säga till och skriva avtalen så att vi kan bryta dem. Det är det absolut viktigaste oavsett om vi har en policy eller inte.

Anförande nr 162

A n d e r s W a l l n e r (MP): Om det vore så enkelt att vi kunde fatta ett beslut. Så tänkte man också i andra städer, och så fattade man ett beslut om en policy för upphandlingen och lyfte in mänskliga rättigheter och ILO-konventioner. Det gjorde man i Malmö, Munkfors, Lund, Örebro, Norrköping, Karlstad, Ronneby, Vänersborg, Alingsås, Gnosjö, Borås, Växjö, Kalmar, Haparanda, Ludvika, Strömstad, Avesta, Hallsberg, Linköping, Jönköping, Nässjö, Trollhättan, Piteå, Södertälje, Kumla, Lerum, Forshaga, Sigtuna, Botkyrka, Ängelholm, Söderköping, Hammarö, Mark, Uddevalla, Härryda, Boxholm, Landskrona, Gotland, Tranås, Västerås, Emmaboda, Kil, Eda, Askersund, Säffle och Göteborg. Och kan Göteborg, kan vi.

Anförande nr 163

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag tycker att det var jätteroligt att höra om alla som har beslutat om mänskliga rättigheter. Jag tycker att det skulle vara intressant att få se resultatet. Är det någon skillnad på deras upphandlingar och våra? Vet du det?

Anförande nr 164

Borgarrådet M o g e r t (S): Ordförande! Jag tror att Anders glömde Mjölby. Jag har respekt för att ni tycker att det är svårt med upphandlingar och att det är komplicerat att ställa krav, men er attityd stör mig lite. Jag ägnade fyra år i majoritet åt att jobba med hur man kunde ställa mer detaljerade krav vid upphandlingar. Det handlar om miljökrav, krav på kollektivavtalsenliga villkor, rättvisemärkning, meddelarfrihet och antidiskrimineringsklausuler. Det var ett svårt och krångligt arbete, men det gick att göra.

Men det första beslut ni fattade i den här salen efter valet var att dra ett streck över alla de här sakerna och säga att vi inte skulle hålla på med detta. Ni avskaffade allt därför att ni inte ville ställa krav. Det ledde till en tre sidor lång reservation från oss som vi har lagt fram vid ett antal upphandlingar. Den handlar om hur man borde göra saker bättre. Men man tröttnar ju när det inte finns något intresse. Sedan dess har ni inte lagt en enda dags arbete på att göra detta möjligt. Det handlar inte om huruvida det är svårt eller inte. Det handlar om att ni inte vill.

Anförande nr 165

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag undrar om du över huvud taget orkar läsa de upphandlingsunderlag som finns i de nämnder du sitter i. Jag kan tala om att inte i en enda nämnd som jag sitter i finns det ett upphandlingsunderlag där inte meddelarfrihet finns inskrivet. Man kan inte å ena sidan säga att man ska underlätta för småföretag och dela på upphandlingarna och å andra sidan ha en jättetjock regelbok. Det får inte vara för krångligt heller. Det betyder inte att man ska strunta i viktiga saker. Menar man allvar med att andra än de jättestora proffsjättarna ska kunna lägga anbud – gillar vi småskalighet – ska det inte vara för krångligt.

Anförande nr 166

D a n i e l S o m o s (M): Jag tycker att den här typen av plakatpolitik som väldigt många kommuner uppenbarligen har valt att använda sig av nästan är lite ansvarslös. Det skulle vara väldigt lätt för oss att godkänna en sådan här papperstiger och sedan gå ut i medierna och säga att nu kräver vi att alla våra leverantörer lever upp till alla mänskliga rättigheter, och sedan skulle vi kunna vara nöjda med oss själva. Men man måste tänka realistiskt. Hur ska vi följa upp det här? Hur ska det vara möjligt för till exempel småföretag att komma in i upphandlingar om de ska kunna uppvisa att de följer åtta ILO-konventioner, barnkonventionen och så vidare. Det skulle bara bli ett fåtal gigantiska företag på marknaden som över huvud taget har resurser att skriva ett upphandlingsunderlag.

Jag tycker att det är mycket viktigt att kraven för upphandlingar till stor del ligger kvar på de lokala förvaltningarna och nämnderna. Där kan man se vad som rimligt. Är det rimligt att ställa alla de här kraven om man ska ta in ett litet städbolag? Kanske inte. Det kanske är mer rimligt att ställa de här kraven i en centralupphandling där man bara har att göra med stora bolag. Jag tycker att det fortsättningsvis ska vara upp till förvaltningarna och nämnderna hur man gör. Det är att ta ansvar, och det är att se till att de krav vi ställer följs upp så att vi inte bara har en papperstiger. Vi måste veta med oss att de miljökrav vi ställer också är uppfyllda.

Anförande nr 167

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det var det vi ville höra. Du sade att det var lätt att införa de här reglerna i upphandlingen. Ni som redan håller på att testa de flesta av era ekonomiska teorier på Stockholm kan ju fortsätta att testa sådana här saker i upphandlingen. Sedan kan vi utvärdera det och se hur det har gått. Det kan inte på fullaste allvar vara så, om man nu är något så när marknadsliberal, att ett multination-

nellt eller nationellt företag som slåss om en upphandling har olika villkor i Göteborg och i Stockholm. Enligt er är det hårdare villkor i Göteborg än i Stockholm. Det borde vara så att man slåss på samma villkor på upphandlingsmarknaden Sverige åtminstone. Nu när flertalet kommuner inför sådana här upphandlingsregler borde det väl inte vara omöjligt för en storstad som Stockholm att göra detsamma.

Anförande nr 168

D a n i e l S o m o s (M): Jag är ganska övertygad om att detta är plakatpolitik från Göteborgs och de andra kommunernas sida. De har ingen möjlighet att följa upp de här kraven. De kan slå sig för bröstet och säga att de har skrivit in det här. Jag är i och för sig lite tveksam till hur de gör det i praktiken och samtidigt får sina upphandlingar att vinna laga kraft. Jag ska faktiskt besöka Göteborg. Det ska bli intressant att höra. På nyheterna i morse kunde man höra att bara det enkla kravet att djurtransporterna ska vara under åtta timmar när det gäller skolmaten har gjort att nio av tio av de upphandlingarna överklagades och man förlorade. Jag har väldigt svårt att se man skulle kunna vinna om man kräver att ett litet städföretag på Östermalm ska leva upp till barnkonventionen och att varenda borste och spade de använder ska vara producerad under åtta olika ILO-konventioner.

Anförande nr 169

J o n a s E k l u n d (MP): Daniel Somos säger att det handlar om plakatpolitik när man ställer verkliga krav, det vill säga när man har tänkt ut vilka krav man ska ställa, har kollat att de stämmer överens med gällande rätt och ställer dem konsekvent. Då är det plakatpolitik. I Stockholms stad, där det inte finns några sådana riktlinjer och där vi inte har någon regelbok, ställer många nämnder i stället krav som de bara kommer på. I socialnämnden, där det vad jag förstår inte finns någon särskild kompetens för att ställa miljökrav, har nämnden ställt kravet att leverantören ska se till att verksamheten inte har negativ påverkan på naturtillgångarna. Där kan man tala om plakatpolitik, och det är moderat plakatpolitik. Så blir det när man inte ställer relevanta och rimliga krav. Det är fullständigt omöjligt att verksamheten inte skulle ha någon påverkan på naturtillgångarna. Är det så ni vill ha det i upphandlingarna?

Anförande nr 170

D a n i e l S o m o s (M): Jag känner inte till den specifika upphandlingen. Just nu bygger vi upp en central upphandlingsfunktion inom servicenämnden. Där kan alla förvaltningar ta del av den kompetens som finns hos jurister och upphandlare så att man kan ställa relevanta miljökrav som också är hållbara i en domstol. Jag hävdar fortfarande att det viktigaste är att ställa krav som man kan följa upp och inte att ställa krav som man inte vet om de följs eller inte.

Anförande nr 171

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande, fullmäktige! Det ska bli kul att berätta för kollegerna i Göteborg att de bedriver plakatpolitik. Det kommer de att bli glada att få höra, och det gäller alla andra kommuner också som ni anklagar för det.

Jag blir väldigt illa berörd när man kallar detta en papperstiger, en bluff och så vidare. Här pratar vi faktiskt om elementära mänskliga rättigheter som ska gälla i hela världen. Det handlar om respekt för enskilda individer och respekt för barn. Jag tycker att det är cynisk att bara säga att det inte går att följa upp, att det är papperstigrar och att det är ointressant. Jag mår ganska dåligt av att höra det. Jag mår dåligt av att höra er totala brist på intresse för att försöka göra någonting åt det. Ingen har begärt att du till exempel ska ha en perfekt upphandling där du vet att varenda spik har tillverkats rätt. Jag tycker att det är förskräckligt att ni över huvud taget inte är intresserade, att ni inte försöker, att ni inte är engagerade och att ni till och med tog bort de klausuler som vi lyckades införa när vi styrde den här staden. Jag önskar verkligen att ni hade lite större ödmjukhet i den här frågan.

Anförande nr 172

D a n i e l S o m o s (M): Det är felaktigt att säga att vi inte är engagerade. Vi har en annan syn på det. Vi tror inte att det i huvudsak ska ske centralt. I servicenämnden har vi till exempel ofta diskussioner om vilka krav vi kan ställa som vi också kan följa upp. Jag tror att alla nämnder och förvaltningar har de här diskussionerna om vilka krav, som man också kan följa upp, som är relevanta för deras verksamhet. För ett litet städbolag är det kanske inte relevant att komma in med 100 sidor i ett upphandlingsärende där de prickar av alla FN-konventioner. I större fall, till exempel centralupphandlingar, är det mycket möjligt att det är ett relevant krav, men jag tror att det är mycket svårt att ha så här breda generella krav. Det kommer att leda till att det bara är ett fåtal storföretag som har möjlighet att vinna upphandlingar i den här staden om vi skulle kunna göra upphandlingar som vinner laga kraft med de här kraven.

Anförande nr 173

B e n g t S a n d b e r g (S): Ordförande, fullmäktige! Ibland häpnar jag över vem ni talar för. Under mina 30 år som yrkesverksam i olika branscher har jag säkert träffat tusentals företagare. Ingen av dem vill jobba och konkurrera i en osund konkurrenssituation. Alla tycker om och kräver att få konkurrera på lika villkor. Det gäller såväl små som stora företag. Det finns väl ingen småföretagare som skulle gilla att konkurrera i vilda västern. En småföretagare är lika angelägen om att inte bara de ekonomiska musklerna ska vara avgörande. Man ska konkurrera på lika villkor. Det är mycket anmärkningsvärt om ni tror att kravlöshet i upphandlingarna skulle vara en garanti för de är bra. Vad är det för politiskt svammel? Det har jag aldrig hört talas om.

Anförande nr 174

R e b e c c a A d a m i (MP): Detta är egentligen en kommentar. Jag vill fortsätta där Socialdemokraterna slutade. Vi har hört att det skulle vara krångligt för småföretagare att inte till exempel använda barnarbetare eller diskriminera. Jag tror inte att det är krångligt, utan det kan faktiskt skapa flera möjligheter för små företag att vara med i upphandlingar. Det skulle kanske vara svårt för Lundin Oil eller andra storföretag som inte har så bra record när det gäller just respekten för mänskliga

rättigheter. Vi i Miljöpartiet tycker att det här skulle vara ett bra sätt att stödja socialt företagande.

Anförande nr 175

Stellan Hamrin (V): Jag blir liksom Bengt oerhört förvånad över den här debatten. Jag kommer från ett seminarium i dag på förmiddagen som Institutet för Framtidsstudier hade. Där diskuterade man klimatförändringar och näringsliv bland annat. Ett oerhört tydligt krav från näringslivet var att det inte spelar så himla stor roll vad man bestämmer bara man pekar med hela handen så att de vet vad som gäller. Det var deras främsta krav. Ni säger precis det motsatta. Det är helt obegripligt för mig. Vi i Vänsterpartiet tycker att man skulle lagstifta om dessa oerhört viktiga frågor mycket oftare än man gör. Ni säger: Nej, det ska vi inte. Kunderna ska själva få bestämma. Det ska ske genom upphandling.

När vi säger att vi ska ställa krav genom upphandling säger ni att vi inte får det. Så tydliga får vi inte vara. Då har man helt missuppfattat de positiva delar som kan finnas med upphandlingar ibland.

Att vi har hamnat i den här sitsen beror ju också på anslutningen till EU, som ni tycker är så oerhört bra. Där är det helt etablerat, som ni säkert vet, att sådana här frågor avgörs genom en ständig dialog med domstolarna. Det är domstolarna som i slutändan avgör vad som är rätt eller fel. Det är inget konstigt eller skämmigt att gå till domstol på kontinenten. Man gör det för att reda ut problem. Ni säger att vi inte ska gå till domstolar därför att det är alldeles för besvärligt och kostar alldeles för mycket pengar. Men hela det här systemet bygger på att man går till domstolar. Det är tanken med hela det system som ni har skapat. Jag tycker att er logik här är oerhört märklig. Dessutom tror jag att det är så inom EU att man mycket väl kan hänvisa till FN-överenskommelser eftersom EU också kommit överens om detta. Jag tror inte att det är något som helst problem.

Det är inte den som upphandlar som ska kontrollera att företagen följer reglerna. Det trodde jag också att ni kände till. Det är tvärtom så att hela systemet bygger på att om de inte följer reglerna blir de dömda till väldigt stora skadestånd, vilket gör att leverantörerna drar sig för att inte följa reglerna. Det är oftast andra än den som upphandlar som ser till att reglerna följs. Jag tycker att er inställning är obegriplig. Jag ber verkligen att ni funderar vidare över detta. Det är en rad viktiga frågor som inte får någon lösning på det här viset eftersom ni först säger att vi ska följa ett visst system och sedan ser till att vi inte kan göra det i alla fall.

Anförande nr 176

Bengt Sandberg (S): Jag vill fylla på lite. När det är tvist om upphandlingar handlar det alltid om brister i upphandlingsunderlaget. Det är det som är grunden för ett överklagande i en upphandling. Jag har aldrig hört talas om något annat. Kan ni bevisa att jag har fel, så gör det gärna! Det vore lärorikt för mig också.

Anförande nr 177

J o n a s E k l u n d (MP): Visst är det så som Bengt säger, att det är oklarheter som leder till överprövningar av upphandlingar. Hässelby-Vällingby har i en upphandling av drift av dagverksamheter skrivit att beställaren finner det angeläget att entreprenören bemödar sig om ett miljötänkande och aktivt söker finna miljövänliga alternativ. Är det ett krav eller inte? I en annan upphandling som jag har sett står det att man i tillämpliga delar ska följa Stockholms stads miljöprogram. Är det ett krav eller inte? Sådana krav som att kräva att verksamheten inte ska ha negativ påverkan på naturtillgångarna leder till att entreprenörer överklagar, begär överprövning och säger att det är orättvist.

De som tar detta på allvar och verkligen tänker att man inte ska ha en negativ påverkan på naturtillgångarna inser att det är omöjligt. Då kan man inte lägga något anbud. De som helt enkelt struntar i kravet och lägger ett anbud i alla fall får en fördel av detta. Det är oklarheter av det här slaget och plakatpolitik i upphandlingen som verkligen ställer till det och leder till överprövningar. Tydliga, genomtänkta krav, både när det gäller sociala krav och miljökrav, leder till tydlighet och lika villkor för alla anbudsgivare. Det är precis det som det här ärendet handlar om. Det gäller att ha genomtänkta, tydliga och konsekventa krav i Stockholms stads upphandling. Det borde också högersidan ställa upp på. Det är en bra idé för alla.

Anförande nr 178

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Som jurist och gammal biståndsarbetare tycker jag att det här med mänskliga rättigheter och sådant är en vansinnigt intressant fråga. Vill du påstå att det Ann-Margarethe Livh skriver i sin motion skulle göra upphandlingarna tydligare, mer transparenta och bättre? Menar du det på fullt allvar? Det vill jag ha svar på. Det är det vi pratar om i dag, till exempel att leverantören ska respektera de mänskliga rättigheterna enligt FN:s definition. Skulle det göra det tydligare?

Anförande nr 179

J o n a s E k l u n d (MP): Jag menar att vi ska ställa tydliga sociala krav och miljökrav. Då kan man inte formulera det exakt så som du säger, utan man måste översätta det till mer preciserade krav. Då skulle man naturligtvis ha mer preciserade krav i en sådan här kod för upphandling i Stockholms stad. Det skulle man få utveckla. Jag tror inte att Ann-Margrethe Livh har tänkt att det finns en färdig kod för upphandling i hennes motion. Det är naturligtvis någonting som måste utvecklas inom Stockholms stad och som vi sedan ska fatta beslut om här i fullmäktige. Men den borgerliga sidan säger att vi över huvud taget inte ska ha någon styrning av detta. Vi ska fatta beslut om färdiga förslag på gula papper som vi får ut med någon veckas varsel. Det är verkligen inte en seriös metod för politisk styrning.

Anförande nr 180

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara göra ett förtydligande. Jag skriver faktiskt inte lagtexter i en motion. Om man har ett

förslag i en motion förutsätter man att det översätts till lagtexter när man skriver det slutgiltiga upphandlingsunderlaget. Jag har aldrig sett någon tidigare motion som har innehållit lagtexter, och jag trodde inte heller att jag behövde formulera det. Det viktiga är vad man vill, vilka krav man vill ska finnas med i ett upphandlingsunderlag och hur det ska följas upp. En seriös kommun kan se till att så sker. Så enkelt var det med det.

Anförande nr 181

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Nej, nu försöker du slingra dig. Så är det inte. Det är inte det du säger. Du säger att det ska vara på vissa specifika områden, och du räknar upp dem. Det är precis detta det handlar om i dag. Man kan inte uttrycka sig så extremt svepande du gör, och som även några andra har gjort här i talarstolen, för då tar man inte detta seriöst. Om man vill ta det seriöst försöker man vara väldigt precis i sina anbud, och det försöker vi vara. Det är det vi försöker peka på. Ni är inte mer seriösa. Ni är oseriösa i detta. Det vill jag hävda. Det var därför jag gick upp i talarstolen. Jag kände att det inte längre höll sig riktigt på banan.

Anförande nr 182

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag tycker att du kör av banan riktigt ordentligt. I den här motionen hänvisas till olika FN-dokument med olika lagtexter som man sedan översätter till vad som gäller i Stockholms stad. Det är supertydligt och håller sig på en väldigt strikt bana till skillnad från ni vad gör.

Anförande nr 183

Borgarrådet M o g e r t (S): Du får skylla dig själv. Jag triggas när du säger seriöst. Jag blir så glad när någon på er sida vill vara en gnutta seriös. Låt oss sätta i gång ett seriöst arbete med detta! Om det är så som ni säger, att ni vill det här men tycker att det är svårt, så låt oss sätta i gång på allvar! Ni har hittills inte lagt en enda dag, inte en enda arbetstimme, på att försöka ställa den här typen eller andra typer av seriösa krav vid upphandlingar. Bjud in till en arbetsgrupp så kan vi träffas och lösa problem gemensamt om ni tycker det är svårt!

Anförande nr 184

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Jag trodde i min enfald att vi befann oss i en politisk församling och inte i en juridisk klass där vi ska diskutera diverse juridiska frågor. Om ni är medvetna om de problem som de facto existerar och som vi pekar på i vår motion undrar jag hur ni vill lösa dem. Har ni något förslag på hur ni vill lösa dem? Ni kan inte bara åberopa att det är väldigt svårt.

Daniel Somos har inte gjort sig känd för att värna om arbetstagarorganisationernas krav på rättigheter, inte heller miljön och inte heller en antidiskrimineringsklausul, vilket vi lyckades genomföra i den här staden. Att han har gått upp i den här debatten väldigt många gånger – han har tre haft inlägg vad jag förstår – är ganska symtomatiskt egentligen. Dessutom sitter han som ordförande eller som ledamot –

förlåt min okunnighet om dina uppdrag. Att hans nämnd ska förse övriga bolag och förvaltningar med kompetens är skrämmande.

Anförande nr 185

S t i n a B e n g t s s o n (C): Nu börjar jag faktiskt bli lite trött på det här. Vänstersidan får det här att låta som om vi inte kan och inte bryr oss om de mänskliga rättigheterna. Jag kan meddela dig att i helgen fattade centerstämman beslut om, efter en motion från mig, att vi vill att de fyra huvudprinciperna i FN:s konvention om barnens rättigheter, barnkonventionen, såsom de uttrycks i artiklarna 2, 3, 6 och 12 förs in i rättighetskatalogen i regeringsformens kap. 2. Gjorde ni det när ni hjälpte S att leda Sverige?

Anförande nr 186

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Ni har en alldeles utmärkt chans att tillämpa det som du var med och beslutade om på Centerpartiets stämma i just det här ärendet. Varför har ni inte gjort det? Om det inte bara är läpparnas bekännelse måste ni agera i praktiken också.

Anförande nr 187

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Vi som läser våra upphandlingar vet att vi ställer olika krav i dem. Vi ställer antidiskrimineringskrav, vi ställer miljökrav och vi ställer krav på många saker i våra upphandlingar. Om man läser våra upphandlingar vet man att det ställs oerhört många ganska tydliga krav. Att komma och säga att hela FN:s deklaration om mänskliga rättigheter – Europakonventionen och ILO:s åtta kärnkonventioner borde också vara tillämplig – ska synas i varenda upphandling vi gör är inte riktigt seriöst, för då kommer vi aldrig att kunna utvärdera vad vi gör.

Vi måste vara mycket tydligare och vinnlägga oss mycket mer om vad vi skriver i våra anbudsunderlag. Om ni i stället för att hålla på och reservera er mot varenda upphandling för några petimätersynpunkter läste dem och kom med riktiga synpunkter på vad våra upphandlingar innebar kanske vi skulle komma en bit framåt. Läs dem nästa gång i stället för att lägga fram den här standardformuleringen som du gör så fort vi upphandlar någonting!

Anförande nr 188

M e h d i O g u z s o y (V): Tyvärr stämmer inte det du säger, Madeleine. Du och jag har suttit i idrottsnämnden tillsammans. När vi har behandlat upphandlingsärenden har vi, Socialdemokraterna och Miljöpartiet lagt fram gemensamma förslag till beslut som alltid har blivit nedröstade. Varför?

Anförande nr 189

D a n i e l S o m o s (M): Först måste jag säga att jag är väldigt imponerad av hur noga du följer min politiska karriär. Jag tackar så mycket för det. Låt mig klargöra

mina politiska uppdrag. Jag sitter som ordförande i serviceförvaltningen som både ansvarar för centralupphandlingar i staden och Volvo IT. Jag vet inte om det är ett uttryck för hur mycket oppositionen egentligen bryr sig om dessa frågor, men det finns bara en ledamot från oppositionen som sitter i kommunfullmäktige. Alla andra sitter utanför kommunfullmäktige. Om detta var en så högt prioriterad fråga och inte bara plakatpolitik kanske man skulle ha placerat lite fler ledamöter där.

Anförande nr 190

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Det är sorgligt att Daniel Somos i egenskap av representant för borgerligheten i den här församlingen och för det här ärendet sågar ett antal kommuner som har just de här kriterierna vid sina upphandlingar. Det är väldigt sorgligt, tycker jag.

§ 23 Motion om uppförande av en vattenorgel i Stockholm (utl. 2011:85)

Anförande nr 191

S t e f a n N i l s s o n (MP): Vi i Miljöpartiet tycker att det är en väldigt bra idé att ha en vattenorgel i Stockholm. Generellt kan vattenkonstverk vara ett väldigt vackert sätt att skapa en mer levande vattenmiljö. Vi tycker att det är glädjande att borgarrådet är så pass positivt till det här, och förhoppningsvis får vi se en vattenorgel i Stockholm inom en snar framtid.

Anförande nr 192

S t e l l a n H a m r i n (V): Liksom i fallet med Tomas Rudins motion för någon timme sedan blir jag lite ledsen över att man är så avslagen i sina svar på idéer, antingen de är stora eller små, som man ändå någonstans tycker är ganska bra.

Här är det ett ganska avmätt svar. Jag tycker att det här är en jättekul idé. Det är ingen fruktansvärt viktig fråga, och det är ingenting som påverkar stadens politik, men visst vore det jätteskoj med en vattenorgel i Stockholm. Kunde ni inte ha uttryckt det lite tydligare än alla de gråtoniga svar ni har gett här? Det vore jättekul att placera den vid Slussen så löses det där 1-procentsmålet som jag aldrig riktigt förstod vad det hade med saken att göra egentligen. Vi kan väl satsa de pengar vi anser viktiga på det vi vill bygga i staden, men om nu de pengarna är ett problem: Bygg den vid Slussen! Det kommer att kosta 16 miljarder när det är slutbetalt, så där finns jättemycket pengar att hämta.

Dessutom skulle man kunna utnyttja det här med vattenståndsskillnader åt det ena eller andra hållet och lägga en liten bordunstämma med vattnet som rinner. Det kunde vara moll när det rinner in och dur när det rinner ut, om man nu vill det. Man skulle kunna göra något jättekul av detta. Stöd det, tycker jag!

Anförande nr 193

E l i a s G r a n q v i s t (M): Ordförande, fullmäktige! Det här är faktiskt en ganska fin idé. Det tyckte jag redan förra perioden när jag satt i kulturnämnden och vi hade ärendet uppe där. Det sägs i motionen att det är en unik sak för den här staden i Kroatien, men man har sådant här också i England och Kalifornien till exempel.

Man kan däremot fundera på om det här passar i Stockholm. Vi har is på vintern. Vi har en stad med inlandsvatten. Har vi verkligen riktigt så många vågor att det kan generera ljud i en sådan här orgel? Som också påpekas i handlingarna kan ljudet eventuellt vara störande, så man får också tänka på var man ska lägga den här orgeln, om man ska ha en sådan.

1-procentsmålet är någonting vi har haft länge i vår stad, och i ett byggprojekt kan man mycket väl tänka sig att man har en sådan här vattenorgel. Men det är kanske

lite mycket att ta det här i fullmäktige bara som en enskild fråga, och det är därför vi har kommit fram till att frågan besvaras – alltså inte ja eller nej, utan den besvaras.

Man kan också fundera på om det är en politisk uppgift att bestämma hur 1-procentsmålet ska uppfyllas i varje enskilt fall. Det kanske ska vara upp till den som utformar själva bygget i fråga att komma med ett sådant här förslag. Men förslaget är roligt, tycker jag.

Anförande nr 194

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Vi gillar ju vatten, och det gör vi även i det här svaret. Det här är ett väldigt positivt svar. Vi säger egentligen att det är en bra idé med en vattenorgel. Jag vill dock att ni läser några av synpunkterna i tjänsteutlåtandet; det är inte så där busenkelt att göra det här. Till exempel är det, precis som Elias sade, problem på vintern hur man ska göra med den här vattenorgeln och också med buller.

Det här är därför egentligen så långt man kan komma när man ska ta en konstnärlig utsmyckning i fullmäktige. Vi ska nämligen också vara väldigt noga med att vi från fullmäktige inte ska ha precisa åsikter om hur vår konstnärliga utsmyckning ser ut utan bara säga att det här skulle kunna vara en bra idé. Det vet jag nu att Stockholm Konst vet att vi tycker, så låt oss hoppas att det kommer en liten vattenorgel så småningom, eller kanske till och med en stor.

§ 24 Motion om en fullmäktigeberedning som granskar stadens arbete med mänskliga rättigheter (utl. 2011:86)

Anförande nr 195

A n d e r s W a l l n e r (MP): Stockholm ska ha som målsättning att vara en av de allra mest öppna städerna i världen. Det är en målsättning som jag vet att alla i den här salen delar. Det är ett arbete som förpliktigar till många olika sorters arbete. Man kan bryta ned det på väldigt många olika grunder och områden: Vi ska inte ha några hatbrott i den här staden. Man ska bli lika bra bemött oavsett vem man är när man uppsöker stadens service, och vi skulle ha varit en tillgänglig stad 2010.

Den här motionen väcker frågan om det räcker att säga att alla ska tänka på det här i sin verksamhet. Oavsett vilken nämnd, bolag eller verksamhet man arbetar med ska det här vara ett perspektiv man har med sig.

Miljöpartiet tycker inte att det räcker. På föräldrakooperativet där min son går hjälper vi till med lite matlagning och städning och sådana saker. Då skulle man kunna hoppas att genom att gemensamt bestämma på ett möte att nu ska alla tänka på det här med att städa upp i köket efter sig och tänka på att det här är bra att ha i åtanke när man städar så blir det helt automatiskt så att alla gör det när man har sin städ- eller matdag. Men så funkar det inte riktigt.

Det funkar inte heller i politiken att när vi har en budgetprocess så gör alla nämnder sin egen budgetprocess och så skickar man in den och så blir det en bra budget. Det krävs en samordning och något slags beredning och arbete för att hålla ihop stadens arbete, oavsett vilket område vi pratar om, och vi tycker att det är hög tid att den synen på beredning och samordning även gäller på området lika rättigheter.

För oss i Miljöpartiet är det inte jätteviktigt att det just ska vara en beredning som har den här funktionen. Det Miljöpartiet vill är att man har en central funktion i staden som leder arbetet med lika rättigheter. Vi tycker att det är beklagligt att Stockholm inte har det, och vi skulle vilja ha en funktion som dels kan granska stadens arbete och se till att de likabehandlingsplaner och policier på området följs upp vad de får för effekter, dels att den här funktionen ska kunna initiera åtgärder, se på utvecklingen i staden och ta intryck av den rapportering som sker från Brottsförebyggande rådet och andra instanser där man kan se en utveckling som vi inte vill ha i Stockholm och vad vi då kan göra åt det.

Funktionen ska kunna initiera utbildningsinsatser när det är behjälpligt. Framför allt tycker jag att det viktiga med en sådan här funktion är att kunna ge stöd till de verksamheter i Stockholm som vill arbeta med de här frågorna, till de skolor, förskolor, fritidsgårdar och arbetsplatser som skulle vilja ta fler steg: Hur kan man göra för att arbeta mer med frågor om lika rättigheter? Hur kan vi jobba i vårt lilla perspektiv med dessa frågor? Man ska ha någonstans i staden att vända sig för att sprida de goda exemplen och bli inspirerad av andra skolor och andra instanser som gör ett gott arbete. Var ska de vända sig i dag?

Det är vår fråga, och det är därför vi skulle vilja ha en sådan funktion i staden.

Anförande nr 196

E w a S a m u e l s s o n (KD): Även i den här motionen diskuterar vi uppföljning.

Jag tänkte bara fråga Anders Wallner: Vet du vad Livsmedelsverket säger om att ni föräldrar lagar mat på ditt barns dagis?

Anförande nr 197

A n d e r s W a l l n e r (MP): Jag tycker att det är väldigt tråkigt när politiker inte håller sig till sakfrågor, och det tror jag är en åsikt som jag delar med väldigt många stockholmare.

Anförande nr 198

K a r i n R å g s j ö (V): Fullmäktige, ledamöter! Man häpnar. En sådan här kväll saknar jag Paul Lappalainen. Efter Ann-Margarethes väldigt bra motion hade hans absoluta intresse för de mänskliga rättigheterna och diskriminering behövts. Det blåser iskallt här i kväll. Jag gillar det inte, och jag är förvånad.

”Det är lokalt, nära hemmet ... där människor söker lika rättvisa, lika möjligheter och lika värdighet utan diskriminering. Om inte dessa rättigheter har en betydelse där, har dessa ingen större mening någon annanstans.”

Vem skrev detta? Var det Che Guevara? Nej, det var Eleanor Roosevelt som skrev det. Hon satt i FN:s kommitté för de mänskliga rättigheterna.

Tittar man över Sverige kan man se att den funktion som Paul Lappalainen pratar om, det vill säga den här möjligheten att få koll på läget, den har inte vi i den här staden. Skulle man kunna göra som i Göteborg? Det är inte bara IT Volvo som ligger där, utan man är ganska klok i Göteborg när det gäller de här frågorna. Man har tagit fram ett reglemente för stadsdelsnämnderna 2011: ”Nämnderna skall arbeta efter likabehandlingsprincipen. Olikheter i medborgarnas grundförutsättningar kräver ett ständigt utvecklingsarbete mot diskriminering och för att säkerställa jämställd och likvärdig service och tjänster till invånarna.”

Hur svårt kan det vara? Skulle inte vi kunna fixa det här på central nivå? Behövs det ingen central funktion som tittar lite på de mänskliga rättigheterna, på diskrimineringen, på jämställdhet, tillgänglighet och barnperspektivet? Skulle inte vi behöva det i den här staden? Jag tror det. Är inte vi Sveriges största stad med de största möjligheterna att kunna arbeta på det här sättet? Det trodde jag, men tydligen är det inte så.

Vi behöver resurser för att kunna arbeta med detta centralt på ett bra sätt och för att kunna lyfta upp frågorna tillsammans. Vi behöver helt enkelt ett bättre styrsystem för

att kunna följa upp de här frågorna. Det behöver inte vara så svårt. En studieresa till Göteborg kanske inte skulle vara helt fel.

Jag vill yrka bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 199

J o h a n n a S j ö (M): Det är väldigt spännande att höra oppositionen här i kväll. Det känns som om ni har missat att vi har lagar, förordningar, regler och reglementen där vi slår fast att mänskliga rättigheter är någonting fint och självklart i det här landet.

Frågan i motionen handlar väl mest om ifall det är viktigast att skilja ut eller viktigast att mainstreama. Det kanske är en smaksak. Jag tycker att mänskliga rättigheter och arbetet med att förverkliga dessa är större än att de ska stoppas in i *en* nämnd eller *en* beredning. I stället ska de finnas med som en röd tråd genom stadens hela system.

Arbetet bedrivs redan i staden och följs upp genom kommunstyrelsen. Det följs upp genom stadens revisorer. Vi har det integrerade ledningssystemet, ILS. Det är klart att det går att utveckla, fördjupa och skapa mervärden i detta, men någonstans handlar det om ifall det ska vara en särskild fråga satt lite på undantag, lite vid sidan om någonting som bara vissa ägnar sig åt eller om det vara någonting som genomsyrar hela verksamheten. Jag tycker att det ska vara någonting som genomsyrar hela verksamheten.

Det tycker för övrigt också kommunallagen där det redan står att kommuner och landsting ska behandla medborgarna lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. Det är viktigt att vi bottnar i den lagstiftning som faktiskt finns och sedan skapar uppföljningsmekanismer som går genom hela organisationen och inte bara skummar på ytan.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 200

K a r i n R å g s j ö (V): Johanna, behöver man inte samla de här kompetenserna någonstans för att jobba mainstream? Hur ska man kunna föra ihop dem när det gäller bolag, styrelser, nämnder och så vidare? Det är en gigantisk samling. Hur ska du kunna styra med de instrument du har nu för att kunna säkerställa arbetet? Det har jag väldigt svårt att förstå. Ni brukar tala emot stadsdelsnämnderna för att det blir för spritt och spretigt, men den här frågan riskerar att spreta åt alla håll. Om man nu vill arbeta med helheten, vore det då inte bättre att lägga resurser centralt för att kunna följa det arbetet?

Anförande nr 201

J o h a n n a S j ö (M): Det är bara det att det inte är en fråga. Det här handlar ju om skola, om äldreomsorg, om barnomsorg, ja, om allt vi gör. Det handlar om

upphandlingar; det har vi precis talat om. Det handlar om precis allt. Allting som har med människor att göra handlar också om mänskliga rättigheter. Det går inte att bryta ut och ha som en enskild liten seminarieövning. Det här måste finnas med grundmurt i allting.

Vi har ILS, vi har revisorer, vi har kommunstyrelsen och vi har motionsmöjligheter. Jag är den första att erkänna att det självklart kan bli bättre, men jag tror inte att lyfta ut det och behandla det som en enskild fråga vid sidan om är något som kommer ned till brukarna och medborgarna på golvet.

Anförande nr 202

A n d e r s W a l l n e r (MP): Ingen har heller föreslagit att vi ska lyfta ut frågan och att det inte längre ska finnas några krav på att man ute i kommunens verksamheter ska arbeta med de här frågorna – tvärtom!

Det Paul Lappalainen föreslår i motionen är att det ska finnas en funktion i staden som följer upp att detta också händer – att ingen ska slippa undan och tänka att nämen, vi har inte prioriterat det perspektivet eller att det inte är något som känns som att det ligger i vår verksamhet. Det handlar om en funktion som kan ligga på och följa upp utvecklingen i staden och se vilka som behöver bli bättre för att vi ska kunna bli Sveriges största och en av världens mest öppna städer. Det kommer inte att hända av sig självt om man inte har en styrning och ett ledarskap i den frågan.

Anförande nr 203

J o h a n n a S j ö (M): Ni vill ha någon som reviderar stadens verksamhet, någon som följer upp och ser om staden sköter sina åtaganden. Men den funktionen finns och heter revisor. Vi kan säkert uppmärksamma revisorerna på att det här är ett område de borde titta på, men det här är inte blanka papper och outforskad mark. Att staden uppfyller sina förpliktelser är någonting som revisorerna ska granska, och det gäller det här området likaväl som alla andra områden.

Anförande nr 204

A w a d H e r s i (MP): Det verkar inte finnas någon brist på ställningstaganden i den här frågan, men när det gäller aktiva åtaganden finns det väldigt stora brister. Vad motionen handlar om är att Stockholms stad som är en viktig aktör ska kunna följa upp de policier och riktlinjer som man beslutar om. Hur ska man veta vad som händer med alla de dokument som Stockholms kommunfullmäktige tar beslut om? Det verkar som om man inte vill veta det. Det verkar som om man bara vill tuta och köra. Man föreslår här att man inrättar en central funktion som har till uppgift att samla in data, skapa medvetenhet och på så sätt ge möjlighet att fatta viktiga beslut.

I dag vet vi att diskriminering förekommer på alla arenor i Stockholm. Vi vet att Stockholms stad i många förvaltningar och nämnder har blivit fällda, men det är ingen som kan säga hur stort problemet är. Jag tänkte faktiskt informera majoriteten om någon annan som har försökt se hur det ser ut, nämligen organisationen Centrum

mot rasism. De har sammanställt alla anmälningar som har kommit till DO. De har sammanställt alla anmälda brott som Brottsförebyggande rådet har sammanställt. De har kommit fram till att det förekommer brister i väldigt många av Stockholms förvaltningar. Det är de bristerna som man vill att man ska kunna sammanställa genom att ha en sådan central funktion, men det vill ni inte. Jag vill säga att genom att ni inte vill det så sviker ni alla minoriteter här i staden som är drabbade av osynliggörande och det kränkande av mänskliga rättigheter som förekommer i staden.

Jag vill också referera till Delegationen för mänskliga rättigheter som har påpekat att Sverige fortfarande saknar en nationell institution för mänskliga rättigheter, ackrediterad av Internationella samordningskommittén. Något motsvarande skulle man kunna ha kommunalt. Just därför vill jag yrka bifall till Miljöpartiets förslag i kommunstyrelsen!

Anförande nr 205

J o h a n n a S j ö (M): Det är väldigt spännande att höra att den här organisationen som bryr sig om glassar och deras namn har så väldigt mycket synpunkter på oss i Stockholm. Det är helt okej. Vi har det integrerade ledningssystemet, vi har uppföljningar. Det här är kanske någonting vi borde plocka in i KL:s indikatorer som ett utvecklingsområde, men man kan inte säga att vi inte har någon uppföljning.

Vi har ett demokratiskt styrelseskick. Vi kan prata om frågorna här. Vi har revisorer, vilket jag vill understryka. De ska titta på hur staden har uppfört sig och skött sig. Jag blir väldigt förbryllad över bristen på tillit till våra revisorer. Har ni sett en del av dessa rapporter? De är ganska kritiska mot Stockholm. De är inte alltid särskilt positiva till den styrande majoriteten– tvärtom. De är ganska sakliga och ganska hårt granskande. Emellanåt skulle jag kanske till och med säga att de är lite väl hårt granskande. Vi har granskningsmodeller.

Anförande nr 206

A w a d H e r s i (MP): Revisorer i all ära, men om du som folkvald inte sätter upp mål för vad som är acceptabelt för våra verksamheter vad gäller att måna om mänskliga rättigheter, hur ska revisorerna kunna granska det? Du har inte satt upp något mål. Du vet inte hur tillståndet för mänskliga rättigheter är i staden. De kan inte granska det, för du har inte gett styrningsmöjligheterna.

Sedan är det också så att här krävs det att man berättar vad man vill. Man kan inte bara säga: Okej, vi låtsas som att det regnar, och vi behöver inte göra något. Det är precis det ni säger, för ni kommer inte med egna förslag. Ni säger att det är bra som det är.

Anförande nr 207

S a l a r R a s h i d (S): Det är en spännande debatt! Jag förstår faktiskt inte vad problemet är med att föra in dessa krav på mänskliga och universella rättigheter som egentligen inte är så svåra att få en uppföljning av. Jag tror också att det bevisar en seriositet gällande vad vi tycker om dessa universella rättigheter. Jag tycker att Awad var inne på väldigt viktiga frågor om diskriminering som är väldigt svårt att följa upp, för många invånare här i Stockholm bedöms inte alltid lika. Ska vi på något sätt också ta dessa stockholmare på allvar måste vi verkligen på något sätt få hårdare krav när det kommer till upphandling och allt annat.

Med dessa svar vill jag yrka bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 208

J a c k i e N y l a n d e r (V): Fullmäktige, ordförande, ledamöter! Vi har en känd bekant till er som heter Maria Larsson, och då pratar vi om de här barnen som har farit illa i Sverige från perioden 1920 till 1980. Det rör sig, vad jag förstår, om hundratals barn som står i begrepp att få ersättning på grund av att de inte har fått åtnjuta mänskliga rättigheter. De har blivit mobbade och åsidosatta. Tror ni att det har slutat? Det kommer säkerligen att vara så att det finns folk som behöver bevaka de här frågorna, och jag tycker att vi ska till oss det. Det är ingen skillnad på om man är miljöpartist, centerpartist, moderat eller vad man nu är. Jag tror att alla som sitter i den här församlingen är intresserade av mänskliga rättigheter och av att folk ska kunna åtnjuta dem, så det är inte där frågan ligger.

Därför tycker jag att ni kan hänga på den här motionen. Här har ni er chans!

Anförande nr 209

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande, ledamöter! Det här är en väldigt intressant kväll, för det finns uppenbart en skiljelinje som jag inte riktigt trodde fanns när vi diskuterar de här frågorna, och det är lite sorgligt.

Ni vill vara moderna, inte sant. Piffiga och moderna och borgerliga. Men en modern stad jobbar väl aktivt och systematiskt mot diskriminering? En modern stad jobbar väl systematiskt med barnperspektivet? Läger man då ut det på 14 stadsdelar, bolag och lite annat smått och gott blir det väldigt svårt att arbeta systematiskt med det. Johanna Sjö, har du någon universell metod för hur man kan jobba med de här frågorna och komma framåt, för vi gör ju inte det. Om du är på Jobbtorg i dag, om du är arbetslös och går in på Kista jobbtorg du får kanske en helt annan uppställning än om du går på Farsta jobbtorg eller vice versa. Hur följer vi upp det här? Gör vi det?

Hur följer vi upp att eleverna i skolorna får likvärdig utbildning? Hur följer man upp allt detta som gör att en stad kan falla isär? Det här är viktiga frågor. Hur ser man till att de mänskliga rättigheterna upprätthålls i det lilla Stockholm? Kan vi inte bättre?

Anförande nr 210

J o h a n n a S j ö (M): Jag tycker att det är lite intressant att ni tar till brösttoner och frågar om det inte är viktigt med mänskliga rättigheter. Det är klart att det är viktigt med mänskliga rättigheter! Det är väl helt självklart. Vi kan ha väldigt mycket olika åsikter om olika frågor, men det är väl klart att jag respekterar att ni på er sida säkerligen alla brinner för mänskliga rättigheter och drivs av en längtan och en övertygelse att göra Stockholm till en bättre stad. Sedan tycker jag att ni har fel, men jag kan ändå respektera ert engagemang.

Därför blir jag lite ledsen när jag hör att det verkar som att ni tror att vi avslår den här motionen för att vi är helt ointresserade av mänskliga rättigheter. Så är det inte, och det tror jag egentligen inte att ni tror själva heller. Det är bara det att vi tror på att ha det här som en röd tråd genom allt arbete. Vi tror att det var bra att centralisera skolan för att kunna ha en överblick där. Men det var ni emot, för då ville ni ha det utplottat på stadsdelsnämnder. Däremot finns det saker som är ute på stadsdelsnämnderna. Nu verkar det som att du är emot stadsdelsnämnder, för det är väldigt svårt att få en överblick och en likabehandling av alla kommunmedborgare.

Vi har valt en annan modell.

Anförande nr 211

K a r i n R å g s j ö (V): En annan modell? De här frågorna är ju bortplockade! Är det er modell, Johanna? Var bedrivs arbetet med de här frågorna någonstans? Vi har nu suttit här i två timmar och lyssnat på debatten, och vi har lite svårt att se den röda tråden. Det verkar väldigt svårt att få till det. Det handlar om att få till något slags funktionalitet i alla de här frågorna. Antingen jobbar man med den aktivt och har något slags uppföljning som är systematisk eller så pratar man om dem, någon gång.

De här frågorna följs inte upp systematiskt. Johanna Sjö pratade om revisor, revision och så vidare. Ja, jag läser alltid revisorsrapporter. Där hittar man trista eller bra saker. Men det är inte alls samma sak som att följa upp stadens verksamhet i den här salen. Det går inte att jämföra.

Jag förstår inte varför inte vi kan vara funktionella tillsammans kring de här frågorna.

Anförande nr 212

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Karin Rågsjö slår sig för bröstet och säger: Följer vi upp det, och följer vi upp det? Vet ni det, och vet ni det? Hur ska ni veta det om ni inte har en beredning, och förresten är det dåligt när inte allting är centraliserat. Det är jätteintressant att höra detta från en vänsterpartist.

Vi har aldrig någonsin följt upp så mycket som vi gör i dag. Ni har aldrig någonsin följt upp så mycket, med alla de indikatorer, mål och inriktningar som finns. Däremot har ni varit himla duktiga på att inrätta byråkrati, och precis allt det ni håller på med i dag och har haft uppe under kvällen handlar om att inrätta byråkrati.

Beredningar, det är sådana som inte får bestämma ett enda jota. Vi har haft en massa beredningar i den här staden som sitter och tycker till. Det leder inte till så mycket. Man ska ha tydliga mål och följa upp om man har skött sig eller ej. Det märks jättetydligt. Om man dessutom har revisorer och andra som kollar upp och om man har brukarundersökningar där man frågar vad de som verksamheten berörs av tycker – då vet man lite mer.

Anförande nr 213

K a r i n R å g s j ö (V): Stadens indikatorer tycker jag att vi gemensamt kan titta på. En del av dem är ganska urvattnade, men det kanske är en annan diskussion och en annan motion.

När det gäller systematiken behöver det inte blir någon byråkrati. I dag har vi ingen koll på de här frågorna centralt. Du kan veta att det händer saker i din stadsdelsnämnd och i de nämnder där du sitter, men det finns ingenting som knyter ihop stadens verksamhet, och det kanske man behöver göra med den här typen av frågor.

Problemet är att ni nobbar de här motionerna stenhårt – Ann-Margarethes motion, den här motionen och nästa motion. Vi vet att ni tog bort det man jobbade fram under den förra majoriteten. Men jag försöker prata utifrån nutid. Jag är inte som er, att jag befinner mig i 2004. Ni går alltid tillbaka till vad vi gjorde, men det är ganska ointressant. Det intressanta är vad vi kan göra här och nu tillsammans i de här frågorna.

Anförande nr 214

R e b e c c a A d a m i (MP): Jag tror att det krävs lite klargöranden om de mänskliga rättigheterna i den här salen. Vi hörde att mänskliga rättigheter skulle vara någon form av byråkrati, om vi skulle godkänna den här motionen, när vi egentligen bara vill implementera mänskliga rättigheter i Stockholms stad. Mänskliga rättigheter är alltså universella principer som skrevs ned i FN-deklarationen om de mänskliga rättigheterna. FN-deklarationen har sedvanerättstatus, vilket innebär att alla länder står bakom deklarationen.

Vi har även ett antal MR-konventioner som Sverige har ratificerat, vilket betyder att de är juridiskt bindande. Vi har alltså ratificerat bland annat barnkonventionen, så det här är inte, som några här sade i Alliansen, att ha erfarenhet av bistånd. Det här är inte välgörenhet utan något juridiskt bindande som vi *ska* implementera i Stockholms stad. Det är ett juridiskt åtagande.

I domstol i dag har individer rätt att överklaga till EU-domstolen om man känner sig kränkta, men politiskt ser vi här en brist på kunskap. Ni är alltså nu på väg att rösta ned ett förslag om en granskningsenhet för mänskliga rättigheter. Vi har en grundlag där det står att man ska respektera mänskliga rättigheter, och kommunen ligger närmast individen. Det handlar om individens rätt till ett hem, till arbete och till

skola, och när ni talar om att revisorer granskar så handlar det om ekonomi, inte mänskliga rättigheter.

Den här fullmäktigeberedningen skulle granska stadens arbete med mänskliga rättigheter, och jag yrkar bifall till Miljöpartiets motion.

Anförande nr 215

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det är lite intressant att Miljöpartiets Rebecca Adami undervisar alla oss andra om mänskliga rättigheter, men det var faktiskt inte det som den här motionen handlade om. Den handlade om att det skulle inrättas en fullmäktigeberedning som granskar stadens arbete med mänskliga rättigheter. Vi har inte sagt att det inte är en av de allra viktigaste sakerna som finns, men vi tror inte att en fullmäktigeberedning behövs för denna sak. Egentligen borde vi inte vara förvånade, för som sagt var, byråkrati och beredningar är en av era bästa grenar!

Anförande nr 216

R e b e c c a A d a m i (MP): Efter de inlägg ni har gjort i debatten under kvällen kände jag att det var lämpligt att ha en liten kort och snabb utbildning för er om mänskliga rättigheter, om vi nu skulle ha en sådan här granskningsenhet.

Anförande nr 217

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det här är egentligen en lite för allvarlig fråga för att vi närmast börjar skratta åt varandras inlägg. Det tycker jag inte att vi ska göra.

Jag tycker inte heller att vi ska behöva undervisa varandra i vad mänskliga rättigheter är, för vi befinner oss i kanske en av världens bäst fungerande demokratier, ett av de länder som prisas för mottagande av flyktingar. Vi arbetar allt vi kan för att vi i så stor utsträckning som det över huvud taget är möjligt ska ha samma rättigheter och skyldigheter och möjligheter.

Jag blir ändå lite förvånad när jag hör att vi inte ska utvärdera historiska fakta och saker och ting som har hänt tidigare. Det tror jag visst att vi ska göra. Vi ska lära oss av sådant som har hänt tidigare i historien för att vi ska kunna hantera framtiden bättre.

Så höga som debattens vågor går just nu i den här frågan, är det så att vi inte tillämpar mänskliga rättigheter i den här staden? Är det någon här i fullmäktigeförsamlingen som verkligen på allvar vill ställa sig i den här talarstolen och säga att nej, vi tillämpar inte mänskliga rättigheter i Stockholms stad. Jag tror inte det.

Sedan undrar jag en annan sak: Om det är så att det saknas en fullmäktigeberedning inom något område, betyder det då att det området inte finns och att det över huvud taget inte hanteras i den här staden? I så fall, om man nu ska ta vad den här motionen

innebär och hur debatten går, då är det så att om vi inte har beredningar för varje sakfråga som vi över huvud taget kan hitta av stor och viktig betydelse, då finns det inte i den här staden, och då tillämpar vi det inte. Men jag hoppas att vi är både klokare och vettigare än så än vad den här debatten hittills har visat.

Därför bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 218

K a r i n R å g s j ö (V): Björn, det bästa hade varit om man hade satt sig ned och funderat på om man kunde jobba med de här frågorna tillsammans. Det kanske inte är en beredning som är bäst. Det kanske finns någonting annat. Men ni visar kalla handen. Det är det som blir så trist. Självkligt behövs inte en beredning för varje fråga. Det gäller att få snurr på den här frågan lite bättre, titta på andra städer, titta på Göteborg eller på de andra städerna som arbetar lite mer funktionellt med de här frågorna. Det är det vi vill, inte att vi ska överbyråkratisera. Men just nu har vi faktiskt ingen koll, och vi skulle behöva ha det om vi ska vara en modern stad.

Anförande nr 219

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! När jag hör Karin Rågsjö ställa samma fråga igen innebär ju det ett svar på den frågan jag ställde, nämligen att om vi inte har en beredning, kommission, grupp eller något annat, helst på gruppledarnivå, så tillämpas inte just den frågan, den policyn eller för den delen som vi har stått bakom i många, många år i Sverige, mänskliga rättigheter, eller som vi nu snart ska införa, barnkonventionen, i svensk lag. Jag kan bara tolka det som ditt svar på min fråga.

Anförande nr 220

A w a d H e r s i (MP): Det är väl inte svårt att säga att Sverige är ett föregångsland när det gäller MR-frågor. Men vi kan inte slå oss för bröstet när vi har ca 4 500 personer som känner sig diskriminerade 2009 i Stockholm, när det är 1 500 människor i Stockholm som känner att de har blivit utsatta för hatbrott. Då kan vi inte slå oss för bröstet.

Du, Björn, som förtroendevald av Stockholms medborgare måste ta ansvaret att se till att de här människornas mänskliga rättigheter är garanterade. Så känner de det inte i dag, och de kräver att du ska införa styrmedel för att säkerställa deras rättigheter. Men det gör du inte. Du försöker bortförklara det.

Anförande nr 221

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Awads replik är ganska allvarlig. Jag tror att han menar allvar när han säger att en fullmäktigeberedning skulle råda bot på de väldigt allvarliga fakta som han tar fram, med 4 500 människor som känner sig diskriminerade och 1 500 som utsätts för hatbrott. Om du, Awad, tror att en fullmäktigeberedning skulle lösa det problemet skulle jag rösta för den med en

gång, men en fullmäktigeberedning löser inte de problemen, Awad. Det är det vi talar om här.

Anförande nr 222

J a c k i e N y l a n d e r (V): Fullmäktige, ordförande! Björn, du får stilpoäng för början på ditt inlägg. Det var mycket bra, men sedan spårade det ur igen. Ann-Katrin Åslund pratar om att vi på den här sidan är världsmästare på utredningar och liknande, men vad är det som har hänt med Upprättelseutredningen där man har intervjuat hundratals barn och människor som är vuxna i dag? Man har rivit upp djupa sår hos 400 människor. Efter att ha pratat med dem i fyra fem timmar och väckt hela deras trauma till liv säger man att de kan få tio samtal i stödterapi efter utredning. Man gör alltså en utredning och kommer fram till *nada*. *Nada!* Och då pratar Ann-Katrin Åslund om världsmästare i utredningar. Det är lite skrämmande.

Jag går tillbaka till det Björn sade: Det här är för viktigt för att bara skoja upp. *Hur*, om det är en beredning härifrån eller vem som ska göra den och hur det ska gå till vet jag inte, men någonstans tror jag att mänskliga rättigheter i alla dess olika former är något vi alla måste vara på vakt och jobba tillsammans för, och vi måste hitta forum och vägar att jobba.

Vi vet allihop att vi har hundra och åter tusentals barn som är fosterhemsplacerade i det här landet. Vi har missbrukare som far illa. Vi har handikappade som far illa. Jag kan räkna upp sådant hur länge som helst, men jag vill inte göra det. Det här vet vi allihop, och det är därför vi allihop har det här engagemanget och är här i dag, så varför kan vi inte komma överens om hur vi ska göra för att gå framåt i de här frågorna? Det är ju jätteviktiga frågor! Vi kan inte bara slå bort benen.

Jag kan inte stå här och mästra någon. Jag vill inte tala om för någon hur det är, men jag kan säga att jag i alla fall har en viss erfarenhet av det livet. Jag har liksom levt det och varit med om det. Jag hade en mamma som var tattare och växte upp med det. Jag kan det här. Jag vet vad det vill säga att bli mobbad och inte få sina rättigheter. Jag har den erfarenhet från 30 år, så jag tror att jag vet vad jag säger från den här talarstolen.

Jag behöver inte ta till några brösttoner och mästra er eller lära er, men är ni intresserade av de här frågorna kan ni gärna komma och prata med mig en kväll. Jag har 2 ½ kilo papper från Stockholms stadsarkiv som handlar om mig, så ni kan gärna få läsa om mig från tvåårsåldern fram till 30 år, hur jag har blivit misshandlad och vuxit upp i en tvättstuga. Det är okej, så ta kontakt med mig om ni är intresserade av mänskliga rättigheter!

Anförande nr 223

O r d f ö r a n d e n : Jackie, det här handlar om att tillsätta en beredning. Det handlar kanske inte om enskilda fall.

Anförande nr 224

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag respekterar dig väldigt mycket, Jackie. Det tror jag du vet. Vi har haft många diskussioner som jag tycker har lett vidare. Jag har i alla fall lärt mig en hel del. Jag tycker inte att man ska ta ifrån någon vare sig den personens erfarenheter eller unika kunskaper, inte på något sätt, men återigen: Hur ska en beredning i fullmäktige lösa de problem vi har?

Vi kan heller inte utvärdera statliga utredningar. Det är inte vad vi i fullmäktige ska göra, och därför tycker jag fortfarande att den här frågan är för stor och för viktig för att vi här ska stå och diskutera huruvida vi ska ha en beredning för det eller ej i fullmäktige. Det är skälet till att vi har skilda uppfattningar i den här sakfrågan.

Anförande nr 225

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag vill bara hänvisa till vad Karin Rågsjö sade: Det måste upp på dagordningen. Vi måste börja diskutera den här frågan på ett annat sätt än vad vi gör i dag. *Hur* vi gör det är en annan sak.

Anförande nr 226

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jackie, de frågor du tar upp är jätteviktiga frågor, men jag vill instämma med Björn: En beredning hjälper ju inte. Det är ingenting som löser några sådana frågor. När du tar upp den utredning som har varit är det inte någonting i staden vi kan ha synpunkter på. Jag tänker inte försvara det agerandet på något sätt och har inte varit inblandad. Men det är en helt annan fråga.

Att inte vilja ha en beredning betyder inte att man inte tycker att mänskliga rättigheter är en jätteviktig fråga och faktiskt också strider för den frågan i andra sammanhang. Men beredningar har vi haft många, och beredningar är inga som helst beslutande organ, utan de finns och bereder ärenden till andra sammanslutningar. Det är ingen lösning på problemet, utan vi måste finnas med överallt, för mänskliga rättigheter ska finnas i varje nämnd.

Anförande nr 227

J a c k i e N y l a n d e r (V): Det här låter som om det där inlägget tidigare i kväll, om antal skruvar i bilen som inte var okej. Alltså, någonstans måste vi sätta oss ned och börja diskutera, och jag undrar: Ni två i Folkpartiet som är uppe här och pratar om det här nu, vad har ni för åsikt om detta, och hur skulle ni vilja möta det här? Vad skulle ni vilja göra för de mänskliga rättigheterna? Det här är ett förslag som ligger, men ni sågar ju det. Kom med något eget!

§ 26 Motion om möjligheten att göra Rörstrandsgatan till en gångata (utl. 2011:88)

Anförande nr 228

M a r i a H a n n ä s (V): Den här motionen som handlar om att göra Rörstrandsgatan till en gångata tycker vi i Vänsterpartiet är väldigt bra. Vi tycker att det ska bli fler gångator. Vi har till exempel tagit upp den här saken i vårt budgetförslag som handlar om att bilfria gator ska provas, till exempel på söndagarna. I Paris har man det så, och det fungerar väldigt bra.

Det här handlar om en mer permanent lösning och varför inte just Rörstrandsgatan? Det är ett utmärkt exempel på där man faktiskt skulle kunna ha det mycket tillgängligare än vad det är i dag. I svaret står det att det skulle vara olämpligt och att det skulle bli otillgängligt och så. Men vi tycker inte det. Vi tycker tvärtom, att det här är bra för både fotgängare och cyklister. Taxibilar och färdtjänstfordon och så vidare skulle kunna åka där, men man skulle slippa bilarna som förstör på sidorna av gatan och gör att man inte kan passera, för det är ganska smala trottoarer. Det skulle också göra att uteserveringar kunde blomstra på ett mycket bättre sätt.

Det finns också andra exempel där vi känner att vi måste förbättra när det gäller gångator, och det handlar om Götgatan, den del som ibland är gångata, ibland inte, ibland livsfarlig att både gå och cykla på. Men det kan vi återkomma till i ett annat sammanhang.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 229

D a n i e l H e l l d é n (MP): Miljöpartiets motion är så klart en motion som vi bifaller eller tycker att fullmäktige ska bifalla, inklusive det tillägg som vi hade i kommunstyrelsen, om att göra Rörstrandsgatan till en gångata.

Det anføres en massa saker emot det här i handlingarna. Ett av skälen till att avslå är att det försvinner en massa parkeringsplatser. En poäng med det här är bland annat att det ska vara mindre bilar här, det vill säga det ska knappt vara några bilar alls. I vissa fall måste vissa typer av transporter komma fram.

Det anføres också att stadsmässigheten skulle minska på denna stadsmässiga gata. Rörstrandsgatan är en fantastiskt fin gata, och det är otroligt mycket rörelse där. Stadsmässigheten försvinner inte om man gör om den till gångata. Det sägs på ett ställe i handlingarna att många gångator förlorar stadsmässigheten, men det står "många" och inte "alla". Bland dem som inte förlorar stadsmässigheten är Drottninggatans norra del ett bra exempel. Götgatan skulle jag hävda, till skillnad från föregående talare, är ett annat ganska bra exempel på en stadsmässig gångata.

Det finns möjlighet att lära från bra exempel, och det är väl ett sådant fall vi har här.

Det finns en tredje anförd orsak till att man vill avslå, och det är Citybanan som håller på att dras fram. Därmed försvinner Karlbergs station, och då kommer trafikkörelser och annat att förändras, och därför ska vi vänta till efter 2017 med att göra någonting. Vad som är felet med det resonemanget är att om man gör en bra, stadsmässig gånggata som är utmärkt för dem som bor där och utmärkt för alla som kommer att vistas där så behöver man inte göra så mycket. Man byter lite skyltar, man behöver måla lite grann. Det är inte mycket mer som behöver göras, och skulle det nu vara så att det skulle vara problem längre fram så kan man då ta bort skyltarna.

Trafikkontoret diskuterar det här med bilarna, och då kanske det ska tilläggas att det inte är så att motionen egentligen vill ha Rörstrandsgatan hela vägen runt som gånggata. Det finns ingen poäng med det, utan det är ju fram till Norrbackagatan det gäller. Gör man delen Norrbackagatan-St. Eriksgatan till gånggata har man ett utmärkt område, och det försvinner inte fullt så mycket parkeringsplatser i de här områdena.

Anförande nr 230

B o A r k e l s t e n (M): Ordförande, fullmäktige! I dag fungerar Rörstrandsgatan som en levande attraktiv gata med mycket restauranger, butiker och trevliga uteserveringar. Det finns många boende som bor i de gamla lägenheterna ovanpå, och om man tittar på själva gatan är det ett ställe där det träffas ganska mycket cyklister, busspassagerare, bilister, gående och shoppingsugna i en blandad skara, oavsett om de är på genomresa eller om de har kommit just för att stanna på Rörstrandsgatan.

Detta vill motionären ändra på och har föreslagit att Rörstrandsgatan ska bli en gånggata med försämrad framkomlighet för de boende och de kunder och näringsidkare som finns och en försämrad kollektivtrafik. Det ligger i sakens natur att man naturligtvis vill minska p-platserna för de boende, men man gör också så att det blir långa omvägar för de bilister som ändå behöver parkera i området, vilket gör att trafiken kommer att åka runt på lokalgatorna och alltså försämma miljön.

Det är ca 10 000 resenärer som passerar Karlbergs station varje dag. År 2017, som påpekades, kommer alltså Citybanan att öppnas, och då stänger man Karlbergs station. Hur det kommer att bli då vet ingen av oss som är här i dag, men i de remissvar som har kommit in från de olika remissinstanserna är det ett direkt nej till att göra gånggata av Rörstrandsgatan. Stadsledningskontoret använder sig av att det blir en försämrad trafikframkomlighet. Stadsbyggnadsnämnden anser att det skulle vara ett olyckligt och drastiskt beslut att rubba den attraktiva och fungerande stadsmiljön som råder på platsen. Trafik- och renhållningsnämnden har sagt att det blir omfattande trafikkonsekvenser för de boende och för de verksamheter som finns där. Norrmalms stadsdelsnämnd har föreslagit att trafikinämnden får ta hand om det, eftersom de är kunniga i ärendet.

Låt Rörstrandsgatan vara kvar som den attraktiva, livaktiga, trivsamma och tillgängliga gata den är i dag! Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och avslag på

motionen, även om det står olika för motionären har även sagt att man ska utreda frågan.

Anförande nr 231

D a n i e l H e l l d é n (MP): Motionen vill utreda frågan, och det finns en massa synpunkter i de yttranden som kommer från förvaltningarna. Vi har ett tilläggsyrkande i det här sammanhanget som handlar om att man ska prova om man kan göra om gatan till ett gångfartsområde. Det är tyvärr en ganska osexig benämning på en gata, men det innebär att det kan finnas viss trafik där som inte får överskrida hastigheten för dem som går. Det betyder att kollektivtrafiken inte drabbas om man skulle göra det. Vi vill alltså att även detta ska utredas.

Jag bifaller motionen; det tror jag inte att jag sade tidigare.

Anförande nr 232

B o A r k e l s t e n (M): Jag vet att trafikkontoret sade att det fanns en möjlighet att göra en gågata en bit in, och jag vet att ni i borgarrådsberedningen föreslog att man skulle ha ett sådant här gångområde i stället. Men icke förty är det så att bussar och de kollektiva färdmedel som finns i så fall skulle få stora svårigheter eftersom man skulle vara tvungen att ta bort bilarna på gatorna. Det finns inte ens bussvändplatser, så det skulle alltså inte bli någon kollektivtrafik på Rörstrandsgatan. Det skulle alltså bli stora svårigheter för vanliga passagerare att åka, och det kan ni i alla fall inte tycka är bra.